

LOVEC 10

Glas Slovenije Slovaška Oktobar – Vinotok 1995

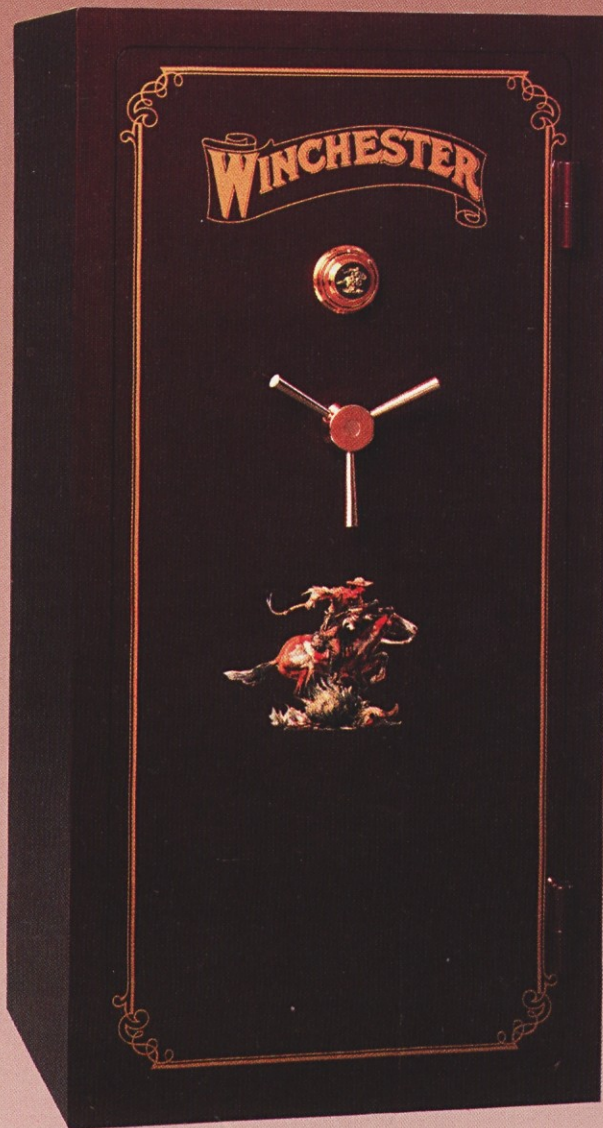

WINCHESTER SEF ZA OROŽJE

varen pred vlomilci in ognjem
preizkušen z najzahtevnejšimi laboratorijskimi testi
doživljenjska garancija

Digitalna elektronska ključavnica z 8-številčno kodo (nastavi jo uporabnik) je na voljo kot varianta za tiste, ki bi sef radi hitreje in enostavneje odpirali.

NA VOLJO :

- 2 osnovna modela
- 6 barv
- 12 velikosti (9 - 39 pušk)
- teža 182 - 542 kg

TR-EVIS

d.o.o., Masarykova 14, 61000 Ljubljana
tel.,faks 061/132 70 86

LOVEC

glasilo
Lovske zveze Slovenije
– revija za lovstvo, lovsko
kinologijo in varstvo narave –
letnik LXXVIII, št. 10
oktober – vinotok 1995

Izdajatelj Lovska zveza Slovenije
Tisk Tiskarna Ljudske pravice p.o.
v Ljubljani

Poštnina je plačana pri pošti 61102
Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:

Glavni urednik Borut Ingolič
Odgovorni urednik
Boris Leskovic

Tomaž Burazer, Boris Kryštufek,
Borut Mencinger, Franc Rebeušek,
Marjan Toš, Crtomir Vilhar

Lektorica in korektorica

Marjetka Šivic

Tehnični urednik Milan Samar

Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovec izhaja praviloma vsak
mesec.

Ta številka je izšla
v 24.400 izvodih.

Po mnenju Ministrstva za
informiranje št. 23/247-92 sodi
LOVEC med proizvode
informativnega značaja iz 13. točke
tarifne številke 3, za katere se
plačuje 5% prometni davek.

Naročnino na glasilo je potrebno
plačati vnaprej na žiro račun
Lovske zveze Slovenije.

Za druge naročnike (nelovce)
je letna naročnina 3.900 SIT,
za tujino 74 DEM.

Izvod revije stane 340 SIT.

Gradivo (tipkopis!) za objavo
pošljite

Uredništvu glasila Lovec,
Župančičeva 9 – p.p. 505
61001 Ljubljana

Tel.fax: (061) 214-948

**Nenaročenih rokopisov in slik ne
vračamo!**

Cene malih oglasov:

do 15 besed 600 SIT, od 15 do
25 besed 720 SIT, od 25 do 30
besed 920 SIT.

Za vsako nadaljnjo besedo
35 SIT.

**Za člane lovskih organizacij
v R Sloveniji velja polovična
cena.**

Male oglase je treba plačati vnaprej
na žiro račun

Lovske zveze Slovenije,
Župančičeva 9,
Ljubljana 50101-678-47158.

Devizni račun

50100-620-010-27620-3090/2

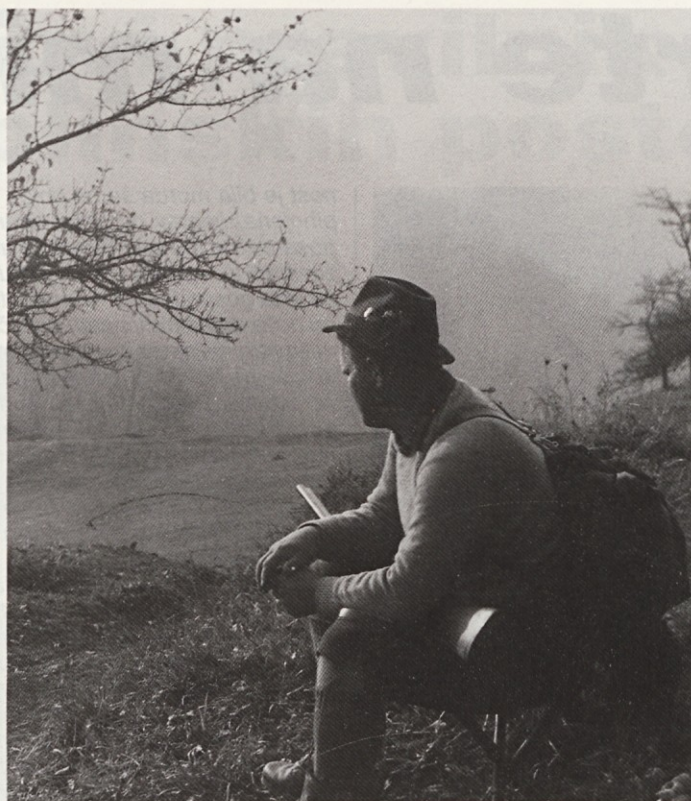

Foto: P. Adamič

IZ VSEBINE

M. Toš: Karte na mizo!	384
D. Dougan: Novi pravilnik o disciplinskih postopkih	385
Iz dnevnega tiska	387

C. Štrumbelj: Eksplozije v Kočevskem Rogu in skrb za medveda!	389
Komisija LZS za veliko div- jad in zveri: Pred jesensko akcijo štetja rjavih medve- dov v Sloveniji v letu 1995	390
V. Jenko: Razmišljanje o številčnosti poljskega zajca	391
F. Cvenkel: S podmaršalom Jožem Tomšetom, plemenitim Savskodolskim, na jereba	395
M. Vogrin: Zadrževalnik Medvedce	398
Po lovskem svetu	401
J. Perko: Svizec izpod Sonnblicka	401
Iz zaprašenih letnikov Lovca	404
F. Justin: Iz zapisov starega lovca (II)	404
Lovska organizacija	406

F. Poredoš: IV. državno prvenstvo LZS v lovskem streljanju v Murski Soboti	406
M. Toš: Lovstvo skozi čas v naših krajih (LD Središče)	407
F. Štebih: Ljutomerski lovci so praznovali	407
M. Toš: 50 let pravičnega odnosa do okolja (LD Pernica)	408
B. Leskovic: Skupno praznovanje jubileja (LD Polšnik, Zasavski registi)	408

F. Zorko: Dnevi lovskega v Brestanici	409
B. Leskovic: Majhni koraki za varstvo narave	410
Lovski optrnik	411

J. Krivec: V gamsjem prsku	411
F. Ekar: Botanična ura in pohod na Kališče	412
Luperkus: Divji prašič pod nogami	414
M. Rodman: Brez njih je ne morem roditi ...	414
M. Kudrov: Saj še zajca ni videl!	414
S. Lavrič: Ko pride medved v človeško naselje	415
F. Ekar: Lovsko smučarsko tekmo- vanje za pokal Kristalnega gamsa	415
S. Lenardič: Oživiljanje preteklosti za prihodnost	416
Jubilanti	417
Mladi pišejo	418
V spomin	419
Lovska kinologija	420

B. Leskovic: Ponovitev seminarja za vod- nike psov »krvosledcev« na Mašunu	420
M. Vuković: Uspešno tudi po naravnem krvnem sledu	421
KZS: Predvidena legla lovskih psov	421

SLIKA NA NASLOVNICI:

Poljski zajec
(*Lepus europaeus*)

Foto Spring MB – Mauritius

OKTOBRA zakon dovoljuje lov
na vso nezaščiten divjad (lisi-
ca, pižmovka, siva vrana, sra-
ka, šoja) ter na tu navedeno in
prikazano divjad. Vendar le, če
je odstrel načrtovan in lovsko
organizacija (LD, ZLD, LZS,
LGO) s svojim sklepom lovne
dobe na kako divjad ni skraj-
šala oziroma lova ni prepove-
dala vse leto. Upoštevati mo-
ramo tudi sprotne odločbe, ki
jih izda Ministrstvo za kmetij-
stvo in gozdarstvo oz. vladne
uredbe.

navadni jelen-samec
in jelen-damjek samec

košuta navadnega jelena in tele
damjekova košuta in tele

divji prašič

srnjak

srna in mladič

mouflon oven in
mouflonka ter jagnje

medved
(po odločbi)

gams kozel

gamsja koza
in mladič

mlakarica

poljski zajec

fazan

jazbec

navadni polh

Karte na mizo!

Foto: P. Adamič

V poplavi najrazličnejših kritik, bolj ali manj dobronamernih in bolj ali manj argumentiranih, se že dalj časa soočamo tudi z nekaterimi zares nizkimi udarci, ki presegajo vse meje dobrega okusa in ki predvsem lovski organizaciji zaradi mlačnega odziva niso v ponos. Čeprav velja stari rek, da papir pač vse prenese, le ni vseeno, kaj in kako se piše o organizaciji, v kateri je članstvo res raznoliko in v kateri nas je več kot nekaj stotnih takšnih, ki nismo obremenjeni s hipotekami preteklosti in privilegijev, ki so jih (ali naj bi jih, saj je konec koncev vseeno) tudi v imenu zelenega klobuka uživali posamezniki. Zgodovina bo tista, ki bo izrekla sodbo o tem in onem. Še najbolj pravično bo (upajmo, da se je bodo pisci tako tudi lotili) verjetno znala primerjati vlogo lovске organizacije v prizadevanjih za ohranitev naravnega okolja prostoživečih vrst divjih živali – vseh, ne samo divjadi! Zdi se, da smo prav to vlogo najbolj zamolčali in da nas je rahlo sram, ker se lahko mlada država Slovenija tudi po zaslugi lovcev pohvali s pestrostjo naravnih sistemov, predvsem z bogastvom živalskega in rastlinskega sveta.

Da bi se izognil polemiki, ki bi morda kdaj pa kdaj še kako koristila tudi lovski organizaciji, ki nekam preveč bojazljivo in sramežljivo stiska karte, med katerimi bi se zagotovo našel kakšen adut, bi rad odločno zapisal, da se vse skupaj že predolgo vleče. Pa tudi posplošuje se vse povprek. To ni dobro in ne koristi nikomur, še najmanj prav lovčemu in organizaciji, ki doživlja nekakšno tranzicijo, vendar sila počasno. Togost je tista, ki nas bo drago stala, preživelost metod dela in odnosov do javnosti pa je upravičena tarča napadov dnevnega in revalnega tiska. »**Svet se tudi v Sloveniji ne vrti okoli lovcev in lovске organizacije**«, je na eni od letošnjih slovesnosti ob zlatih jubilejih na mariborskem območju povedal predsednik enega od občinskih svetov občine, v kateri je lovstvo kar zgledno urejeno in v kateri ni mogoče pisati zgodb, podobnih tistim o muflonih in kozah, ki jih lovijo na drugem koncu Slovenije. Ta gospod je imel popolnoma prav, ko je k temu dodal še razmišljanje, da bo morala lovška organizacija svojo vlogo še dokazovati z argumenti, saj ima veliko nasprotnikov. Ta pomemb-

nost je bila morda še ne dolgo tega nekoliko preveč umetno napihnjena, čeprav po drugi strani sploh ni vprašljiva, kar zadeva posamezne predele Slovenije in naloge, s katerimi smo se čvrsto zavihteli v evropski vrh. Vse drugo pa je že spet druga zgodba. In če je ta gospod mislil na pogoste napake, ki jih počenjamo v imenu nove demokratičnosti, pravičnosti in pomembnosti, ko si mimo veljavnih zakonskih norm izmišljujemo posebna pravila igre, določamo pretirane pristopnine, izmišljujemo ne vem kakšne vse vzroke in odklanjamo ljudi, ki bi radi prišli v organizacijo – potem se je treba z njim globoko strinjati. Sami si lahko kaj kmalu odžagamo vejo, na kateri (še) sedimo. In zdaj se začne pravi razplet igre, skrivanje adutov in igranje s poštenimi kartami, in sicer vseh sodelujočih v igri, ki naj bi se končala s sprejemom ustrezne, sodobne, evropske, ekološke in naravovarstveno zasnovane nove lovске zakonodaje.

Zakonodaja se res že pripravlja, o tem čivkajo že vrabci – in to kar nekaj let. Vsi vedo povedati, kakšna bo in vsi so strašansko pametni, kar zadeva ocene višine koncesij (odškodnin ali uporabnine), za velikost lovišč, za članstvo ipd. Vse skupaj pa je samo še v obliki uradno vložene predloga poslanca g. Ivana Omana in pa davnega osnutka (ali delovnih tez, kakor koli že, saj je navsezadnje vseeno), ki so ga pripravili strokovnjaki LZS. Ne da bi hvalili samo svoje, a kljub temu menim, da ta model ni tako slab in ga ni za zavreči. V zraku in predalih uglednikov je še nekaj rešitev, tako da bi počasi lahko prišli do otipljivejših rešitev. Do takrat pa igraymo karte, tarokiraymo in se pojdimo slepe miši. Zakaj ne položimo na mizo vseh kart, tudi skritih adutov, če jih seveda imamo. In zapisali smo, da jih je nekaj skritih, zato naj bo igra odprta. Če pa se motimo, potem se slabo piše tudi tisočglavim množicam preprostih in poštenih ljudi – lovčemu, ki so z dušo in telesom za eno samo stvar; ta pa je znana. Ne gre za nikakršno pretiravanje, prav narobe, ta množica ljudi pozna okolje iz svojega zornega kota, ve, kako diha trava na travniku, pozna živali, tiste, ki so divjad, in tiste, ki bodo kmalu le še unikati v živalskih vrtovih ali v kakšnih zbirkah. Prav po zaslugi takšnih ljudi bo marsikje ostalo v prosti naravi nekaj redkih vrst tudi za pravnuke. To pa menda je adut? Toda adutov pogosto kaj kmalu zmanjka, igra pa se lahko spremeni in v prednosti je nasprotnik. Če mu to dovolimo! In prav to smo marsikje in marsikdaj storili, ne da bi se zavedali velikih posledic, ki so povezane tudi z drobnimi in navidez nepomembnimi napakami. Res je, da tisti, ki dela tudi greši, je pa tudi res, da je treba pri delu uporabljati pamet ali, po domače rečeno, zdrav razum.

To ni vse, kajti igranje kart v naši zgodbi se še nadaljuje in tako smo priča najrazličnejšim peripetijam v naših družinah, ki nam niso v ponos. Vsi po vrsti se prepirajo, vsi so pametni in vsi vse vedo – v resnici pa so vsi le veliki amaterji, da ne rečemo diletanti, ki še svojega strokovnega glasila ne preberejo. Primeri so dokazljivi, zato naj za zdaj ostanejo samo na splošno. In če se vedemo tako, potem se res zdi, da se svet vrti okoli nas, kot je v uvodu pripomnil omenjeni gospod iz ene od občin blizu Maribora. Toda svet se ne vrti okoli nas, mi smo samo soigralci velike igre, ki se lahko konča tako ali drugače. Če se bo v dobro narave in divjadi, potem je dobro. Če pa se bo v škodo vsega tega, na kar tako radi prisegamo v besedah in govoričenju, potem je bilo vse skupaj zaman: čas, denar, znoj in žulji. In potem bodo najbolj prizadeti spet tisti, ki so res pošteno verovali v nekaj in za to vero žrtvovali na stotine ur. Pozimi in poleti. Da o vsem drugem niti ne govorimo. Nič krivi in dolžni bodo torej plačevali za grehe in napake samopašnežev, ki si domišljajo, da je v lovski organizaciji še vedno tako kot pred tridesetimi leti. Čas se spreminja in teče in ker je bila organizacija sposobna preseči veliko ozkih okvirjev, se ostreji togosti in političnosti (saj smo menda ja dejali, da smo nadstrankarska, strokovna društvena organizacija), ne bi smelo biti večjih težav. Ali pa tudi – strokovnost nam je večkrat tuja, spoštovanje zakonitosti tudi, lovška etika pa je za marsikoga izmed nas deveta briga! In glejte, to so aduti nasprotne strani. Igra se je torej začela, igraymo jo skupaj, sicer jo bomo prehitro izgubili. Ponekod se igralci ene strani že sami delijo – pa nič! Pri igri je najpomembnejše aktivno in enotno sodelovati, pa čeprav samo po olimpijskem načelu. Stati ob strani je namreč najslabše – žogo na krožniku dobiš redko, aduta v rokav pa tudi, ali ne?

Marjan Toš

Novi pravilnik o disciplinskih postopkih

Dne 13. 5. 1994 je prenehal veljati zakon o samoupravnih sodiščih, ki je omogočal, da so bila pri društvih ustanovljena samoupravna sodišča. Ta sodišča so bila del sodnega sistema, kar je zlasti pomenilo, da so bile njihove odločbe izenačene z odločbami rednih sodišč – torej izvršljive v izvršbi, ki jo opravi redno sodišče. Nastalo je vprašanje nadaljnega dela teh razsodišč. Zakon o delovnih in socialnih sodiščih, ki je ukinil prej citirani zakon o samoupravnih sodiščih, ni ničesar določil o že tekočih postopkih pred razsodišči v društvenih organizacijah – v 68. členu je uredil le vprašanje tekočih postopkov pred sodišči združenega dela. Tako je bila po našem mnenju – v nasprotju z veljavno ustavo, odvzeta vsem, ki so začeli postopke pred samoupravnim sodiščem, pravica do sodnega varstva, ki je sicer določena v 59. členu še veljavnega zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč. Zakonodajalec je očitno prezrl samoupravna sodišča v lovski organizaciji.

Pri iskanju rešitve v nastali situaciji moramo imeti pred očmi razloge za ustanovitev samoupravnih razsodišč pri ZLD (zvezah lovskih družin) ali LZ (lovskih zvezah) in LZS (Lovski zvezi Sloveniji). Lovske družine so namreč skladno s še veljavnim zakonom o društvih samostojno urejale postopke za ugotavljanje članskih pravic in dolžnosti v disciplinskih postopkih. Pri tem je pomembno, da je bila divjad takrat družbena lastnina, ki jo je država brezplačno izročila v upravljanje lovskim družinam pod dvema pogoje, in sicer, da LD ohranja ravnovesje med divjadjo in rastlinskim svetom ter da v članstvo sprejme ob enakih pogojih vsakogar, ki bi želel sodelovati pri gospodarjenju z divjadjo. Pri sprejemanju v članstvo in izključevanju iz članstva takrat ni bilo sodnega varstva prej navedene zakonske pravice do svobodnega vključevanja v lovsko družstvo. Zato so bila dobrodošla določila zakona o samoupravnih sodiščih, ki so omogočila sodno kontrolo nad disciplinskimi postopki, s katerimi so bile v celoti ali deloma odvzete

Foto: J. Černač-Diana

Iz nekaterih ZLD so že prispele ocene predlagane ureditve – in sicer pozitivne ocene. Glede pripomb moramo ponovno poudariti, da bodo posamezne ZLD in LD sprejele pravilnik o disciplinskem postopku kot svoj pravni akt – pri tem lahko predlagani pravilnik tudi izboljšajo. Bistveno je, da je v slovenski lovski organizaciji disciplinski postopek v glavnih točkah enoten. Glavne točke pa so zagotovitev pravic disciplinskemu obdolžencu do obrambe in pritožbena stopnja zunaj LD.

članske pravice pri upravljanju lovišča oziroma zavrnjene prošnje za sprejem v članstvo. Iz povedanega izhaja dvojna vloga samoupravnih sodišč v lovski organizaciji. V postopkih med lovsko družino in članom je šlo za »podaljšani« disciplinski postopek – torej za ugotavljanje kršitev pravic in dolžnosti članov, katerega ureditev prepušča zakon o društvih v svobodno ureditev društvom. Seveda je s tem nastal dolgo-

trajni štiristopenjski postopek, ki je bil upravičeno kritiziran, vendar bi po veljavni zakonodaji lahko deloval še naprej, le odločbe iz teh postopkov ne bi več imele »teže« sodnih odločb. Povsem drugačna pa je situacija v sporih med lovsko družino in državljanom, ki želi vstopiti v članstvo. Po prenehanju veljavnosti zakona o samoupravnih sodiščih so ta razsodišča postala izključno le tretja in četrta stopnja disciplinskih po-

stopkov, ki pa so mogoči le glede notranjih članskih odnosov. Tudi če bi samoupravna razsodišča nadaljevala postopke po predlogih nečlanov zaradi zavrnjenega sprejema v članstvo, pravnomočna odločba ne bi bila sodna odločba – torej izvršljiva. Za tako odločbo, ki je le »kos papirja«, pa predlagatelj postopka nima pravnega interesa. Zato lahko razsodišča take predloge zavrnejo.

Upravni odbor LZS je sprejel sklep, ki ureja prenehanje samoupravnih razsodišč takrat, ko bodo končani tekoči postopki v sporih med člani in lovskimi družinami. Predlagan je novi pravilnik o disciplinskih postopkih, kjer bo prva stopnja pri disciplinski komisiji LD, pritožbena stopnja pa pri zvezi lovskih družin. S tem bo ponovno vpeljan dvostopenjski postopek, hkrati pa bo pritožbena stopnja zunaj lovske družine. Smotno je, da v glasilu Lovec objavljeni enotni pravilnik zveze lovskih družin in LD čimprej sprejmejo kot svoje pravne akte, tako da bo ureditev disciplinskih postopkov enotno urejena v slovenski lovski organizaciji.

mag. Dušan Dougan,
predsednik pravno-statutarne komisije LZS

OKTOBER					
	SV	SZ	LV	LZ	
1. Ne	05.59	17.43	13.12	22.54	☞
2. Po	06.01	17.42	14.00	--	
3. To	06.02	17.40	14.41	00.01	
4. Sr	06.03	17.38	15.18	01.11	
5. Če	06.05	17.36	15.51	02.21	
6. Pe	06.06	17.34	16.21	03.31	
7. So	06.07	17.32	16.51	04.39	
8. Ne	06.08	17.30	17.21	05.47	☺
9. Po	06.10	17.28	17.52	06.52	
10. To	06.11	17.26	18.24	07.56	
11. Sr	06.12	17.24	19.01	08.57	
12. Če	06.14	17.23	19.41	09.55	
13. Pe	06.15	17.21	20.24	10.48	
14. So	06.16	17.19	21.13	11.38	
15. Ne	06.18	17.17	22.05	12.21	
16. Po	06.19	17.15	23.01	13.01	☾
17. To	06.20	17.14	23.59	13.37	
18. Sr	06.22	17.12	--	14.09	
19. Če	06.23	17.10	01.00	14.39	
20. Pe	06.25	17.08	02.03	15.08	
21. So	06.26	17.06	03.09	15.37	
22. Ne	06.27	17.05	04.16	16.07	
23. Po	06.29	17.03	05.26	16.39	
24. To	06.30	17.01	06.38	17.16	●
25. Sr	06.32	17.00	07.51	17.58	
26. Če	06.33	16.58	09.01	18.47	
27. Pe	06.34	16.56	10.07	19.44	
28. So	06.36	16.55	11.07	20.46	
29. Ne	06.37	16.53	11.58	21.54	
30. Po	06.39	16.52	12.42	23.03	☞
31. To	06.40	16.50	13.20	--	

Pravilnik o disciplinskem postopku

I. Splošne določbe

1. člen

Ta pravilnik določa pravila, ki naj zagotavljajo, da se le zoper krivega člana lovske družine izreče primeren kazen, in da član lovske družine, ki ni kriv oziroma njegova krivda ni dokazana, ne bo disciplinsko kaznovan.

Predmet disciplinskega postopka so kršitve članskih obveznosti iz predpisov, ki urejajo varstvo narave in lov ter obveznosti iz pravil, poslovnika in sklepov lovske organizacije. Predmet disciplinskega postopka so tudi tista kazniva dejanja ali upravni prekrški člana, ugotovljeni s pravno-močno odločbo pristojnega organa, zaradi katerih ni več mogoče zaupati v njegovo poštenje.

Nikomur ne sme biti izrečena kazen za disciplinski prekršek, če ni bilo določeno kot kaznivo dejanje, upravni prekršek ali disciplinski prekršek, še preden je bilo storjeno.

2. člen

Na prvi stopnji vodi disciplinski postopek in izreka kazni za disciplinske prekrške disciplinska komisija lovske družine.

Zoper disciplinsko odločbo prve stopnje je dopustna pritožba na disciplinsko komisijo pri zvezi lovskih družin.

3. člen

Disciplinski postopek se prične na predlog upravnega odbora lovske družine.

4. člen

Disciplinska obravnava je javna. Disciplinski postopek poteka v slovenskem jeziku.

5. člen

Disciplinski obdolženec ima pravico, da se brani sam ali s pomočjo zagovornika, ki si ga izbere izmed odvetnikov.

6. člen

Stranki v disciplinskem postopku sta disciplinski obdolženec in lovska družina, ki jo zastopa starešina ali pooblaščen član upravnega odbora.

7. člen

Disciplinska komisija lahko izreče samo tiste kazni, ki so določene v pravilih lovske družine.

8. člen

Pregon zaradi disciplinskega postopka zastara v šestih mesecih od: 1. pravnomočnosti sodne odločbe za kaznivo dejanje oziroma upravne odločbe za upravni prekršek, 2. kršitve predpisov, ki predstavljajo disciplinski prekršek.

Zastaranje preгона pretrga vložitev predloga upravnega odbora za disciplinski prekršek. Pregon zastara v vsakem primeru, če preteče eno leto od začetka teka zastaranja iz prvega odstavka tega člena.

9. člen

V disciplinskem postopku trpi vsaka stranka svoje stroške postopka.

II. Disciplinsko razsodišče

10. člen

Disciplinsko razsodišče na prvi stopnji in na drugi vodi postopek in odloča v senatu treh članov.

Predsednika razsodišča, njegovega namestnika in tri člane voli zbor lovcev lovske družine oziroma skupščina lovske zveze skladno s pravili o volitvi organov.

11. člen

Predsednik oziroma član disciplinskega razsodišča ne more odločati v posamezni zadevi, če je:

1. udeležen pri storitvi disciplinskega prekrška,
2. podal ovadbo o obravnavanem disciplinskem prekršku,
3. priča ali izvedenec v disciplinskem postopku.

12. člen

Funkcija predsednika in člana disciplinske komisije je častna in za opravljanje le-te ne gre nagrada.

III. Predhodni postopek

13. člen

Predlog upravnega odbora za disciplinski postopek obsega:

1. ime in priimek disciplinskega obdolženca,
2. kratek in jednat opis dejanja, ki predstavlja disciplinski prekršek,
3. dokaze, ki naj se izvedejo,
4. določilo zakona, pravil ali poslovnika oz. sklepa, ki je bil z opisanim dejanjem kršen.

14. člen

Predlog, ki nima podatkov iz prejšnjega člena, mora upravni odbor popraviti v roku 8 dni, ker ga sicer lahko predsednik disciplinske komisije zavrže.

15. člen

Član upravnega odbora, zoper katerega je podan sum udeležbe pri storitvi disciplinskega prekrška, ne more glasovati o predlogu za uvedbo postopka.

IV. Disciplinska obravnava

16. člen

Predsednik disciplinske komisije določi dan, uro in kraj disciplinske obravnave.

Na glavno obravnavo se povabijo disciplinski obdolženec in njegov morebitni zagovornik predlagatelj. Na obravnavo se povabijo tudi predlagane priče in izvedenci, razen tistih, za katere predsednik disciplinskega razsodišča meni, da njihovo zaslišanje ni potrebno.

Disciplinskemu obdolžencu se vroči vabilo in predlog upravnega odbora za uvedbo disc. postopka tako, da mu ostane do obravnave najmanj osem dni časa za pripravo obrambe.

17. člen

Obravnava se lahko opravi tudi v odsotnosti disciplinskega obdolženca ali predstavnika predlagatelja, če predsednik disciplinske komisije ugotovi, da sta bili vabilo vročeni.

Predsednik disciplinske komisije ugotovi navzočnost drugih vabljenih.

18. člen

O disciplinski obravnavi se vodi zapisnik, ki ga podpišeta predsednik komisije in zapisnikar.

Stranki imata pravico na koncu obravnave pregledati končani zapisnik in podati pripombe oziroma zahtevati popravek.

19. člen

Po začetni disciplinski obravnavi predsednik disciplinske komisije prebere predlog upravnega odbora, nato pa ima disciplinski obdolženec pravico do zagovora.

Disciplinski obdolženec in predstavnik lovske družine lahko predlagata na obravnavi nadaljnje dokaze.

Predsednik disciplinske komisije zaslisi priče in izvede druge dokaze, za katere je komisija sklenila, da so pomembni za ugotovitev dejanskega stanja.

Disciplinskemu obdolžencu je treba omogočiti, da se kratko izjavi o izpovedih zaslišanih prič.

Po končanem izjavljanju dokazov in pred zaključkom obravnave se pozove najprej predstavnika lovske družine in nato disciplinskega obdolženca, da podata svoje stališče o disciplinski zadevi in povesta končni predlog.

20. člen

Disciplinska komisija lahko zaradi novih dokazov oziroma vabljenja prič preloži obravnavo na določen ali nedoločen čas.

21. člen

Disciplinska komisija sme vsakogar, ki moti disciplino in red, odstraniti z disciplinske obravnave. Odstraniti sme tudi disciplinskega obdolženca, vendar ga mora pred končano obravnavo seznaniti z vsebino obravnave v njegovi odsotnosti.

22. člen

Neposredno po končani obravnavi sprejme disciplinska komisija po tajnem posvetovalstvu odločitev o disciplinski zadevi in jo takoj razglasi predsednik komisije.

V. Disciplinska odločba

23. člen

Disciplinska komisija odloči o zadevi s sklepom.

24. člen

Sklep se lahko nanaša samo na osebo, ki je obtožena, in samo na dejanje, ki je predmet disciplinskega postopka po predlogu upravnega odbora.

25. člen

Sklep mora biti pisno izdelan v 8 dneh po razglasitvi.

Pisni odpravek obsega uvod, izrek, obrazložitev in pouk o pritožbi.

Uvod obsega: naziv disciplinskega razsodišča, ime in priimek predsednika in članov komisije ter zapisnikarja, ime in priimek disciplinskega obdolženca z navedbo rojstnega leta in bivališča ter datum disciplinske obravnave.

Izrek obsega: kratek opis dejanja ali opustitve ter navedbo prekršenega predpisa, za katerega je obdolženec spoznan za krivega ali oproščen obtožbe oziroma se obtožba zavrne. Obrazložitev obsega razloge za vsako posamezno točko izreka sklepa. Sklep podpišeta predsednik komisije in zapisnikar.

26. člen

S sklepom se disciplinski obdolženec lahko spozna za krivega ali oprosti obtožbe.

Sklep, s katerim se disciplinski obdolženec oprosti obtožbe, izreče disciplinska komisija, če dejanje iz predloga ni disciplinski prekršek, ali če ni dokazano, da ga je disciplinski obdolženec storil.

Disciplinska komisija izda sklep, s katerim se predlog za disciplinski postopek zavrne, če upravni odbor do konca obravnave svoj predlog umakne.

27. člen

Pisni odpravek sklepa se vroči disciplinskemu obdolžencu in lovski družini s potrdilom o vročitvi.

Predlog za disciplinski postopek, zapisnik o obravnavi, vloge strank, pisni odpravek sklepa in druge pripadajoče listine sestavljajo disciplinski spis.

VI. Pritožbeni postopek

28. člen

Zoper sklep disciplinske komisije lovske družine se lahko pritožita disciplinski obdolženec in upravni odbor lovske družine.

Pritožbo lahko vložita v 15 dneh od dneva vročitve sklepa, in sicer pri disciplinski komisiji lovske družine. Disciplinska komisija lovske družine nemudoma pošlje pritožbo in disciplinski spis disciplinski komisiji pri zvezi lovskih družin (pritožbena disciplinska komisija).

29. člen

Pritožbeno disciplinska komisija najprej preveri, ali je pritožba pravčasna in če jo je vložila upravičena oseba. Prepozno ali nedovoljeno pritožbo zavrže s sklepom.

30. člen

Pritožba mora obsegati navedbo izpodbijanega sklepa, obrazložene razloge izpodbijanja, predlog, da se izpodbijani sklep razveljavi ali spremeni ter podpis tistega, ki se pritožuje.

31. člen

Predsednik pritožbene disciplinske komisije določi poročevalca in določi čas in kraj pritožbene seje, ki se opravi brez navzočnosti disciplinskega obdolženca in predstavnika lovske družine.

Poročevalec poroča o zadevi, nato pa senat z glasovanjem odloči o enega od naslednjih načinov: ali pritožbo zavrne kot neutemeljeno in potrdi prvostopenjski sklep, ali pritožbi ugodi in prvostopenjski sklep spremeni v odločbi o krivdi ali kazni oziroma glede odločbe o krivdi in kazni,

ali pritožbi ugoti in prvostopenjski sklep razveljavi ter zadevo vrne v ponovno obravnavanje in odločanje disciplinskemu razsodišču lovske družine.

Pritožbena disciplinska komisija odloča s sklepom. O poteku pritožbene seje se vodi zapisnik.

32. člen

Pritožba se zavrne in se prvostopenjski sklep potrdi, če pritožbeno razsodišče ugotovi, da je dejansko stanje pravilno ugotovljeno, da dejanje predstavlja disciplinski prekršek in da je izrečena kazen primerena.

Pritožbi se ugoti in se izpodbijani sklep spremeni, če pritožbeno razsodišče ugotovi, da je prvostopenjska disciplinska komisija pravilno ugotovila dejansko stanje, da pa je ob pravilni uporabi predpisov potrebno izreči drugačen sklep.

Pritožbi se ugoti in se izpodbijani sklep razveljavi ter zadeva vrne prvostopenjski disciplinski komisiji v ponovno obravnavanje in odločanje, če pritožbena disciplinska komisija ugotovi, da so bile kršene določbe o poteku disciplinskega postopka ali zmotno oziroma nepopolno ugotovljeno dejansko stanje.

33. člen

Če je upravni odbor umaknil predlog za disciplinski postopek po izdaji prvostopenjskega sklepa, vendar pred izdajo drugostopenjske odločbe, pritožbena disciplinska komisija razveljavi prvostopenjski sklep in predlog zavrne.

34. člen

Za izdelavo pisnega odpravka sklepa pritožbene disciplinske komisije smiselno veljajo določila 25. člena tega pravilnika.

35. člen

Zoper sklep pritožbene disciplinske komisije ni pritožba.

36. člen

Pritožbena disciplinska komisija vrne disciplinski spis prvostopenjski disciplinski komisiji, ki vroči drugostopenjski sklep disciplinskemu obdolžencu in upravnemu odboru.

37. člen

Če je podana pritožba samo v korist disciplinskega obdolženca, se izpodbijani sklep ne sme spremeniti v njegovo škodo. To velja tudi za prvostopenjsko disciplinsko komisijo, ki po razveljavitvi ponovno odloča o pravni presoji dejanja in kazni.

VII. Odpustitev ali omilitev kazni

38. člen

Član lovske družine, ki je bil pravno močno disciplinsko kaznovan, sme prositi zbor lovcev lovske družine za odpustitev ali omilitev kazni.

VIII. Končne določbe

39. člen

Ta pravilnik prične veljati, ko ga sprejme Zveza lovskih družin... in Lovska družina...

Živi svet Slovenije

Jana, 11. 7. (A. P.). – »Radi se pohvalimo, da je slovensko ozemlje izredno pestro, čeprav je samo pikica na zemljevidu sveta. Manj pa se lahko hvalimo z varovanjem tega okolja, zato je treba stalno trkati na zavest ljudi.« Takšen je Janin uvod v poročilo o izidu zbirke diapozitivov pod naslovom *Živi svet Slovenije*. V muzeju jo je pred kratkim predstavila Lovska zveza Slovenije v sodelovanju s Prirodoslovnim muzejem Slovenije. Za spremno besedilo sta poskrbela **Sonja Zalar** in **Vojko Bizjak**.

Zgodba o Zlatorogu

Delo, 24. 7. (Slavko Klinar). – S Klinarjevim pismom se nadaljuje Vebrova polemika o prvotni podobi Zlatoroga in o gamseh. Obširno pojasnjuje, kako je s tem, nato pa piše: »Z g. **I. Vebrom** bova skupaj korakala za ohranitev prvotne podobe Zlatoroga (njegov stavek »Gams, ki je nekoč imel podobo Zlatoroga, ima danes že podobo kozoroga« bova sicer obrnila v »Zlatorog, ki je nekoč imel podobo gamsa, ima danes...«), odstopil pa bom, če bo direktorju TNP pripisoval stvari, ki jih ni zagrešil.«

O Vebrovi pritožbi, ki smo jo na kratko povzeli v prejšnji številki Lovca, obširno piše **Viktor Luskovec** v Delu 16. 8. in se postavi na Vebrovo stran. Že v naslovu članka poudari, da moramo obvarovati gamsa pred svinčeno točo, ker za lov nanj ni razumnega razloga, odpovedal pa je tudi znani model gojitve. Navaja tudi izjavo **Blaža Kržeta**, predstojnika strokovnih služb pri LZS, ki pravi, da ne ve, ali je stanje res tako dramatično, dodaja pa, da bi bilo treba zavarovati gamsa zaradi pritiskov na njegovo okolje, saj se mu zmanjšuje življenjski prostor. Podobnega mnenja je tudi **prof. dr. Andrej Bidovec** z Inštituta za patologijo in gojitev divjadi Veterinarske fakultete. Seveda pa je proti popolnemu varstvu, ker bi pri zdajšnjem reprodukcijskem potencialu povzročilo hiperprodukcijo te vrste in se zato ni mogoče povsem odpovedati lovu.

Ivan Veber je objavil daljše mnenje v Delu 23. 8. z naslo-

vom *Bolni gamsi in sprenevanje upravljalcev Triglavskega parka*.

ved neke noči pogledal skozi okno v vikend samega ministra. V številki 1. avgusta je **Dragi-**

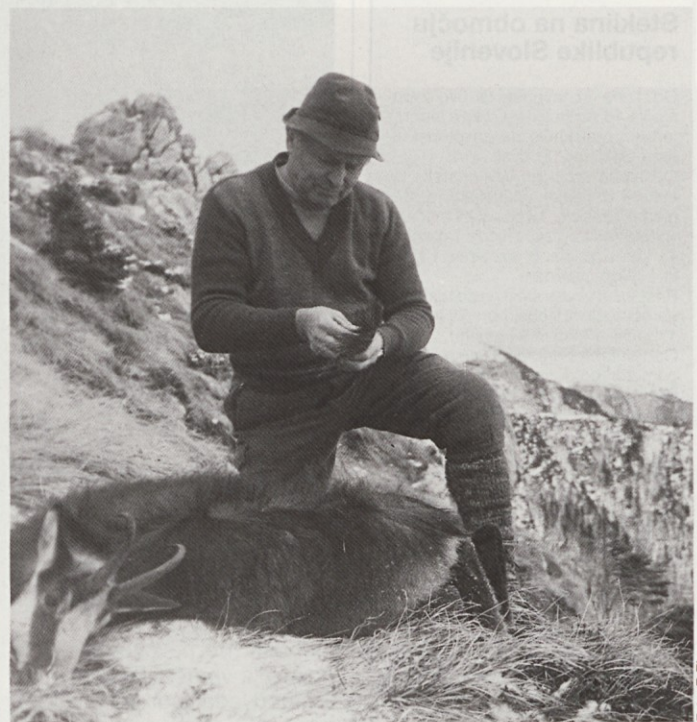

Foto: F. Ekar

Dolg medvedov pohod proti zahodu

Delo, 24. 7. (Vlasta Felc). – Avtorica članka Medved mesa-ri, minister molči obširno poročila o medvedu, zaradi katerega je na planinah Vošče, Blekovo, Železnice, Grajšče, Bavh in Belce ogroženih približno 450 ovac, 21 konj in več kot 70 govedi. LD Kranjska Gora meni, da gre za živalim in morda tudi človeku nevarno žival. Ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo so poslali zahtevo za izdajo dovoljenja za odstrel, a morajo še vedno čakati nanj. Medtem se je kosmatinec sprehodil celo prek magistralne ceste in ovi-ral promet v bližini Gozd Martuljka, kjer je v tem času mnogo turistov. Pri tem ni jasno, ali se srečujejo ves čas z istim kosmatincem.

Nekaj dni kasneje je v istem časniku poročala, da je po besedah domačinov med Javorničkim Rovtom do Rateč več medvedov. Gorenjski glas je bil 22. 8. še bolj določen, ko je zapisal, da po Gorenjskem »hlača« pet do osem medvedov.

Dnevnik si je 26. 7. v rubriki N. N. šaljivo privoščil kmetijskega ministra, ko je zapisal, da kranjskogorski kmetje ob preštavanju ovčjih kosti upajo, da bo med-

ca **Manfreda** poročala celo o grožnji kranjskogorskih lovcev, da bodo medveda vzeli na muho, če država ne bo dovolila njegovega odstrela. Nekaj dni kasneje je **Robert Rakar** poročal, da se je medved pojavil tudi v Slovenski Istri in v Trnovem raztrgal nekaj ovac.

Republika z dne 29. 7. je poročala o pogovoru predstavnikov ministrstva s kmeti, lovci in drugimi prizadetimi v hotelu Špik v Gozd Martuljku. Državni sekretar za kmetijstvo in gozdarstvo **Franc Ferlin** je najprej poudaril pomen vseh mednarodnih konvencij, ki se nanašajo na varstvo prostoživečih živali, nato pa so dobili besedo prizadeti. Kmetje so se vprašali, če je državi več do medveda kot do kmeta.

Mozoljčev Peter se je v Kmečkem glasu 2. 8. s karikaturjo obregnil ob »medvedjo razpravo«. Kmetje pravijo: »Gospodje sestankujejo, medved pa kolje naše ovce...« In se sprašujejo: »Kaj bo res treba poklicati na pomoč Natova letala?«

Med »tiralicami« za medvedom se včasih pojavi tudi vest, da je bil medved obdolžen po krivem (Republika, 1. 8.). Natančna preiskava v kraju Pod Čokočem (Kobarid) je namreč pokazala, da pokola ovac ne kaže pripisati medvedu, temveč drugim živalim.

Delo, 2. 8. (Viktor Luskovec).
– »Medveda pred lovske puške!« je temeljno sporočilo večine člankov... Po takšnem uvodu si avtor članka Ogrožen je

Steklina na območju republike Slovenije

Od 1. do 31. avgusta je bilo z območja 46 občin v naši državi laboratorijsko preiskanih na prisotnost virusa stekline 209 živali.

Odsek za virologijo Veterinarske fakultete Univerze v Ljubljani je pregledal 138 lisic, 13 psov, 24 mačk, 1 voluharja, 11 glav srnjadi, 1 gamsa, 11 kun, 2 polha, 6 jazbecov, 1 kozo in 1 glavo goveda.

Prisotnost virusa stekline so ugotovili na območju 21 občin pri 53 lisicah, 1 mački, 1 kuni in 1 jazbecu.

Geografska porazdelitev pozitivnih primerov po posameznih občinah: Brežice (1), Domžale (6), Grosuplje (1), Kamnik (3 in 1 mačka), Kočevje (1), Koper (4), Krško (1), Litija (10), Logatec (1), Murska Sobota (1), Novo mesto (1), Ormož (1), Ptuj (5), Sevnica (1), Slovenska Bistrica (4), Slovenske Konjice (2), Sentjur pri Celju (5), Šmarje pri Jelšah (3 in 1 kuna), Tolmin (1), Trebnje (1), Vrhnika (1 polh).

Razmerje med pregledanimi in od tega na prisotnost virusa stekline pozitivnimi lisicami se vrača na razmerje iz meseca aprila 1995 in znaša 2,6 oziroma skoraj vsaka tretja pregledana lisica je bila tudi pozitivna na prisotnost virusa stekline.

mag. Zoran Kovač, dr. vet. med.

Gamsje garje v Sloveniji

Od 1. aprila do 30. junija 1995 so ugotovili primere gamsje garjivosti v loviščih:

Zveza lovskih družin Gorenjske – Kranj

LD Kranjska Gora

1 kozel iz razreda srednje starih

LD Dovje

2 kozi iz razreda srednje starih

LD Jesenice

1 kozel iz razreda mladih

Triglavski narodni park – Bled

Revir Komna–Vogel

1 koza iz razreda mladih

Revir Črni Vrh

1 kozel iz razreda mladih

Zveza lovskih družin Gorica, Nova Gorica

LD Soča

2 srednje stara kozla

LD Čezsoča

1 kozel iz razreda mladih

1 kozel iz razreda srednje starih

Podjetje za gojitev divjadi Kozorog–Kamnik

Revir Zelenica

1 koza iz razreda srednje starih

Revir Begunjska

1 kozel iz razreda mladih

1 koza iz razreda srednje starih

1 kozorog–kozel star 5 let

Revir Podstorič

1 kozel iz razreda mladih

Revir Veža

1 kozel iz razreda mladih

1 kozel iz razreda starih

2 kozi iz razreda srednje starih

Revir Logarska dolina

1 koza iz razreda srednje starih.

V obdobju od 1. 4. do 30. 6. 1995 so na območju Slovenije našli 19 poginulih ali uplenjenih garjavih gamsov in enega garjavega kozoroga.

V. V.

medved, ne pa ovce in ljudje postavlja vprašanje: »Je varstvo medveda tudi sestavni del narave?« »Seveda je,« odgovarja. Medved, ki se zvečine prehranjuje z rastlinsko hrano, je največja zver in ima – tako kot vsako bitje – svojo vlogo v ekosistemu. Potem ko obširno povzema pritožbe proti medvedu, navaja mnenje, ki ga je sli-

šal na kmetijskem ministrstvu, da so v konfliktnih primerih z medvedom, ki jih neselektivno povzemajo mediji, močna pritiranja. Na ministrstvu niso nasedli alarmantnim in zavajajočim lovskim opozorilom. Na teren so poslali posebno komisijo, ki se je na kraju samem prepričala o medvedovih »grozodejstvih«.

Kdo bo ustavil lovce?

Kmečki glas, 3. 8. (Alberta Golobinek, Polšnik).

– Avtorica v daljšem odprtem pismu ministru za notranje zadeve g. Šteru in ministru za kmetijstvo g. Ostercu piše, da se ji zdi kot državljanke Slovenije nerazumljivo, da je ob vseh spremembah, ki jih Slovenija doživlja, področje lovstva še doslej zakonsko neopredeljeno. Med drugim navaja, da so pri oblikovanju lovišč popolnoma zanemarjena lastninska razmerja. Tako je v praksi takšno stanje, da divjad živi na lastnini kmetov, od katere kmet plačuje davek, odstrelijo in prodajo pa jo lovske družine. Pri tem pozabi dodati, da lovske družine večino tako pridobljenih sredstev vrnejo nazaj za namene varstva narave in divjih živali.

Avtorica se obregne tudi ob dejstvu, da je v Sloveniji več kot 25000 lovcev, ki imajo v lasti 40000 kosov orožja. Številke se ji zdijo grozljive, vsekakor bolj kot takrat, ko so v boju za samostojnost Slovenije steli tudi lovce med branitelje domovine. Mar so zdaj med njimi potencialni sovražniki?

Pismo z enako vsebino je že prej objavila tudi v Delu. Na koncu pisma izraža upanje, da bodo poslanci v državnem zboru pokazali pripravljenost za sprejetje zakonodaje, ki bo ustrezneje urejala to področje.

Dajmo besedo še medvedu!

Če bi se malo pošalil, bi zapisal, da je skoraj vse o lovu in lovstvu v medijih omejeno le še na medveda. Vsi so dobili besedo, le on mora molčati. Če bi zmozel človeško govorico, bi najbrž potožil:

»Lepo mi je bilo, dokler sem omejeval svoje gibanje na Kočevsko in kvečjemu še Notranjsko. Tam sem se lahko pri-tajil, če sem kdaj le srečal dvonožca, ki je pomotoma zataval pregloboko v gozd. Na Gorenjskem, Koroškem in Primorskem pa se ne morem tako prikriti, da me ne bi kdaj videli. Če me ne opazijo lovci, mi zanesljivo pride na sled živinorejec. Potem sledijo še 'tiralice' v časopisih v stilu kavbojskega revolver-skega lova na zločinca. Če bi znal brati in bi videl, koliko kletvic bodo stresli name zaradi nekaj ovc, za katere dobijo kmetje odškodnino, bi pri priči odhlačal nazaj na Kočevsko.

Pa še to: včasih se me kdo prestraši in potem bije plat zvona, ker ne ve, da sem bil tudi sam tako prestrašen, da sem čutil srce nekje v glavi. Res sem po človeški definiciji zver, a se vseeno bojim človeka, ker nimam preveč dobrih izkušenj z njim. Kaže pa, da se človek na svojih izkušnjah z mano ničesar ne nauči, sicer bi za desetletja nazaj na prstih ene roke preštel, koliko ljudi sem napadel po pomoti. Vsekakor manj kot domači psi!

F. Š.

Eksplodizije na Kočevskem Rogu in skrb za medveda!?

V Sloveniji smo priča velikim družbenim in ekonomskim spremembam, ki se odražajo v naravi in vplivajo na divje živali in lovstvo. Mnogo bolj kot prej je javnost občutljiva za ekološke probleme, povezane z divjimi živalmi. Deklarativno odločanje prevladuje pred konkretnimi dejanji. Ponavadi se zatakneta takrat, ko je treba za divje živali kaj žrtvovati, se odreči čemu ali pa spremeniti dosedanje razmišljanje. Še vedno ni potrebne osveščenosti in enotnih norm, tudi znanja ne, kadar zadeva dejavnosti in aktivnosti v najbolj ohranjenih območjih Slovenije. To nesporno dokazujejo tudi dogajanja na Kočevskem Rogu.

Moteča tehnologija se seli v najbolj ohranjeno naravo na Kočevskem

Litostrojsko podjetje **Explo Engineering d. o. o.** je v Kočevskem Rogu že dvakrat opravilo **eksplozijsko spajanje kovin**: prvič novembra 1994 pri Golobjaku in drugič junija 1995 pri Koprivniku. Obe lokaciji sta v osrčju Roške planote, kjer domujejo še vse avtohtone divje živali, med katerimi so za slovenski prostor še posebno značilne medved, volk, ris, jelenjad in druge. Tehnologija eksplozijskega spajanja kovin je povzročala tako močne eksplozije, da so v 3 kilometre oddaljenem Koprivniku pokali zidovi hiš, dreve na mestu eksplozij pa je zaradi zračnega udara izgubilo lubje in listje. Tako močne eksplozije ni mogoče primerjati z eksplozijami pri gradnji cest ali vlak. Gojitveno lovišče Medved – Kočevje, ki na območju Roga upravlja lovišče, je že leta 1994 prijavilo zadevo policijski postaji v Črnomlju, ki je naredila ovadbo gozdarskemu inšpektorju v Novem mestu, ki je proti Litostroju uvedel postopek. O problematičnosti eksplozij je leta 1994 GL obvestilo 3 ministrstva in še deset republikanskih institucij, ki bi jih to moralo zanimati (med njimi tudi Zavod za gozdove Slovenije v Ljubljani in obe območni enoti – v Kočevju in Novem mestu). Odmeva ni bilo

Foto: C Stumbelj

nobenega! V letu 1995 se je zadeva ponovila v hujši obliki, celo s soglasjem Zavoda za gozdove Slovenije, območne enote v Kočevju.

Zanimivo je celo, da je izvajalec eksplozij dobil soglasje od Ministrstva za notranje zadeve v Ljubljani.

Dajalec soglasja ugotavlja, da eksplozije zaradi pozitivne kisikove bilance ne bodo povzročale onesnaževanja okolja, živali pa se bodo manj plašile kot se med streljanjem in da to ne bo motilo prebivalcev.

Še bolj zanimivo kot soglasje Ministrstva za notranje zadeve v Ljubljani pa je soglasje Zavoda za gozdove Slovenije (Območne enote v Kočevju), ki je od države pooblaščen, da kot javni zavod daje soglasja, nesoglasja oz. strokovna mnenja za dogajanja v gozdu oz. v habitatih divjih živali. Zavod je za živalski svet in habitate zaposlil strokovnjake z gozdarsko izobrazbo. Leta 1994 je Litostroj prosil za podobno soglasje tudi GL Medved Kočevje in ponujal za odškodnino celo denar. Z vidika varovanja divjih živali je dajanje takih soglasij za tako dejavnost v neokrnjeni naravi

(četudi za posamezne primere) nestrokovno in neodgovorno dejanje.

Na območju Roga GL Medved – Kočevje stalno vzdržuje pet mrhovišč za prehranske potrebe medvedov, da bi se zadrževali čimbolj stran od naseljenih predelov. Mesto eksplozij je bilo prav na območju mrhovišč. Zaradi povečevanja nemira v gozdu se slabšajo življenjske razmere za medvede in druge živali, zato se ni čuditi, da se medvedi vedno pogosteje pojavljajo tudi v bližini naselij.

Strokovne podlage za upravljanje s habitatami in populacijo

Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo Republike Slovenije je 29. in 30. junija 1992 v Ljubljani organiziralo posvetovanje z naslovom **Rjavi medved v deželah Alpe-Adria**. Posvetovanje je bilo sklicano na pobudo dežel z območja Alp (Italija, Avstrija, Nemčija, Slovenija) z željo, da bi se dogovorili, kaj storiti, da bi medved po naravnih poteh iz Slovenije spet po-

selil nekatera območja v Alpah, saj je samo še v Sloveniji vitalna medvedja populacija na meji z Alpami. Delovna komisija Rjavi medved, v sestavi pete komisije (za kmetijstvo in gozdarstvo) Alpe-Jadran, je na podlagi referatov, ki smo jih poslušali na posvetovanju in med ekskurzijo na osrednje območje medveda (Kočevskega Roga in Snežnika), pripravila priporočila, ki naj bi jih v prihodnje upoštevali pri upravljanju z medvedjo populacijo in njenim okoljem v Sloveniji in sosednji Hrvaški. Svoje ugotovitve je strnila v šestih točkah. Od posvetovanja so pretekla že tri leta, zato je prav, da ugotovimo, ali v Sloveniji upravljam z medvedjo populacijo in njenim okoljem v skladu s temi priporočili ali ne. Osnovno sporočilo simpozija o medvedu je, da želimo medveda v Sloveniji ohraniti – ne samo kot ostanek nekdaj obsežne populacije, ampak v njegovem osrednjem prostoru. Skupaj s Hrvaško želimo skrbeti za vitalno populacijo in njeno domovanje (habitat), če le mogoče tako, da bi se medvedi z načrtno vzdrževanimi koridorji širili tudi v alpski prostor v so-

sednjo Avstrijo in Italijo. Nobe- ne živalske populacije pa ni mo- goče ohraniti, če porušimo oz. spremenimo njeno domovanje, ali če pustimo uvajati v območja z medvedom dejavnosti, ki div- je živali motijo.

Tako piše npr. A. Simonič v svo- jem referatu (Zbornik posve- tovanja Rjavi medved v deže- lah Alpe-Adria; Ljubljana, 1994): »...tako bi na Slovenskem delu ozemlja, kjer danes živi med- ved, kazalo ustanoviti nekaj 10000 ha veliko naravovarstve- no območje okrog vrha Snež- nika in ravno tolikšno ali celo večje med Kolpo in Krko na Ko- čevskem. V takih naravovarst- venih območjih bi bilo nujno po- sege vseh dejavnosti v okolje še posebej skrbno pretehtati in usklajevati z obremenitvijo vseh prvobitnih delov žive narave.« Sklepi s tega simpozija se v marsičemže uresničujejo in do-

bivajo svoj odmev tudi v sloven- ski javnosti, in sicer:

1. Znaná so prizadevanja, da bi razširili osrednje naravno ob- močje medveda v Sloveniji. Štu- dijo o tem je izdelal M. Adamič. 2. Kako za medvede premosti- ti (narediti prehodno) hitro ce- sto Ljubljana-Primorska, je bilo že več javnih oddaj, poteka pa tudi mednarodni raziskovalni projekt o ekologiji medveda na tem območju.

3. Na območju Alp je medved zavarovan. Prizadevanja, da ne bi odstrelili vsakega medveda na tem območju, pa imajo svoj odmev tudi v javnosti. V alp- skem območju je skrb za med- veda tako rekoč usmerjena na vsako žival posebej (primeri »kritičnih« medvedov, ki davijo ovce). Zaradi medvedov se po- skuša ustvariti red tudi v paš- ništvu.

4. Število za odstrel določenih

medvedov je v Sloveniji skrbno načrtovano (od 30 do 40 na le- to) po številu in strukturi.

5. Lovske organizacije, ki med- veda odstreljajo, skrbijo za izbolj- šanje prehranskih razmer in redno zalagajo mrhovišča, na katerih je treba vsako leto ugo- tavljeni številčnosti medvedov. Kljub mnogim pozitivnim priza- devanjem za ohranitev medve- da in njegovega okolja pa M. Adamič (Zbornik posvetovanja Rjavi medved v deželah Alpe- Adria, Ljubljana, 1992) ugotav- lja: »Zaradi naraščajočih se- čenj, gradnje gozdnih cest in vlak, propadanja gozdov, grad- nje prometnega omrežja, obu- janja ovčereje in ekstenzivnih oblik paše govedi in drugih mo- tečih oblik človekove prisotno- sti se je primernost habitata od leta 1966 (ko je bilo določeno osrednje varovalno območje v Sloveniji) do danes nedvomno

poslabšala. Z napredujočo frag- mentacijo (drobljenjem) in de- gradacijo varovalne funkcije ha- bitatov v osrednjem območju postaja rjavi medved, kljub da- našnji, razmeroma visoki go- stoti, potencialno ogrožena in ranljiva živalska vrsta tudi v Slo- veniji.«

In končno: v Kočevju imamo tudi od Ministrstva za kmetij- stvo in gozdarstvo potrjen ob- močni gozdno-gospodarski na- črt 1991-2000, ki zadeva tudi aktivno varstvo medveda. **Ali ga sploh kdo prebere?**

Tako pogosto izrečena beseda »polifunkcionalnost gozda« je žal samo dekoracija za tradicio- nalno vzgojeno monofunkcio- nalno miselnost slovenskih gozdarjev.

Ciril Štrumbelj

GL Medved – Kočevje

Pred jesensko akcijo štetja rjavih medvedov v Sloveniji v letu 1995

Že v letih 1993 in 1994 je **Komi- sija LZS za veliko divjad in zveri** s pomočjo članov lovskih družin in delavcev gojitvenih lo- višč v loviščih v osrednjem va- rovalnem območju rjavega med- veda v oktobru organizirala akciji štetja medvedov na kr- miščih in mrhoviščih. Rezultati obeh dosedanjih akcij štetja so prikazani v *preglednici št. 1*. Iz te je razvidno, da je bilo v pri- merjavi z rezultati štetja v ok- tobru 1993 pri drugem štetju oktobra 1994 na sicer značilno večji površini lovišč naštetih ne- kaj manj medvedov. Zanimivo pa je, da je bila v obeh prime- rjalnih letih ugotovljena enaka struktura opaženih živali na kr- miščih oziroma enak delež vo- dečih samic (25,1 % – 1993, 24,1 % – 1994) ter podobno šte- vilo mladičev /1 vodečo samico. (Glej preglednico na str. 391.) V jesenski akciji štetja v letu 1994 ponovno niso sodelovale nekatere LD iz osrednjega va- rovalnega območja, predvsem iz Krimskega in Kočevsko-Be- lokranjskega LGO (večina teh jih ni sodelovala tudi v akciji šte- tja leta 1993), ki pa v svojih lo- viščih sicer pogosto odstrelju- jejo medvede. Komisija LZS za veliko divjad in zveri nima moči, da bi zagotovila polno udeležbo oziroma preštevanje rjavih med- vedov v loviščih vseh LD v os- rednjem območju, s čimer bi

bila zagotovljena tudi večja upo- rabnost tako zbranih podatkov pri odločanju o višini letnega odstrela. Zato je **Komisija LZS za veliko divjad in zveri** v do- govoru z Ministrstvom RS za kmetijstvo in gozdarstvo na svoji 8. seji 29. 8. 1995 sprejela sklep, da bo sodelovanje oziro- ma nesodelovanje v jesenskem štetju medvedov v Odločbi za odstrel medvedov v letu 1995–1996 (in v prihodnje) **upošteva- no tudi kot merilo za dodelje- vanje pravice za odstrel v lo- viščih posameznih LD in/ali gojitvenih lovišč**. Da bi se izog- nili pomislekom o realnosti tako pridobljenih rezultatov štetja, pa Komisija opozarja, da pravica do odstrela ne bo odvisna od šte- vila naštetih medvedov (!), pač pa od sodelovanja ter pravo- časno vrnjenega in ustrezno iz- polnjenega števne obrazca. Že pred jesenskim štetjem leta 1993 je bil sprejet sklep, da mora akcija jesenskega štetja medvedov na krmiščih in mrho- viščih postati redna sestavina načrtovanja. Zato bomo to ak- cijo organizirali tudi letos. Za- radi (pre)zgodnjega termina oktobrske polne lune, le-ta na- mreč nastopi na samem začet- ku oktobra – 7., 8., 10., se je **Komisija odločila, da bo le- tošnje štetje organizirano v noči med soboto in nedeljo oziroma 4. in 5. novembrom**

1995, torej nekaj dni pred no- vembrsko polno luno (6., 7., 11.). Lovske družine na območ- ju, kjer bo štetje izvedeno, bodo pravočasno prejele števne liste in navodila za izvedbo akcije. Ta bo potekala na enak način kot obe dosedanji. Pri izpeljavi akcije pričakujemo pomoč in so-

delovanje LG območij, lovskih zvez, vseh lovskih družin ter gojitvenih lovišč na območju štetja ter tudi podporo Ministrst- va za kmetijstvo in gozdarstvo. V letošnjo akcijo bomo, tako kot v letu 1994, vključili celotno ob- močje stalne prisotnosti in red- nega pojavljanja te živalske vr-

Izšla je 5. knjiga Strokovne knjižnice LZS z naslovom

Bibliografija glasila Lovec 1910–1994

V bibliografijo, ki jo je po metodologiji inž. A. Šivica sestavil Franc Šetinc, so vključeni vsi prispevki, objavljeni v Lovcu od prve številke leta 1910 do dvanaajste številke leta 1994. Vključeno je tudi »Stvarno kazalo Lovca«, ki ga je za čas od leta 1910 do vključno leta 1956/57 sestavil inž. Anton Šivic. Bibliografija je sestavljena po veljavnih bibliografskih načelih in vsebuje več kot 25 tisoč enot. Vsebuje naslove vseh, do konca leta 1994 v Lovcu objavljenih prispevkov in fotografij ter imena avtorjev. Sestavki so razporejeni vsebinsko in kronološko. To omogoča spremljanje razvoja lovske organizacije, zakonodaje, načinov lova, gospodarjenja, varstva divjadi itn. v skladu s spremembami v družbi in zavesti ljudi.

Cena knjige je 2400 SIT.

Naročila pošljite tajništvu LZS, Ljubljana, Župančičeva 9/I.

Datum štetja	Površina vključenih lovišč (ha)	Skupno število opaženih živali	Od tega samic z mladiči	Število opaženih mladičev	Število mladičev /1vodečo samico
1.	2.	3.	4.	5.	6.
oktober 1993	258.230	207	52	83	1,6
oktober 1994	331.438	195	47	80	1,7

ste v Sloveniji. Poleg lovišč v (do)sedanjem osrednjem varovalnem območju bomo k sodelovanju v akciji zato povabili tudi sodelavce iz lovskih družin na območju Hrušice, Nanosa, Idrijskih Golakov in Trnovskega gozda na severozahodu ter LD, ki ležijo na območju med cesto Postojna–Ilirska Bistrica–Rupa ter Kraškim Robom oziroma na zahodu osrednjega varovalnega območja. Tako naj bi tudi letošnje štetje in vse nadaljnje akcije izvedli **v 91 loviščih (LD in GL) s skupno površino 530.000ha**. Za vpisovanje podatkov o opaženih medvedih bodo služili enaki obrazci (z enakimi navodili) kot v lanskih akcijah. Seveda je akcija lahko še tako dobro zamišljena, ven-

dar pa sta njen dejanski uspeh in vrednost rezultatov odvisna izključno od terenskih sodelavcev, ki bodo morali na prežah presedeti nekaj noči in beležiti opažene živali. Za Vaše sodelovanje pri štetju se zato že vnaprej priporočamo. Uspeh pa je odvisen tudi od primernih vremenskih razmer ter založenosti mrhovišč oziroma krmišč in seveda tudi od pripravljenosti medvedov za sodelovanje v akciji. Prosimo, da izpolnjene obrazce po končanem novembrskem štetju pošljete na **Lovsko zvezo Slovenije, Župančičeva 9, 61000 Ljubljana**. Hvala! Ljubljana, 4. oktober 1995

Komisija LZS
za veliko divjad in zveri

Foto: A. Chapuis

Medvedka, ki jo je 10. 3. 1995 ob 17.30 fotografiral na Kukovskem hribu (GL LZS Žitna Gora) francoski gost.

Razmišljanje o številčnosti poljskega zajca

Foto: M. Česar

Divji ali poljski zajec (*Lepus europaeus* Pall) je divjad, ki živi po vsej Evropi, pa tudi drugod po svetu (na Srednjem vzhodu, v Afriki, Južni in Severni Ameriki, Avstraliji – nekje naseljen, nekje avtohton). Spada v razred glodavcev (*Rodentia*) in red zajcev (*Lagomorpha*), kamor spadata tudi še pri nas živeča planinski zajec in divji kunec. Divji ali poljski zajec (v nadaljevanju ga bom imenoval kar »zajec«) živi od morja pa do gornje gozdne meje, v gozdu in na poljih. Zato nekateri avtorji trdijo, da obstajata dve »vrsti« zajcev: *poljski* in *gozdni* zajec, česar pa sistematika živalstva in divjadi ne pozna, čeprav so možne manjše razlike v teži in barvi med zajcema, ki živita v različnih okoljih. V starih in strnjenih gozdnih kompleksih je zajec redek. Zajec sicer živi tudi v gozdičih in gozdovih; spi v gozdu, zvečer odide iz gozda na pašo na gozdne čistine, poseke, jase ali

okoliška polja, zjutraj pa se vrača v gozd. Za obstoj in razvoj zajca niso potrebne velike površine. Najbolj mu ustrezajo kmetijske obdelovalne površine, kjer so vmes manjši gozdiči, grmišča, žive meje ali pa so obdane z večjimi površinami gozdov. V zajčje rajone spada, poleg omenjenih kmetijskih površin, tudi 100 do 200 m širok obrobni pas okolnih strnjenih gozdov. Tako tudi določamo in bonitiramo zajčje rajone. Zajčji optimalni življenjski prostor pa sega praviloma le do največ 500 do 600 m nadmorske višine, vendar le, če so tam obdelovalne površine. Obširni planski travniki in pašniki niso ustrezni za zajca (ni skrivališč,

nja, ugotovitve in ocenjevanja. Statistično sem dokazal (Lovec št. 4/95 Kaj je s srnjadjo?), da je bila srnjad v obdobju 1950–1993 v porastu in da je njena številčnost, za naše razmere, na zgornji meji gospodarsko znosne in tudi biološko normalne številčnosti. Na enak način sem obdelal tudi stanje fazana, katerega številčnost pa je v nenehnem upadanju in že blizu ogroženosti. Kako kritično stanje je pri poljski jerebici, pa sploh ni treba posebej pisati, saj je je v Sloveniji kljub dolgotrajnemu varstvu in skrbi lovcev še sem in tja le za vzorec. Vse povedano velja kot povprečje za lovišča lovskih družin Slovenije (brez gojitvenih lovišč, za

družin Slovenije skupaj in poleg tega posebej tudi za LGO Posavja. V LGO Posavja je namreč več kot polovica lovne površine rajonizirane za zajca. Tod so tudi najboljši zajčji rajoni krško-brežiško-obsojelskega polja z obsežnim obrobni grčevnatim območjem. Podatke sem zbral od leta 1960 do 1993 (za LGO Posavja do leta 1994), in sicer o spomladanski številčnosti, odstrelu, o izgubah zajcev (povoženih, poginulih in drugih izgubah), skupaj za lovišča lovskih družin Slovenije, in izračunal gostoto naseljenosti na 100 ha zajčjih rajonov. Podatki so prikazani v preglednicah 1 in 3. Od leta 1960 do 1993 sta moč-

datki skozi desetletja vsaj 90%-no ocenjeni oziroma posredovani. Takšno stanje je zelo za skrbljujoče. Številčnost manj kot 5 zajcev na 100 ha, še celo ob odstrelu, ne zagotavlja izboljšanja in celo ogroža normalno razmnoževanje zajcev. 5 zajcev na 100 ha, vendar brez odstrela, je lahko daljši čas le bolj redek okras naše dežele. Le po več glede odstrela »abstinenčnih letih« in z intenzivnimi gojitvenimi ukrepi (zlasti zimskim krmljenjem) se lahko povečuje številčnost zajcev. Vendar pa kljub vsemu temu številčnosti, kakršna je bila pred 20 in več leti, gotovo ne bomo več dosegli! V sestavku ne bom podrobneje razpravljal o vzrokih za takšno razmišljanje. O tem sem več pisal v prispevkih Mala divjad v Posavju (Lovec 3/83), Pomagajmo poljski jerebici (Lovec 6/83), Problemi gojitve male divjadi na območjih z intenzivnim in manj intenzivnim kmetijstvom Posavja (Lovec 11/84), v raziskovalni nalogi LZS Proučevanje dveletne zaščite zajca na širšem poskusnem območju Posavja (1985) in v prispevku Čuvajmo fazana (Lovec št 9/95).

Lovska literatura, lovske institucije in različni lovski strokovnjaki različno nakazujejo možne zmožljivosti lovišč za zajca. Nekatere so navedene v preglednici 2.

IGLG Slovenije (odsek za lovstvo) je leta 1963 na podlagi poročil področnih lovskih zvez pripravil elaborat Bonitiranje lovišč LZS. Za zajca je bonitiranih 905.205 ha ali 60% skupne lovne površine, ki znaša za vsa lovišča lovskih družin Slovenije zaokroženo 1.509.00 ha. Takrat je spomladanska številčnost bonitirana na 67.864 zajcev ali 7,5 zajca na 100 ha, kar uvršča lovišča glede zmožljivosti v V. bonitetni razred. Dejanska spomladanska številčnost v letu je po statističnih poročilih ocenjena na 61.458

Foto: H. Oršanič, Diana

trava je slaba, na pašnikih je nemir in drugo). Sicer pa zajcu ugajajo topla in propustna tla, izogiba pa se hladnih, nepropustnih in težkih glinenih tal. V ljudski govorici nižjega sloja prebivalstva je bil zajec že od nekdaj za lovca najznačilnejša in najpriljubljenejša vrsta male divjadi, zato je tradicionalno tudi najbolj značilen lov na zajce. V izrazoslovju ljudi je bilo že od nekdaj poimenovanje lovca združeno z lovom na zajce. O drugih lovih, zlasti o drugih dejavnostih lovcev pa celo še danes ljudje malo vedo, nekateri pa sploh nič ali pa imajo napačne predstave. To dokazujejo kar pogosti primitivni, neuki, včasih celo neumni in žaljivi članki ter prispevki o lovcih in lovstvu v našem dnevnem časopisju, ki objavlja vse po vrsti. O upadanju številčnosti srnjadi, fazanov in poljskih jerebic že nekaj časa slišimo iz raznih krajev Slovenije različna mne-

katera pa bo tudi treba enkrat pripraviti podrobne analize). Menim, da ne bo odveč, če tudi o zajcu posredujem enak prikaz in analizo, kot sem ju opravil za srnjad in fazana. To bom zopet storil za vsa lovišča lovskih

no upadla številčnost (za približno 40%) in odstrel (za 82%). Spomladanska številčnost znaša že od leta 1980 manj kot 5 zajcev na 100 ha, seveda izračunana teoretično in s pogojem, da so bili statistični po-

Preglednica 1

POLJSKI ZAJEC V SLOVENIJI 1960–1993 (lovišča lovskih družin Slovenije)										
(Jenko V., 1995)										
Podatki iz statističnih poročil LZS										
Leto	Spoml. štev.		Odstrel			Povoženo, izgube		Skupaj odstrel in izgube		
	zajcev	na 100 ha	zajcev	% od spoml. štev.	na 100 ha	zajcev	% od spoml. štev.	zajcev	% od spoml. štev.	na 100 ha
1960	61.458	7,1	47.111	77	5,5	3.800	6,2	50.911	83	5,9
1965	59.886	7,0	33.375	56	3,9	3.275	5,4	36.650	61	4,3
1970	64.476	7,5	29.833	46	3,5	4.387	6,8	34.220	53	4,0
1975	64.694	7,5	21.028	33	2,4	3.004	4,6	24.032	37	2,8
1980	35.044	4,1	8.304	24	0,9	3.247	9,3	11.551	33	1,3
1985	40.388	4,7	11.599	29	1,3	2.161	5,4	13.760	34	1,6
1990	40.112	4,7	8.816	22	1,0	1.677	4,2	10.493	26	1,2
1991	40.190	4,7	7.394	18	0,8	1.804	4,5	9.198	23	1,1
1992	29.107	3,4	9.047	31	1,1	1.258	4,3	10.305	35	1,2
1993	37.195	4,3	8.748	24	1,0	2.397	6,4	11.145	30	1,3
1994	še ni zbirnih podatkov									

Preglednica 2

RAZLIČNE ZMOGLJIVOSTI LOVIŠČ ZA ZAJCA					
Avtor	Bonitetni razred				
	I.	II.	III.	IV	V.
(zajcev na 100 ha)					
IZS (navodila 1961)	19–22	16–19	12–16	8–12	5–8
IGLGS (1963 1967)	20	16–19	12–15	8–11	6
I. Čeović (1954)	20	12	8	3	1
D. Andrašić (1973)	20	18	15	12	8

zajcev, kar je približno 91% od bonitirane.
V preglednici 1 sem zaradi sprememb (poslabševanja in zmanjševanja življenjskega okolja za malo divjad nasploh) v zadnjih 30 letih zmanjšal površino 905.205 ha za 5% na 860.000 ha ali na 57% vse lovne površine. Tolikšna površina za zajca je za 30% večja od fazanjih rajonov v loviščih lovskih družin Slovenije (610.000 ha). Podatki za LGO Posavja so prikazani v preglednici 2.
V obdobju 1960 do 1994 je v LGO Posavja številčnost zajcev upadla za 54%, odstrel pa za 77%. Vendar so glede na takšno številčnost zajčji rajoni še vedno v V. bonitetnem raz-

Preglednica 3

POLJSKI ZAJEC V LGO POSAVJA 1960–1994										
(Jenko V., 1995)										
Statistični podatki LZS										
Leto	Spoml. štev.		Odstrel			Povoženo, izgube		Skupaj odstrel, povož. in izgube		
	zajcev	na 100 ha	zajcev	% od spoml. štev.	na 100 ha	zajcev	% od spoml. štev.	zajcev	% od spoml. štev.	na 100 ha
1960	5.076	12,7	3.312	65	8,3	543	10,7	3.855	76	9,6
1965	4.178	10,4	2.613	63	6,5	332	7,9	2.945	70	7,3
1970	3.770	9,4	2.420	64	6,0	344	9,1	2.764	73	6,9
1975	3.625	9,0	1.229	34	3,1	385	10,6	1.614	45	4,0
1980	2.625	6,5	697	27	1,7	372	14,1	1.069	41	2,7
1985	2.670	6,7	899	34	2,2	286	10,7	1.185	44	3,0
1990	2.764	7,0	909	33	2,3	390	14,1	1.299	47	3,2
1991	2.609	6,5	736	28	1,8	391	15,0	1.127	43	2,8
1992	2.730	6,8	998	37	2,5	329	12,1	11.327	49	3,3
1993	3.500	8,7	1.109	29	2,5	339	9,7	1.348	39	3,4
1994	2.800	7,0	749	27	1,9	295	10,5	1.044	37	2,6

redu. Prepričan sem, da so v LGO Posavja lovske družine, ki imajo v loviščih manj kot 5 zajcev na 100 ha, pa vsako leto še kar brezskrbno streljajo zajce. Za sicer nizko številčnost v njihovem lovišču pa ne priznajo, da je odstrel eden glavnih vzrokov za tako stanje. Kljub siromašnemu lovišču z zajci pa katera od lovskih družin z npr. 40 do 50 člani in 1.500 do 2.000 ha zajčjih rajonov še kar

naprej načrtuje letni odstrel 30 ali 40 zajcev, pač z izgovorom, naj bi vsak član ustrelil vsaj enega zajca. Kam vodijo takšna odločanja nekaterih »strokovnih«
lovcev? Na srečo pa takšnih primerov le ni zaskrb-ljujoče veliko.
Bonitiranje lovišč v LGO Posav- je leta 1968 kaže 42.183 ha zajčjih rajonov, kar je 60% od skupne lovne površine ob- močja, ki zaokroženo znaša

70.500 ha. V preglednici 3 sem površino zajčjih rajonov zmanjšal za 5%, to je na 40.074 ha (na 57% lovne površine), kar je za približno 32% več od fazanjih rajonov. Za tako površino so v preglednici 3 obračunani vsi podatki. Bonitiranje leta 1968 prikazuje spomladansko številčnost 5.263 zajcev, dejanska številčnost tistega leta pa je bila 4.650 zajcev ali 88% od bonitirane. Tudi tukaj ne bomo ne mi ne naši zanamci nikoli več doživeli toliko zajcev, kot pred 20 ali 25 leti. O vzrokih za takšno ugotovitev sem že veliko pisal (nenehno poslabševanje naravnih razmer in abso-

ja ter predvsem po enakih merilih! Odločujoča je številčnost na enoto lovne površine (na 100 ha) zajčjih rajonov v posameznem bazenu in ustreznost razmer v posameznih loviščih. Vsako leto so za zajca najbolj odločujoče vremenske razmere. Ostra pozna zima, nepretrgoma deževna pomlad in poletje pobereta skoraj ves prirastek. V takih razmerah morajo v posameznih letih prizadete lovske družine popolnoma prekiniti z odstrelom zajcev. Usodna je tudi nestvarna (pretirana) ocena spomladanske številčnosti. Sicer pa z jesensko številčnostjo dobimo podatke, ki

žiško polje, vendar na žalost ni bil nikjer objavljen. Ni mi znano, kako je bilo z uresničevanjem te naloge v drugih loviščih Slovenije, če so se sploh ukvarjali s tem vprašanjem. Če želimo problem obdelati strokovno, je za to potrebna posebna metoda, volja in mnogo časa. Lažje se je pogovarjati o številčnosti in odstrelu divjadi le za mizo, na kateri je poleg papirjev vedno še kaj zraven. Iz preglednic 1 in 3 vidimo, da le zadnjih 5 do 6 let odstrel zajcev v povprečju skoraj ne presega 30% od ocenjene spomladanske številčnosti. Vendar ob ugotovitvi, da številčnost zaj-

enkrat večji od zdajšnjega. Poudarjam, da vse navedeno velja le za enoto lovne površine zajčjega rajona (**100 ha**), ne pa za absolutne številke v loviščih lovskih družin v Sloveniji. Veliko strokovnega znanja je potrebno za določitev ciljne številčnosti zajcev na enoto lovne površine. Ciljna številčnost mora biti dejansko le gospodarsko sprejemljiva in življenjskemu okolju in razmeram primerna številčnost zajcev, kar pa seveda velja tudi za vso drugo divjad. Ciljno številčnost lahko poimenujemo tudi z izrazom »gostota divjadi« v rajonih za posamezno divjad, česar pa ni-

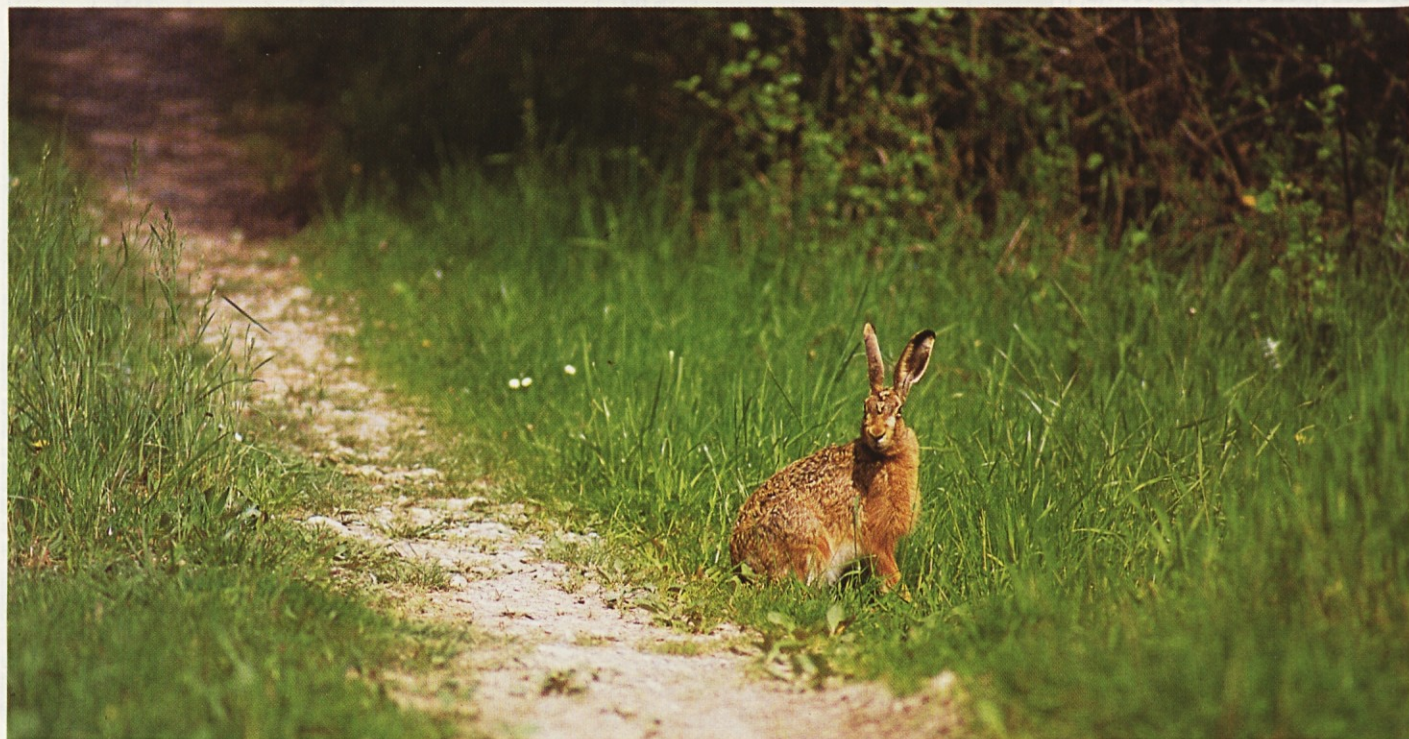

Foto Spring MB – Mauritius

lutno zmanjševanje površin za uspešno gojitev zajcev). Za območje LGO Posavja je treba posebej omeniti velik odstotek povoženih zajcev na 11 km dolgi avtomobilski cesti Ljubljana – Zagreb, ki poteka po sredini krško-brežiškega polja. Vendar je kljub vsemu zdajšnja gostota zajcev (7 zajcev na 100 ha) sorazmerno in v danih razmerah še nekritična, če bo upoštevan zelo zmeren odstrel (največ 25% od spomladanske številčnosti) in če bodo opravljeni vsi možni gojitveni ukrepi (zlasti zimsko krmljenje). Zajec je sicer teritorialna žival, vendar so možne in tudi ugotovljene predvsem jesenske selitve. Zato ponekod ni redek velik odstrel na račun odselitve iz sosednjih lovišč! Da bi bilo načrtovanje odstrela zajcev strokovno pravilno in usklajeno z dejanskim stanjem, moramo odstrel načrtovati po širših npr. lovskogojitvenih bazenih območ-

so pomembnejši od spomladanske številčnosti za odločanje o nadaljnji gojitvi in gospodarjenju z zajci. Nasploh mora biti za načrtovanje odstrela jesenske številčnosti odločujoča! Na žalost podatki jesenskega ocenjevanja številčnosti divjadi pri nas še niso uveljavljen in obvezen pokazatelj za nadaljnje ukrepanje z divjadjo v lovišču! Že leta 1983 je LZ Slovenije v svoj program dela uvrstila več raziskovalnih nalog o mali divjadi. Med nalogami je bilo tudi proučevanje triletnega popolnega varstva zajca na širšem poskusnem območju Posavje s spomladanskim in jesenskim preštevanjem zajcev po tako imenovani »pasovni metodi« (v letih 1983, 1984 in 1985). Za delo so bila sestavljena posebna navodila. S tako metodo smo najbolj natančno ugotovili številčnost in prirastek. Elabora- rat je narejen za kraško-bre-

ca upada, odstrel zaenkrat ne bi smel presegati 25% spomladanske številčnosti ali 25 do 35% jesenske. S takšnim ukrepom bomo morda delno le dosegli tako imenovano *ciljno spomladansko številčnost* 10 do 12 zajcev in nekaj manj zajcev za odstrel na 100 ha zajčjih rajonov. Vendar bo to mogoče le v ohranjenih zajčjih habitatih (loviščih). Nikakor pa to ne more doprinesti k absolutnemu povečanju števila zajcev na zdajšnji celotni površini. Glede odstotkov odstrela, ki sem jih omenjal prej, moram poudariti, naj veljajo le, dokler je prisotno zdaj ugotovljeno stanje z zajcem (4,3 zajca na 100 ha). Če bomo neke postopoma dosegli ciljno številčnost, bo odstotek odstrela zajcev spomladanske in jesenske številčnosti seveda višji. Ciljna številčnost zajcev naj bi bila več kot enkrat večja od zdajšnje in takrat bo lahko tudi odstrel

kakor ne smemo enačiti z izrazom »gospodarsko znosna številčnost«. O vlaganjih zajcev v lovišča, zaradi tega ali onega vzroka, je škoda izgubljati besed. Takšna vlaganja so izredno draga in pri nas niso pokazala nikoli nobenih koristnih rezultatov. Ali ni preprosteje, brezplačno in veliko bolj učinkovito za določen čas prekiniti ali omejiti lov na zajce?! Razen vsega ugotovljenega in svetovanega strokovnega odločanja ter ukrepanja pri gospodarjenju z zajcem so še številni pomozni gojitveni ukrepi (ponovno poudarjam, predvsem zimsko krmljenje). O tem je obširno napisano v vsakem lovskem priročniku, v našem glasilu Lovec in tudi v drugi lovski literaturi ter je bilo mnogokrat povedano na raznih predavanjih.

Vlado Jenko,
dipl. inž. gozd.

S podmaršalom Jožem Tomšetom, plemenitim Savskodolskim, na jereba

Trikraki jelkovi vejici

Tisto soboto v grudnu 1938. leta sem se, pisec te pripovedi, pripeljal z vlakom iz Ljubljane na Gorenjsko, do Otoč in potem peš pohitel domov v Ljubno, kjer sem najprej pogledal, kaj mi je prinesel véliki prijatelj otrok Miklavž; čeprav sem takrat že stopil v 19. leto življenja in sem se že 8. leto šolal v Ljubljani. Seveda sem bil vesel vsega v peharju: krhljev, orehrov, slaščic, nalivnega peresa, najbolj pa knjige s slikami divjih živali.

Ko smo domači v nedeljo zjutraj prišli od maše, se je oče obrnil k meni: »Belejev Ciril iz mlina v Podbrezjah je sporočil, da je naša pšenica zmleta, da pa pred božičem zaradi snega, ki ga še obetajo, najbrž ne bo mogel s sanmi v Ljubno. Naša mama pa pravi, da ji bo zmanjkalo moke za potico. Najbolje bo, da se sam odpravim v mlin. France, povabim te s seboj. Ponuja se nov sneg, pa je že tega do kolen. Bolje torej danes in takoj, kakor jutri!«

Z bratom sva potegnili vprežne sani izpod lope, hlapec Feliks je hitro okomatal kobilu Pramo, jo zapregel in očetu podal vajeti. Samo še ovrtnik pri suknjiču sem zavihal, da mi ne bi pihalo za vrat, potegnil klobuk na ušesa in se zavihtel na sani. Oče je počil z bičem, kobila se je pognala, da se ji je prhek sneg pokadil izpod kopit. In že smo se po ovinkastih klancih naglo spuščali proti glavni cesti. Takrat cest niso zorali tako hitro kakor dandanes, ali pa jih sploh niso, saj je bil avtomobil silno redek, vozne sani raznih vrst pa še vedno pogostne. Sledovi na cesti so pričali, da je celino pretrgalo šele nekaj vpreg. Naša kobila je bila spočita, sani razmeroma lahke, zato naju je neslo po snežni belini skoraj po zraku. Kraguljčki na kobilinem vratu so veselo pozvanjali in njena griva je vihrala v mrzli sapi. Hitro smo premerili ravnico ob Savi, po kamnitem mostu prečkali potok

Podmaršal Joža Tomše (1850–1937), plemeniti Savskodolski

Lešnico in zavili v gobovski klane.

Oče je umiril Pramin tek v korak. Pri kamnitem koritu z zajetim studencem, ki je tudi pozimi redkokdaj zamrznil in so v davnih časih pri njem furmani leto in dan napajali konje, mi je oče podal vajeti in stopil s sani. Kobila se je stegnila h koritu, iz navade z gobcem pobrodila po mrzli vodi, pila pa ni, saj jo je doma že Feliks napojil.

Medtem je oče zagazil v sneg in pri bližnji jelki odlomil dva lepa trikraka vršička ter ju vtaknil v zgornji levi suknjičev žep. Nakar se je obrnil k meni:

»France, zdaj pa tudi ti s sani dol in priveži vajeti k sedežu!

Kobila bo vlekla v bolj napet breg in povsem na célo. Šli bomo po bližnjici.«

Oče je preusmeril kobilo, vodeč jo za uzdo, z glavne ceste na odcep v Stare Gobovce. Prama je to pot že poznala, saj je tu večkrat peljala očeta v Tržič in nazaj v Ljubno. Sicer pa po tej starodavni poti ni moč zaiti. Zato je oče spustil kobilo in oba sva stopala za sanmi. Če je Prama šla prehitro, sva jo opozorila, naj hodi vendar počasneje.

»Premišljam, zakaj ste odlomili tisti dve vejici,« sem vprašal.

»Že doma pred odhodom sem mislil na to. Spotoma bova obiskala grob vélikega moža, z vo-

jaškim činom, kakršnega doslej ni dosegel še noben drug Slovenec. Prav ta mesec je obletnica, odkar počiva na podbreškem pokopališču. Avstro-ogrski cesar Franc Jožef mu je leta 1907 podelil plemstvo, plemiški naziv pa si je lahko izbral sam. In tik pred prvo svetovno vojno je bil kot general povišan še za stopnjo. To je bil podmaršal Joža Tomše, plemeniti Savskodolski. Kot upokojenec kraljevine Jugoslavije, z izjemno majhno pokojnino, je živel v Podbrezjah, v rojstnem kraju svoje žene Jožefe. Vsekakor bi lahko bolje živel in z večjo pokojnino v premagani Avstriji, a ga je srce vleklo v domovino, na Gorenjsko, kjer je njegov najljubši kraj na svetu – Savski dol. Bil je skromen in ljubezniv človek, imel je številne prijatelje, med njimi sem bil tudi jaz, kar si štejem v veliko čast. Sprijateljil pa naju je lov. In zdaj greva najprej obiskat tega znamenitega moža kot lovca, jaz in tudi ti, ki smo te letos vpisali v lovsko bratovščino. Zato torej jelkovi vejici. Trikraki zeleni vršiček iglavca na lovčevi srčni strani je namreč lovski stanovski znak.« Kobila naju je čakala vrh Starih Gobovc, pri kapelici. Z očetom sva zopet zasedla vsak svoj sedež na saneh in Prama je krenila po že nekoliko zgaženi ravni tržiški cesti. A kmalu jo je oče preusmeril na poljsko pot, po

Plemiški grb podmaršala J. Tomšeta

kateri je kmet – sledovi v snegu so pričali – prejšnji dan z volom vozil hlevski gnoj na kup kraj njive.

»Smer bomo kar presekali,« je odločil oče in počil z bičem. Kot bi trenil, smo bili pri podbreški cerkvi. Ukazal mi je, da pribežem kobilu k stari krevljasti jablani, jo pokrijem z odevko, potem pa pridem za njim na pokopališče.

Ob grobu Slovence z najvišjim vojaškim činom

Oče je seveda dobro vedel, kje je podmaršalov grob, saj je bil pred letom na njegovem pogrebu, prvič na pogrebu kakega visokega oficirja. V najglobljem spominu mu je ostala trikratna salva, ki jo je pokojniku v čast izstrelila četa ljubljanskega garnizona jugoslovanske vojske. Grobovi so, kakor pogrtnjeni z belim mrtvaškim prtom, počivali pod debelo snežno odejo. Stopinje med njimi so dokazovale redke obiskovalce. Oče se je ustavil ob gomili še brez nagrobnika. Bil sem tesno za njim in pri grobu sem stopil na očetovo desno stran. Ko se je spoštljivo odkril, sem tako storil tudi jaz in prijel še očetov klobuk. Molčala sva, kakor so okoli naju molčali grobovi pod oblačnim nebom. Iz žepa je vzel debelo svečo, oprasnil vžgalico, prižgal steno, z desnico razgrebel sneg in v vdolbinico na grobu postavil svečo. Očetove ustnice so se premaknile, njegove dlani in prsti se sklenili in iz ust mu je privrela polglasna molitev: »Za dragega pokojnika in prijatelja! Oče naš, ki si v nebesih...« Molil je naprej, jaz za njim. »Naj v miru počiva v slovenski zemlji!« je sklenil molitev. Po kratki prekinitvi pa dodal: »In kot lovcu še lovski pozdrav!« Iz žepka svojega suknjiča je vzel jelkovi vejici, prvo brez besed izročil meni, drugo pa z levico, od srca, spoštljivo položil k sveči na grob. Pokimal mi je in kakor on sem še jaz položil vejico na drugo stran goreče sveče.

Potem sva še dolgo odkritih glav molče stala ob gomili. Oče je bil v svojih mislih in spominih gotovo skupaj s podmaršalom... Joža Tomš je bil rojen 20. svečana 1850 na Poljšici, v vasi pri Podnartu, kar tudi ni daleč od Podbrezj. Kot deček je po pašnikih Savskega dola, ki je dobil ime po utesnjeni rečni strugi, tekal za živino na paši, občudoval zeleno modre valove Save, ribe v njenih vrtinčastih tolmunih in ptice raznih vrst v gozdih savskih bregov. Savski dol je bil kraj, kamor je kot deček najraje zahajal. Savski dol

je tako zelo prevzel mladega Joža, da ga je vseživljenje nosil po svetu v srcu s seboj. Že v osnovni šoli je kazal izjemno nadarjenost, posebno za računstvo. Zato so ga starši poslali v šole. Z lahkoto je dovršil nižjo gimnazijo v Kranju, višje gimnazijske razrede pa v Ljubljani.

Domači na Poljšici so pričakovali, da se bo Joža po maturi odločil za duhovniški poklic, a se ni. Na dunajsko univerzo je odšel študirat matematiko in fiziko. Starša je to tako zelo prizadelo, da sta se mu kot sinu odpovedala in z njim več let pretrgala vsakršne stike. Joža se je moral na Dunaju sam prebijati skozi študijska leta, predvsem se je preživljal z inštrukcijami pri premožnejših družinah.

ščino več odličnih strokovnih knjig o artileriji. Imel je glavno besedo pri razvoju avstrijskega topništva in bil sokonstruktor tudi tedaj najmodernejšega 305 mm možnarja oz. topa...

Kobila, privezana nedaleč od pokopališča, naju je s svojim rezgetom opomnila, naj se že vendar vrneva, da nadaljujemo pot. Oče se je spoštljivo priklonil nad grobom, si poveznil klobuk na glavo in odšel, stopajoč v svoje prejšnje stopinje. Enako sem storil jaz.

Prama naju je pozdravila z veselimi hrzanjem in cepetanjem. Ko sva si, zopet sedeča na sahen, pokrila noge z debelo odevko in je oče počil z bičem, smo hitro imeli za seboj taborsko cerkvico na gričku in se že spuščali po klanecu Čpineku v grapo k Belejevemu mlinu.

jem Strojem iz Dolenje vasi se je dogovoril za zmenek v gostilni. Toda po gostilniških prostorih, polnih okoliških kmetov, vračajočih se s sejma, ga je zaman iskal, kar naj bi pomenilo, da je Stroj vola, o katerem sta imela besedo, že prodal. Oče se je poslovil od znancev in prestopil gostilniški prag, da se odpelje naprej proti domu. Kar stopi predenj starejši mož v ponošeni, skoraj revni obleki, z nahrbtnikom prek ramen in prijazno reče:

»Povedali so mi, da ste vi Pezdičkov Joža iz Ljubnega, med lovci daleč znan kot najboljši jerebar.«

»Pezdičkov bil, Ljubenčan sem pa še. Jereba res znam prikljati, ampak najboljši nisem. S Kapusom iz Kamne Gorice se ne grem skušat.«

Nalislal U. Iff

Še pred koncem študija so ga vpoklicali k vojakom, k topničarjem. A Joža se je javil v kadetško šolo in po dveh letih postal poročnik, torej človek s poklicem, kar je omogočilo spravo z domačimi. Kot odličen matematik in fizik je bil v avstro-ogrski vojski izjemno upoštevan balistik za vojaško orožje, zlasti artilerijo. Balistika je veda, nauk o gibanju in delovanju izstrelkov. Kot tak je oficir Tomš tudi poučeval na avstrijsko-ogrskih vojaških akademijah, med drugim je bil tudi profesor na najznamenitejši madžarski topničarski šoli v Veszprimu. V strokovne liste je napisal množico strokovnih člankov, za vojaške šole pa več priročnikov. Ker je obvladal tudi ruščino, je iz tega jezika prevedel v nem-

Po daljšem premoru je oče spet spregovoril: »Ko bova naložila vreči moke in se bomo vračali proti Ljubnu, ti bom še povedal, kako sva z gospodom Tomštom lovila jereba in postala prijatelja...«

Lovila petelinčka, uplenila – petelina

Tistega oktobra leta 1927 oče nikoli ni pozabil. Prvi ponedeljek omenjenega meseca se je – kot že večkrat prej in tudi pozneje – s konjem peljal z živinskega sejma v Kranju proti domu v Ljubno. Ni imel navede, da bi se ustavljal pri gostilnah. Tistikrat pa je v Podbrezjah zavil k Francku; z gospodar-

»Mladi mož, prav zaradi jerebov vas prosim, če bi namenili nekaj časa meni, upokojenemu oficirju rajneke Avstro-Ogrske, sedaj na starost pa tudi lovcu – Jožu Tomšetu,« je izrazil svojo željo in se predstavil prijazni mož, z izrazitim obrazom gorenjskega kmeta, in očetu podal desnico. Stisnil mu jo je z obema rokama.

»O, vi ste, gospod podmaršal, o katerem sem že veliko slišal. Čast mi je, ker ste me ogovorili. Seveda sem vam na voljo.« »Povabim vas nazaj v gostilno na kozarec vina. Saj vam ne bom vzel veliko časa.« Gostilniški prostori so bili zasedeni do zadnjega sedeža. Zato sta Tomš in oče sedla kar k mizici v veži, na katero je natakarica postavila polič rdečega.

»Veste, ko sem se kot radoveden pastirček potikal po pašnikih in goščavah Savskega dola, sem spoznal in prvič občudoval gozdnega jereba, tega izjemno lepega petelinčka. Prav ko me je nekoč zvabila pod drevje skupina lepih jurčkov, so nad menoj zaropotale peruti in na glogovo drevesce sta priletela jereb in njegova jerebica obirat rdeče sadeže. Nista me opazila, saj sem bil med vejami v pravem naravnem zaklonu. Opazoval sem ju, vse dokler si nista napolnila golš. Posebno sem občudoval petelinčka, njegovo sivo-belorjavo pernato suknjico, kot oglje črno grlo, nad temnimi očmi pa kot rubin rdeče obrvi. Rečem vam, kot šopek pisanih rož! Kar utrgal bi ga in si ga vzel s seboj domov! Zdaj, v jeseni mojega življenja, me je zopet obsla želja iz mladih dni, da bi – brez zlobe v srcu – utrgal tak šopek. Preparator bi mi ga pripravil za na steno, da bi ga občudoval do konca mojih dni, saj morda ni daleč dan mojega poslednjega slovesa.«

»Seveda sem vam po svojih močeh pripravljen pomagati, le gospod Pavlin, po domače Franck, nama mora kot lovozakupnik dovoliti lov.«

»No, takšno dovoljenje že imam, jerebje piščalke tudi, le klicati ne znam najbolje. Franck mi je takšno dovoljenje rad dal, ker ve, da nisem streljač in ne lovski tat. Letos sem ustrelil le nekaj vran, srak in šoj za strašilo na Franckovih njivah. Končno je pa moja žena Frankova, lovozakupnikova sestra, kar tudi nekaj velja. Lov je tako rekoč domena Franckove rodovine in posredno tako tudi moja.«

»Kdaj in kje pa naj bi lovila? Se že kar mudi, sezona lova na gozdnega jereba gre h koncu. Prav zdaj je vreme zelo ugodno za tovrstni lov. Pred dnevi je deževalo, potem je sever pobelil gore s snegom in dolino že nekaj juter s slano.«

»Letos sem v Gači, v njenih goščavah nad Lešnico, večkrat spodil lepo obraščenega jereba petelinčka. Biti mora star samec. Na moje večkratno pisanje mi še odgovoril ni, kaj šele, da bi prišel na klic. Čez Gačo vodi starodavna steza bližnjica in čez Ljubensko polje ste lahko v dobri pol ure na Podbreškem. Recite dan, uro, naj bo petek ali svetek, jaz vas bom čakal na stezi sredi Gače.«

»Najbolje bi bilo že jutri, a jutri ne morem. V sredo bi pa šlo. Dobiva se ob osmih zjutraj tam, kjer ste predlagali. Velja?«

»Velja, velja!«
Popoldne se je že nagibalo k večeru, ko sta se lovca poslo-

vila. In konj je z očetom na zapravljičku v hitrem drncu odpeketal proti Ljubnu.

Ko je v sredo v podbreškem zvoniku odbilo osmo uro in je tudi v ljubenskem zvoniku osemkrat udarilo na zvon, sta se lovca na stezi v Gači pozdravila, šepetaje, da ne bi vznemirila tihih goščav. Oče je prijel gospoda Tomšeta za roko in mu pomagal v breg. Seveda je vedel, kam ga vodi. Očetu je bila Gača dobro poznana, saj je bil tam večkrat na brakadah s podbreškimi lovci. Na majhni jasi sta, v kritju leskovega grma, sedla h krivemu borovcu, hrbet k hrbtu, tako da je bil pred Tomšetom nižji predel Gače, kjer sta lovca predvidevala jereba. Oče pa je bil obrnjen v nasprotno smer, da bi obvladoval višji, za jerebe ne tako prikladen predel.

»Napolnite puško in dober pogled!« je oče čez ramo šepnil solovcu. V gozdu naokoli je zavladata tišina, ki jo je motilo le šepetanje odpadajočega listja. Gozdni jereb ni tako velik, kakor je močan ropot njegovih peruti. A je pogumen ta kake 4 decimetre dolg in pol kile težak petelinček, kadar mu sosed jereb sili na domačijo. Gospodari v svojem predelu kakor domači petelin na domačem gnjišču in dvorišču. Zlasti jeseni brani svoj življenjski prostor, ko si mladi jerebiči iz tujih gnezd iščejo »zaročenke« in domačije. Stari jereb vsiljivca nažene iz svoje goščave, če je seveda pogumnejši in močnejši od vsiljivca.

Oče je vzel s seboj najboljšo piščalko, narejeno iz kunje nadlahtnice. Njen tenek glas je bil naravnost – srebrn. Oče je poznal vse jerebje napeve in nantanko je tudi vedel, kdaj in kaj je s klicem jerebu treba »povedati«, da prifrči ali pride kar po tleh. Najprej iz drobne piščalke med ustnicami izvabi »Cij – ci-ce – cuj!« Kliče kot mlad jereb, da bi stari imel več korajže. Klic še nekajkrat ponovi, a odziva ni. Je jereba morda odnesel kragulj ali ga je ugonobila kuna?

Očetu na vrvici pri koščeni piščalki visi tudi pločevinasta šušlja, za oponašanje samice jerebice. Morda je pa staremu jerebu več za jerebico in bo raje prišel na njen klic? »Šii – ši – šiši – ša!« pokliče. Lovca napeto čakata, a nič se ne gane, povsod tišina. Kar četrtina. Oče si pa misli: Zdaj bom pa staremu »gospodarju« Gače povedal, da se je sredi njegove domačije znašel pogumen tekmeč, odločen, da mu vzame domačijo z njegovo jerebico vred. Iz piščalke zazveni srebrn »Cij – ciceri – ci – ci – cuj, – ci – cuj!« Klic, ki vabi »gospodarja«, če ga je kaj v hlačah, na dvoboji!

Daleč v bregu nad očetom je korajžno zacicerikal stari »gospodar«. Hitro zatem še drugič. Aha, zdaj gre zares! Očetu pa ni šlo v račun, da je jereb drugod, kakor sta predvidevala; sicer so pa na lovu pogosta presenečenja.

»Če bo prišel po tleh ali priletel

iz te smeri, bo najbrž prej pri meni, me opazil in odletel, preden bi gospodu Tomšetu prišel na strel,« je šlo očetu po glavi. Tedaj pa za očetovim hrbtom, kot strela z jasnega, odjekne strel, brez dvoma iz Tomšetove puške!

»Se vam je sprožilo? Kaj ste vendar streljali, jereba gotovo ne?« je oče na tiho pohitel z vprašanji.

»Streljal, streljal! Iznenada se je med grmovjem pojavil lisjak in nekaj velikega je nesel v gobcu. V hipu sem se odločil, v hipu je bila tudi puška pri licu in strel iz cevi. Če in kako sem zadel, bova pa zdaj ugotovila.«

Med grmovjem sta se spustila po strmini proti nastreli. Gospod Tomše spredaj, ker je pač vedel, kam je streljal. Oče za njim. Kar se strelec glasno zasmeli, se skloni in dvigne visoko v zrak – velikega mrtvega domačega petelina, z velikimi krivci v repu in dolgimi ostrogami na nogah.

»Pravcata starina, poginil bi od teže let, če mu lisjak ne bi zavil vratu! Gospodinja iz Podbrezja ali iz Ljubnega ali iz bogvedi katerega kraja bi se lisjaku morala zahvaliti, da ga je odnesel, saj bi si člani družine ob kitastem mesu polomili zobe!« je pomenljivo in šaljivo presodil lovec Tomše. On in oče sta se nato hihitala, da je kar pozvanjalo. Preiskala sta vso bližnjo okolico, da bi našla še lisjaka. A o njem ni bilo duha ne sluha. »Morda ga je med vejevjem uščipnila ena sama samcata šibra, pravšnja za jereba, a predrobna za lisjaka, pač pa toliko učinkovita, da je spustil plen,« je menil oče.

»Čeprav jereba nisva dobila, pa se ti moram iz srca zahvaliti za tako zanimivo doživetje. Da, že kar tukaj, dragi Joža. Ponujam ti trajno prijateljstvo in tikajva se, jaz sem Joža in ti si Joža! Zlati jesenski gozd nama bodi za pričo!« je gospod Tomše ponujal roko očetu.

»Ampak, to vendar ne gre! Vi ste največjega spoštovanja vreden mož, s plemiškim nazivom in za stopnjo višji od generala – podmaršal, imate 78 let. Jaz pa še kaplar nisem, na pol obrtnik na pol trgovec sem in star šele 40 let. Nasproti vam torej šolarček in me brez nadaljnjeja lahko tikate.«

»Lepo te prosim, moje ponudbe ne odkloni!« je vztrajal gospod Tomše. »Sicer te ne bom več upal prositi, da greva še drugič na jereba v Gačo, potem pa tudi na lepota v prečudoviti moj Savski dol, kjer mi v spominu še vedno cicerika s svojim srebrnim glasom najlepši jereb iz mojih nepozabnih otroških let...«

France Cvenkel

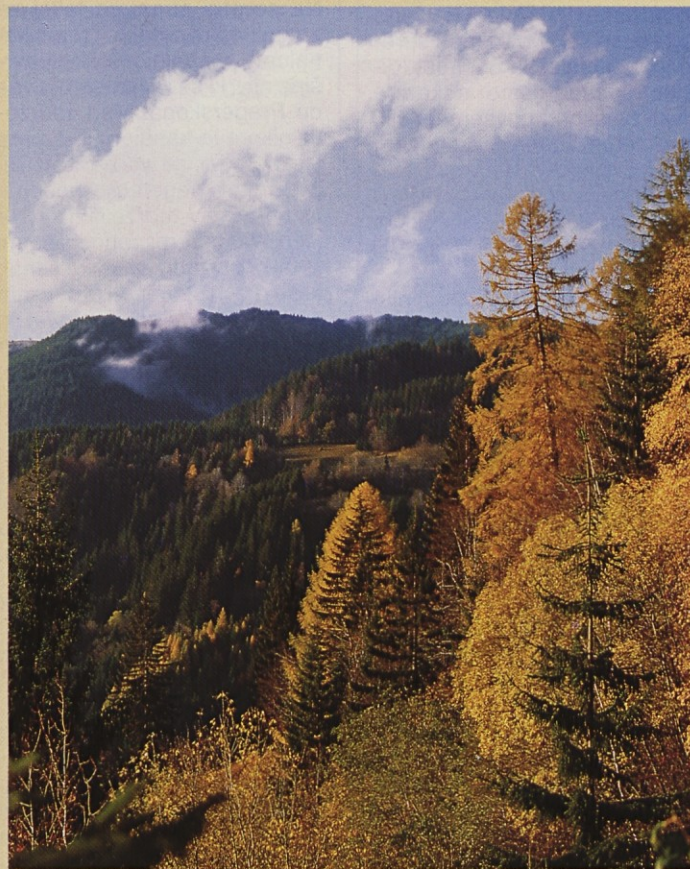

Foto: M. Cerar

Zadrževalnik Medvedce

Foto: M. Vogrin

Močvirni travniki in zastajajoča voda v krajini, kjer prevladujejo monokulturna polja, so vir življenja za rastline in živali.

Zaradi številnih hidro- in agromelioracij, komasacij ter regulacij se je kulturna krajina močno spremenila. Poleg vizuelne pestrosti, ki je opazna na prvi pogled, so se v veliki meri spremenili biotopi, osiromašila pa se je tudi biološka pestrost (diverziteta). Z različnimi človeškimi posegi smo nekatere življenjske prostore (habitate) živali že skoraj povsem uničili. Tako med najbolj ogrožene ekosisteme spadajo predvsem vodni in močvirski ekosistemi, ki v zdajšnjem času, pa ne le pri nas, vse bolj izginjajo z zemeljskega obličja.

Seznani se bomo z močvirnimi travniki, ki so zelo specifični življenjski prostori; nudijo prebivališče ozko usmerjenim rastlinskim in živalskim vrstam - specialistom.

Dandanes pri nas že kar težko najdemo predel, ki bi spominjal na pravo močvirje. Večinoma so le ostanki, ki so vsaj delno podvrženi človekovemu vplivu. Takšen primer je tudi zadrževalnik Medvedce v severovzhodni Sloveniji, ki je nastal zaradi visokih vod, ki pritečejo s Pohorja. Zaradi številnih izsuševalnih del na Dravskem polju pa nikdar ni služil svojemu namenu.

Ostanki čret

Zadrževalnik Medvedce leži na južnem delu Dravskega polja, vzhodno od Slovenske Bistrice in južno od Pragerskega. Vodni zbiralnik je bil zgrajen zaradi potokov Polskava in Devina, ki pritečeta z vzhodnega dela Pohorja. Zadrževalnik meri 155 ha in so ga v grobem dokončali leta 1988. Nedokončana je ostala ureditev speljave potokov

Devina in Polskava v zadrževalnik.

Zadrževalnik leži na območju nekdanjih čret – vlažnih in močvirnih travnikov, prepredenih s pasovi drevja in grmovja, danes pa na območju, ki velja za enega najbolj intenziviranih kmetijskih predelov. Da so bile v preteklosti črete precej bolj razširjene, nas lahko prepriča že bežen pogled na starejše karte tega območja. No, tudi na novejših kartah bomo še našli ne-

kaj o čretah, žal le kot redka lokalna imena.

Na severni strani se takoj za zreguliranim potokom (beri: kanalom) pričenjajo velike površine njiv, ki se razprostirajo vse do Pragerskega. Med zadrževalnikom in kanalom je še rob čistine, kjer so vlažni travniki, po sestavi vegetacije podobni tistim, ki so v zadrževalniku. Na južni, vzhodni ter zahodni strani je takoj ob zadrževalniku kanal, ki se močno zarašča predvsem z rogozom (*Typha latifolia*) in ježkom (*Sparganium sp.*). Na južnem delu se teren dviguje, tam so obronki Savinskega, ki kasneje, že prek Dravinje, prerastejo v še bolj gričevnate Haloze. Pobočja so poraščena z mešanim gozdom. Na vzhodni in zahodni strani zadrževalnika so vse do kanala velika polja. Zadrževalnik loči od okolice visok nasip.

Močvirni travniki in redke rastline

Dandanes so črete oziroma vlažni in močvirni travniki ohranjeni na celotnem Dravskem polju le še tod. Da bi bila ironija še več-

ja, je ravno v zadrževalniku zadnje zatočišče (refugij) močvirskih habitatov na Stajerskem! Za obstoj močvirskega rastlinstva in živalstva, ki se je ohranilo pred agresivnim kmetijstvom, se verjetno moramo zahvaliti prav načrtovani gradnji zadrževalnika na tej, za kmetijstvo »manj vredni« zemlji.

V zadrževalniku so najrazličnejši habitatni tipi, ki so drugod postali že prava redkost: vlažni in močvirni travniki, manjše mlake, številni odvodni kanali z zastajajočo vodo ter pasovi drevja in grmovja. Da, to so črete, to je oaza za živali in rastline, ki se imenuje zadrževalnik Medvedce.

Tla v zadrževalniku so večji del leta vlažna, nekateri predeli občasno tudi poplavljeni. Zadnja leta, posebno v poletnem obdobju, so se večkrat povsem osušila.

Med drevesnimi in grmovnimi vrstami najdemo črno jelšo (*Alnus glutinosa*), dob (*Quercus robur*), čremso (*Prunus padus*), črn trn (*Prunus spinosa*), khrliko (*Frangula alnus*), vrbo (*Salix sp.*)... V zeliščni plasti rastejo na vlažnih predelih pasja šopulja (*Agrostis canina*), navadno ločje (*Juncus effusus*), visoko

Negnojeni in pozno košeni travniki v zadrževalniku Medvedce so bili lep primer tradicionalnega, naravi prijaznega kmetijstva.

(*Caricetum elatae*) ter ostro šašje (*Caricetum gracilis*) (Seliškar, 1986). Na bolj suhih tleh raste tudi *robida* (*Robus* sp.) ter *šipek* (*Rosa* sp.). Na dveh mestih najdemo v večjem sestoju tudi *trst* (*Phragmites australis*), ki pa za ptice ni preveč zanimiv, saj raste na suhih tleh. V mahovni plasti se pojavlja *šotni mah* vrste *Sphagnum subsecundum* (Seliškar, 1986). V zadrževalniku rastejo tudi nekatere redke in ogrožene rastlinske vrste. Seliškar (1986) med prvimi omenja redko kobulnico – *vodni popnjak* (*Hydrocotyle vulgaris*), ki pri nas domnevno raste le še na Ljubljanskem barju. Med druge zanimive rastline prišteva še *močvirsko grebeniko* (*Hottonia palustris*), *močvirskega ušivca* (*Pedicularis palustris*), *močvirski prstnik* (*Potentilla palustris*) ter *rožmarinolisto vrbo* (*Salix rosmarinifolia*).

Srnjad in ptice

Številni habitatni tipi in pestro rastlinstvo so porok za prav takšno živalstvo. Od velikih živali velja omeniti številno srnjad (*Capriolus capriolus*), ki si tod najde mirne kotičke predvsem v času razmnoževanja. Večkrat sem se v zadrževalniku in ob njem srečal tudi z lisico (*Vulpes vulpes*), za katero ne bi mogel reči, da je ravno redka. V številnih mlakah najdejo domovanje tudi dvoživke, ki pa zaradi pomanjkanja časa in kasnejše potopitve zadrževalnika niso bile natančneje raziskane. Naj zapišem le, da so v zadrževalniku med drugim odkrili tudi pisano žabo (*Rana lessonae*) (Vogrin, Kropivšek, neobjavljeno). Od plazilcev, ki prav tako niso bili sistematično raziskani, velja omeniti živorodno kuščarico (*Lacerta vivipara*) (Vogrin, Kropivšek, neobjavljeno), za katero je značilna živorodnost (viviparija). Včasih pa se

li, naletimo v vsakršnem letnem času. Zaradi redkosti takšnih habitatov sem posebno pozornost namenil gnezdkam. Zato sem v letu 1993 opravil kartirno metodo (Bibby, Burgess, Hill, 1992), s katero sem popisal vse, v zadrževalniku gnezdeče vrste. Dobljeni rezultati so bili nadvse presenetljivi, z nekaterimi se bomo seznanili podrobneje.

V samem zadrževalniku je gnezdilo 32 vrst ptic, od katerih spada v rdeči seznam ogroženih ptic gnezdil Slovenije (Odbor za varstvo narave, DOPPS, v tisku) kar trinajst vrst (Vogrin, v tisku).

Za najpomembnejšo odkrito

so tod nedvomno tudi gnezdili. Opazovali smo tudi speljane mladiče.

Zelo zanimiva vrsta je tudi bičja trstnica (*Acrocephalus schoenobaenus*), ki je tod prav tako gnezdila. Gnezdilo je kar 36 parov (2,3 pari /10ha) in je bila tako najštevilčnejša gnezdilka. Takoj za njo se je po številčnosti uvrstila drevesna cipa (*Anthus trivialis*) s 34 pari, ki je sicer bližnja sorodnica male cipe in le-tej tudi precej podobna. Tretje mesto si je »prijorila« močvirska trstnica (*Acrocephalus palustris*) s 24 pari. Zanimiv je tudi kobiličar (*Locustella naevia*), katerega petje spominja na »čudno« kobilico. Sicer pa je pevsko najbolj razporejen ponoči.

Tudi rjavi srakoper (*Lanius collurio*) ni od muh. Zamaskiran, pretežno rjav ptič (takšna je v glavnem samica in mladiči, samec ima še nekaj črne in bele barve) ponavadi rad poseda na izpostavljenih mestih (suhe veje, vrh drevesa ali grma...), od koder ima dober pregled nad okolico. Brž ko opazi plen, se spusti nadenj in ga zgrabi s sokolu podobnim kljunom. Njegova navada, po kateri je tudi precej znan, je, da svoj plen rad nabada na rastlinske trne ali druge, dovolj koničaste predmete. Tako naj bi si delal zalogo za hude čase.

Med vrste, ki so pri nas redke ali pa imajo le nekaj gnezdišč, spadajo rumena pastirica (*Motacilla flava*), trstni strnad (*Emberiza schoeniclus*) ter prepelica (*Coturnix coturnix*). Vse naštetе vrste so v zadrževalniku ali, bolje rečeno, v oazi sredi polj tudi gnezdile. Prava uganika je jerebica (*Perdix perdix*),

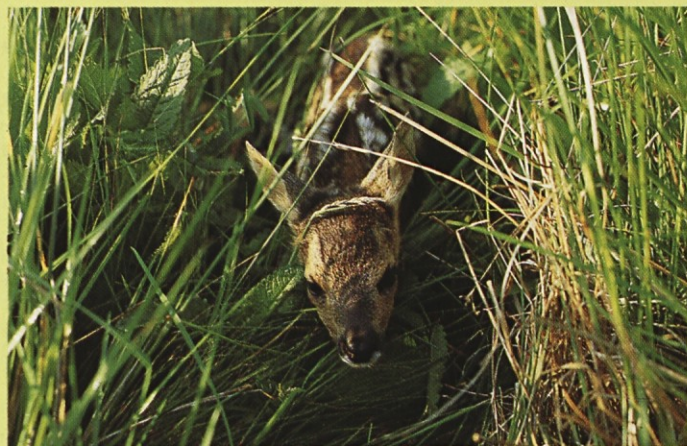
V zadrževalniku je bila ena od najpogostejših gnezdil črnoglavka, ki spada med penice.

zgodí, da samica odloži jajčeca, iz katerih se takoj izležejo mladiči. Zanimivo, mar ne? Takšnemu načinu razvoja pravimo jajcerodnost (ovoviviparija). Posebno opazne in številne so v zadrževalniku ptice. Nanje, za razliko od nekaterih drugih živa-

gnezdilko štejem malo cipo (*Anthus pratensis*). To je gnezdilka severne Evrope, ki se pri nas v večjem številu pojavlja v času preleta, predvsem v jesenskem obdobju (lastna opazovanja). V zadrževalniku so bili v letu 1993 odkriti štirje pari, ki

Lisica se je rada nastavljala soncu na nasipu zadrževalnika.

Srnin mladič nas radovedno opazuje.

V zadrževalniku je bil pogost fazan; ugotovljenih je bilo 11 »parov«.

Med najpogostejše ujede, ki so se pojavljale ob zadrževalniku Medvedce, spada navadna postovka. Na sliki je samica.

Jerebica je zelo zanimiva vrsta, saj v samem zadrževalniku kljub ustreznemu prebivališču ni gneznila.

Vse foto: M. Vogrin

Med zanimivejše živali, ki živijo v zadrževalniku, spada tudi pisana žaba, za katero je značilna zlato rumena šarenica.

ki v zadrževalniku ni gneznila, gnezdi pa v bližnji okolici. V gnezditvenem obdobju smo tod opazovali pri nas dokaj redko črno štokljo (*Ciconia nigra*). Večkrat sem opazoval odraslo ptico ali celo par. Domnevam, da je par, ki gnezdi na Pohorju in prihaja na Dravsko polje zaradi hranjenja (lastna opazovanja). Od ujed je v letu 1993 gneznila tu le navadna kanja (*Buteo buteo*), v prejšnjih letih pa tudi navadna postovka (*Falco tinnunculus*). Obe vrsti sta imeli v zadrževalniku le svoje gnezdišče, lovili pa sta na obsežnih poljih. Obe vrsti se v precej velikem številu pojavljata tudi v negnezditvenem času. V neposredni bližini zadrževalnika sem opazoval že po deset postovk naenkrat. Od večjih pernatih vrst je treba omeniti še fazana (*Phasianus colchicus*), ki sicer ni naša avtohtona vrsta, je pa bil v zadrževalniku precej številen.

Močvirni travniki ali zadrževalnik?

Zadrževalnik je bil zgrajen za zadrževanje visokih vod, vendar pa zaradi številnih, že prej opravljenih človekovih posegov nikdar ni služil svojemu namenu. Tako se je, kot po čudežu, predel izognil najprej kmetijstvu, zatem pa še vodnogospodarski politiki. Z izgradnjo nasipa je območje postalo izolirano od nevarnosti, ki mu je grozila iz neposredne bližine. Zato je v njem še naprej lahko potekalo tradicionalno kmetijstvo, ki je naravi prijazno in na nek način naravo tudi bogati. Kmetovanje v sožitju z naravo se je v tem primeru nanašalo izključno le na izkoriščanje travnikov. Travnike so zaradi vlažnosti kosili le enkrat na leto, ponavadi poleti, ko se je voda že umaknila. Zaradi šašja in ločja je bila trava za krmo manj vredna ali celo neprimerna, zato

so jo večinoma uporabljali za steljo. Skladno z gospodarjenjem s travišči so skrbeli tudi za žive meje, mejice, pasove drevja in grmovja ter obmejke. Nikdar ni bilo golosekov celotnih pasov, kar lahko vidimo danes, ko smo podvrženi nekakšni moriji o »urejenosti okolja«. Da bogato rastje ugodno vpliva na mikroklimo ter zadržuje vlago v sušnih obdobjih in jo črpa s travnikov v mokrotnih časih, smo očitno že zdavnaj pozabili. Prav tako kot smo pozabili, da si v takšnih pasovih grmovja in zeliščne plasti najdejo zatočišče številne vrste, tudi take, ki bi nam lahko pomagale pri tolikokrat omenjenem biološkem kmetovanju. Imajo pa takšni pasovi še eno, nadvse koristno vlogo: so naravne meje med posameznimi parcelami.

Vendar je tudi tu v sožitje med naravo in človekom posegel »napredek«. Brez poprejšnje študije vpliva na okolje so se odločili, da je treba zadrževalnik uporabljati za kaj bolj »dognosnega«. Odločeno je bilo, da bo zadrževalnik postal intenzivna ribogojnica! Z deli so pričeli zgodaj spomladi leta 1993 in nadaljevali vse do jeseni, ko so zadrževalnik potopili. Da so vsa gradbena dela potekala sredi razmnoževalnega obdobja, verjetno ni treba posebej poudarjati.

S potopitvijo smo uničili še en redek ekosistem, uničili smo zadnje močvirne travnike na Štajerskem, uničili smo pomemben refugij za ogroženo rastlinstvo in živalstvo, sami pa smo izgubili občutek za naravo. Vendar vse še vedno ni izgubljeno. Še vedno je čas, da rešimo to oazo in da našim zanamcem pustimo vsaj delček nedotaknjene narave.

VIRI:

Seliškar, A. (1986): Vodni popnjak - samo še danes? Proteus 48 (7): 280-281. Ljubljana.
Vogrin, M. (1993): Močvirni travniki. Zadrževalnik, ribogojnica ali ... Gea 3 (10): 10-11. Ljubljana.
Vogrin, M. (v tisku): Ornitofauna zadrževalnika Medvedce. Varstvo narave, št. 20.

Milan Vogrin

Svizec izpod Sonnblicka

Po tolikih ovinkih, kot sem prišel do lova na svizca, nisem prišel še do ničesar v življenju. Pomotoma sem spoznal lovca Francija iz Zvirč, ki se je v Žitari vasi na slovenskem Koroškem spoznal s pekom Erichom, vendar ne v pekariji, ampak v čisto drugem lokalu, kjer (te-

kočo) hrano prodaja Erichov »sopriimkar« Partl. Erich pozna Hansa iz Heiligenblutta, Hans pa svizce na pobočju več kot 3000-metrskega Sonnblicka. Da smo sestavili celotno in časovno usklajeno lovsko kombinacijo, je minilo skoraj leto dni.

Najprej sem seveda sploh moral spoznati Ericha, da ne bi šel na lov s popolnim neznancem. Zato sva se po telefonu dogovorila, da ga bom primernega dne obiskal pri njem doma, ko bo prodal tisto, kar je ponoči napekel, kar pa je ponavadi približno po poltretji popoldne.

Hiše bistrškega peka ni težko najti, saj stoji diagonalno čez rečico, nasproti znane tovarne Bärenbatterie. Na moje zvonjenje je skozi okno iz prvega nadstropja precej stegnjene stare, toda lepo obnovljene hiše pogledala rdečelična glava moškega petinštiridesetih let, z dalj-

šimi, nekoliko rdečkasto obarvanimi svetlimi lasmi. Ko mi je s svojim značilnim »r« predlagal, naj »pridem kar gor«, sem spoznal glas iz telefona: bil je Erich.

S sinom, ki me je spremljal, si nisva pustila dvakrat reči. Erich naju je vabil v dnevno sobo, kjer nama je razkazal bogastvo svojih trofej. Ugotovil sem, da pogosto lovi v Sloveniji in da na določenih območjih lovske razmere pri nas pozna bolje kot jaz.

Zelo hitro sva ugotovila, da si ustrežava po značajih in ni bilo pol ure, ko sva hkrati poslala k vragu protokol in se pričela tikati.

V opisovanju, kako poteka lov na svizca, dogovarjanju o dnevu odhoda na lov in poslušanju Erichovih lovskih dogodivščin, je čas tekel bliskovito. Šele sinovo mencanje na stolu me je spomnilo, da morava proti domu, zato smo se poslovili.

Končno je prišel težko pričakovani dan, potem ko sva morala zaradi sile razmer kar dvakrat spremeniti datum lova. Pa še takrat je vreme grozilo z dežjem. Ko sem pet minut pred sedmo pozvonil na Erichova vrata, je bil že ves v elementu in prav nič mu ni bilo videti, da je pokonci že od polnoči, za njim pa še en delavnik povrhu. Na vsak način me je hotel prepričati, naj kaj pojem, jaz pa njega, da tega zjutraj ne počnem. Končalo se je s kompromisom tako, da sem jaz pojedel malo šunke, on pa me je nehal siliti s hrano.

Na pot sva se odpravila čez kake pol ure prav zložno, brez vsake naglice.

Cilj najine poti je bil kraj ali bolj povedano vasica Heiligenblutt, oddaljena skoraj 160 km od Bistrice v Rožu. Vožnja je večinoma potekala po slikoviti dolini reke Möl, ki z Dravo z južne strani oklepa mogočni Grossglockner, najvišji vrh v Avstriji. Cesta se po tolikih kilometrih vožnje z blagimi, komaj zaznavnimi vzponi dvigne na 1300 m. Bela pritličja z lesenimi nadstropji ličnih hiš v Heiligenbluttu, z mnogo rdečih rož, so bolj spominjala na kulise iz romantičnih filmov kot pa na resničnost. Ni mi bilo žal, da sem s seboj vzel fotoaparatus, v katerem naj bi bil še skoraj neposlikan barvni film, saj je števec kazal le pet narejenih posnetkov. Fotografiram le ob redkih priložnostih, zato se nisem mogel spomniti, kje in kdaj (lani?) sem napravil tistih pet posnetkov. Skrbno sem izbral motive: trg, trgovino, iz katere je stopil Erich, in seveda maskoto kraja – zanimivo gotsko cerkev.

Vso pot sem ugotavljal, kako drugače je vse, kot sem si zamišljal: pot, pokrajina, ljudje.

Največje presenečenje pa je bilo, ko sva moj avto ustavila na dvorišču »kmeta«, ki naj bi naju popeljal v gore na svizca. Predstavljal sem si trdno kmetijo, s kupom kadečega se gnoja na velikem dvorišču, visoko pod previsnimi gmotami gora, z mukajočimi kravami in brkatega, debelušnega kmeta ter kmetovo ženo, rdečelično, v gnojnih škornjih, ki si roke, mokre od molže – vsa v zadregi – briše v predpasnik in se nama smehlja v pozdrav. Namesto take gruntarske klasike pa sem doživel lepo urejeno asfaltirano dvorišče pred vhodom v hišo, ki v svoji notranjosti skriva nekaj celovitih turističnih apartmajev.

Hans, kot je gostitelju ime, je podoben Karlu Maldenu, le da ima lepši nos. Žena pa je bila sploh poglavje zase: lepo zaobljena, kratko ostrižena plavalaska, z modrimi očmi in prijetnim glasom. Šele po skrivnem opazovanju sem ugotovil, da je na svetu že kakih štirideset let, čeprav bi po gladkem obrazu sklepal, da jih nima niti trideset. Hansu je bilo videti, da jih ima kakih petdeset ali pa kako leto manj.

Predvsem oni trije so se zapletli v živahen pogovor in kar čez

deseto uro je že bilo, ko smo prav počasi v moj avto natovorili Hansovo puško in dva drogova s kavlji za izvlačanje svizcev iz lukenj, če slučajno ranjeni pobegnejo pregloboko vanje.

Hansova žena nam je zaželela lovski blagor in končno smo se po lepo asfaltirani, a zelo ozki in strmi poti odpeljali proti našemu cilju. Čez kak kilometer nas je ustavila z žabico zaklenjena železna rampa, ki jo je Hans odklenil in takoj za nami spet zaklenil. Vsa dolina pod 3170 m visokim Sonnblickom, kamor smo bili namenjeni, je namreč zaprta za vsak javni promet. Čez približno kilometer je zmanjkalo tudi asfalta in zamenjala ga je izredno lepo vzdrževana makadamska pot na granitni podlagi. Nekaj časa je potekala skoraj ravno po dolini med vitkimi macesni. Nato se je pot pričela vzpenjati in pokazale so se serpentine, ki pripeljejo vse do vznožja ledenika, kakih 300 m pod vrhom Sonnblicka. Ustavili smo se, da bi si ogledali lepoto, ki nas je obdajala. Vzel sem daljnogled in preiskoval strma in visoka pobočja, ki so nas obdajala. Zdelo se mi je, da vidim kilometer visoko nad sabo vsak list na grmih, vsako travnato bilko. Toda, ka-

kor koli sem krožil z glavo, nikjer nisem videl nobenega svizca. Videl sem številne ovce visoko pod vrhom grebena, orlovski par, ki je jadral nad žlebom med grebenom in Sonnblickom, toda svizca ni bilo niti enega. Skoraj sem že podvomil, če Erich ni prav po lovsko pretiraval s trditvijo, da imam »tisočprocentno« možnost za uplenitev, če le ne bom več kot štirikrat zgrešil. Meni bi bila stoodstotna možnost povsem dovolj. Naveličan sem naredil nekaj posnetkov gorske panorame in pasočih se ovc ter koz.

Sedli smo v avto in po kakih 20 minutah plezanja v hrib po odlično vzdrževanem makadamu smo se ustavili na nekem ovinku ter izstopili. Napravili sem še nekaj posnetkov čudovite narave okoli nas in prvič v življenju sem obžaloval, da ima moj fotoaparatus ozkokotni objektiv.

Prav počasi smo iz avta pobrali vso pripravljeno opremo in na hrbtnike, Hans pa mi je brez besed ponudil puško. Seveda, saj bom (?) z njo streljal jaz, ne on, pa naj jo še nosim! Počasi smo se (na višini okrog 2400 m) odpravili po ozki kozji oz. bolje rečeno ovčji stezi po izredno strmih pobočju pred nami.

Po dobrih sto metrih previdne hoje smo prečkali potočka. Komaj smo se povzpeli spet navzgor in pogledali čez nizek greben pred seboj, smo zaslišali predirljivo (podobno zvoku od skale odbite krogle) žvižganje z vseh strani; le za nami ne. Podzavestno sem pogledal v zrak, kje je kanja ali kragulj. Šele čez nekaj trenutkov sem dojel, da žvižgi prihajajo s tal pod nami. Obenem sem že videl bliskovito šviganje sivih senc vse navzkriž, a le za nekaj hipov. Svizci, pa koliko! Potem se je vse umirilo, svizci so kar popadali v luknje in gluho tišino je motil le šum potočka za nami. Hans je le potihem zaklel: »Verdammt!« in odpravili smo se naprej.

Čez približno tristo metrov smo prišli do novega grebena, kjer si je Hans ogledal skalni rob kakih osemdeset metrov pred nami. Očitno je to počel z določenim namenom. Predlagal je, naj se usedemo za bližnjo skalo in počakamo. Meni pa je dejal, naj položim puško na nahrbtnik pred sabo na skalo in obrnjeno v smer skalnega roba. Z daljnogledom je pričel pozorno opazovati pobočje nad, pred in pod nami. Naenkrat je stegnil roko in pokazal levo poševno navzdol. Takrat mi ni bilo več treba počakati, da se premakne ena od navideznih skal. Kakih stotrideset metrov pod nami je stal svizec na zadnjih nogah, vendar je gledal nekam levo, stran od nas. Hans je ugo-

Foto: H. Luckner

Hansove čestitke k lovskega blagru avtorju tega prispevka

tovil, da je kar lep primerek. Ponovno me je vprašal, če sem pripravljen streljati in me kritično gledal. Pritrdil sem in brez besed je predme položil svoj nahrbtnik tako, da se mi še premakniti ni bilo treba. Kar sede sem prestavil puško in potisnil mali, a »strupeni« naboj .222 hornet v njeno cev. Previdno sem jo položil na nahrbtnik in še previdneje napel naprožilo šele potem, ko sem pomeril svizca nekoliko desno v prsni koš, v višini sprednjih tačk. Sprožilec je bil namreč zelo občutljivo nastavljen in še dobro, da sem ga prej v dolini preskusil na prazno! Bil sem povsem miren, položaj za strel je bil tako rekoč idealen.

Spomnil sem se, da mi je Hans

njo, imamo za uplenitev drugega do večera še dovolj časa, saj še poldne ni!

Iz nahrbtnika je vzel tri banane, za vsakega po eno, vendar je moral eno spraviti, ker jaz banan ne jem. Svojo je pojedel in Erich tudi. Nato je zavezal nahrbtnik, si ga dal pod glavo, si položil klobuk na levo stran lica in prej kot v eni minuti zasmrčal. Lahko sem samo bedasto gledal in čakal. Pomislil sem, da bi šel tja dol pogledat sam, pa sem misel takoj opustil, saj je vodnik za gosta povsod po svetu Bog in božjih zapovedi ne gre kršiti.

Ni mi kazalo drugega, kot da si spet in spet priklidem pred oči svizca v trenutku, ko sem sprožil. Ne, nikakor nisem mogel

sem mu trmasto in kar naprej zatrjeval, da sem svizca zagotovo zadel, če le puška natančno nese. Ne vem, kateri vrag, moje trmoglavljenje ali dolgoletne izkušnje so Hansu šepnili, da je pogledal navzdol v kamniti žleb, poln skal in grušč. Zarezal se mi je in mi pokazal kakih 60 metrov pod nami in dejal: »Glej ga, tam leži!«

Ni mi treba poudarjati, da sem bil pri svizcu tako rekoč v trenutku. Ležal je na hrbtu, krogla pa je vstopila natanko tam, kamor sem meril. Videti je bilo, da je le stal bolj postrani, kot sem mislil, saj je imel prestreljeno prsnico na desni strani prsi in levo ramo.

Po strmem bregu sem ga nesel nekaj časa za zadnje noge,

Pričeli smo se vračati in pri miniaturnem planšarskem bivaku smo si privoščili krepko malico. Svizca, oba spremljevalca in pokrajino pod nami ter okoli nas sem v tistem času nešteto krat fotografiral.

Čeprav ni imel namena, je tudi Erich tik ob poti zgodaj popoldne, vendar s precej večje bližine kot jaz, uplenil krepkega svizca samca.

Ker nam je ostalo še precej časa (in posnetkov glede na števec mojega fotoaparata), smo se podali više gor do ledenika, pa do akumulacijskega jezera, pa spet počasi nazaj v dolino. Na Hansovo željo smo se večkrat ustavili in opazovali svizce okoli nas.

Če bi jih štel, bi jih bilo verjetno blizu sto. Ko se oko navadi nanje, jih opaziš dobesedno povsod: svizec, ki ga je uplenil Erich, na primer, je imel svoj rov skopan pod voziščem ceste, po kateri smo se peljali!

Seveda ni treba poudarjati, da sem fotografiral kot obseden, saj je bil tisti dan eden najbolj nenavadnih in zanimivih v mojem življenju. Šele ko je števec posnetkov na fotoaparatu prilezel na 33, sem prenehal in prihranil tri »strele« za vsak slučaj. Ko smo se v mraku precej pozno le vrnili v dolino, sva se morala z Erichom hitro posloviti in odbrzeti proti daljnemu domu.

Prvo, kar sem storil, ko sem prišel domov, sem shranil svizca v zamrzovalno skrinjo. Takoj za tem pa sem se previdno lotil previjanja filma v mojem starem zenitu. Film se nikakor ni hotel previti, ročico pa sem vrtel z lahkoto. Domneval sem, da se je snel z zobcev, pa sem to občutljivo delo pustil za logaškega fotografa naslednji dan.

Ko sem se oglasil pri njem, sem mu s skrbjo položil na srce, naj pri jemanju filma iz aparata za božjo voljo pazi, ker je film poln nepozabnih posnetkov in zato najbolj dragocen v mojem življenju! Zagotovil mi je, da me razume in da bo res zelo pazljiv. Odšel je v temnico, jaz pa sem z nestrpnostjo čakal, da mi bo javil, da je »operacija« uspela. Fotograf me je pustil čakati kar nekaj časa, potem pa se je iz temnice zaslislalo, meni pa kar stegnili pred očmi: »Ja, gospod, saj ni čudno, ko filma nikakor niste mogli previti nazaj in da se je ročica tako z lahkoto in kar naprej obračala; saj sploh nimate filma v aparatu!«

Jože Perko

P. S.: Kot vidite po fotografijah, je moja čast rešil oz. opral sramoto Erich oz. njegov »tro-telziher« fotoaparat, s katerim smo naredili šest lepih posnetkov.

Počitek po (ne preveč) napornem lovu. Levo J. Perko, desno Erich Partl; za njima desno zgoraj ledenik Sonnblick in nad njim 3100m visok vrh z enakim imenom.

povedal, da je puška pristreljena ravno na sto trideset metrov in absolutno natančna. Za zgrešene strele njegovih lovskih gostov ni nikoli kriva njegova puška! Erich in Hans sta skozi dvogled gledala, kaj bo.

Strel je nekako čudno topo odjeknil od pobočja in svizec je v hipu izginil. Takoj za tem je Erich dejal, da ga je videl pasti in da sem ga po vsej verjetnosti zadel. Hans je isti trenutek odložil daljnogled, brez naglice snel nahrbtnik in ga pričel odvezovati.

Debelo sem pogledal in ga vprašal, če ne bomo šli na nastrel. Rekel je, da se mora svizec, če je zadet, tako ali tako ohladiti in ne bo nikamor ušel. Če pa ni zadet in je pobegnil v kako luk-

zgrešiti, če je le puška tako natančna, kot je zatrjeval Hans. Mogoče je le, da je slaboten veter, ki je pihal po pobočju navzgor, za kak centimeter ali dva odklonil kroglo proti sredini svizčevih prsi.

Tako sem sam v sebi premleval debelo uro, ko je Hans končno spet oživel. Prav počasi si je oprtal nahrbtnik, kar sva storila tudi jaz in Erich, in podali smo se na nastrel. Jaz sem seveda najbolj hitel. V spomin sem si vtisnil kraj, kjer je stal in izginil svizec. Tam, pa tudi precej dlje, pa v bližnjih luknjah, ki so bile zvrtnane v skalo na vsakih nekaj metrov, ga ni bilo, kar je s kavli preveril Hans. Izpod klobuka me je ravnodušno in posmehljivo gledal, ko

nekaj časa v naročju. Precej več časa sem porabil za pot navzgor kot za dol ponj, saj je bilo pobočje zelo strmo.

Končno sem prisopihal do obeh čakajočih. Ko si je Hans ogledal zadetek in mi zaželel lovski blagor, sem opazil razliko v njegovem obnašanju do mene. Šele tedaj, ko je videl, kako sem zadel, me je pričel obravnavati kot lovca in ne kot tečnega nedeljskega brezveznika, ki so ga sama usta.

Medtem ko sem trebil krepko samico, staro kakih 7 let, je Hans poiskal dve vejici brinja. Eno je zataknil v gobček samički, eno pa mi je po lovski šegi izročil, zataknjeno za moj klobuk, ter mi zaželel lovski blagor.

(Lovec 1922; str. 15–28)

Iz zapisov starega lovca

Feliks Justin:

(Nadaljevanje)

Strahu pred medvedom nismo imeli gonjači. Vedeli smo, da se bo vzdignil že daleč pred nami in bežal. Nevaren je postal le, če je bil razdražen ali obstreljen, pa tudi medvedka z mladiči se je takoj in brez premisleka postavila v bran. Takrat je bilo treba lovcu hladne preudarnosti in mirne, hitre roke. Ob takih prilikah smo se gonjači kaj pridno ozirali po bližnjih drevesih in kazali neverjetno spretnost v plezanju in – bežanju. Seveda ni ohranil v opasnih trenutkih vsak lovec mirne krvi in doživel sem mnogo slučajev, kjer sta bila trenutni položaj in ravnanje lovčevega za dobro zavarovanega opazovalca silno smešna. Za lovca samega pa je bila stvar seveda manj razveseljiva in smešna.

Bil sem že pri graščini nastavljen, ko se je vršil l. 1864. veliki lov na medvede. Tega lova se je udeležil tudi pokojni avstrijski cesar Fran Josip ter mnogo plemenitašev. O tem lovu so že mnogo pisali, četudi ni nudil nikakih zanimivosti in je bil več ali manj ponesrečen.

V gozdarski hiši, Javornik imenovani, je služboval takrat logar Pintar. Bil je izvrsten lovec, daleč naokrog znan in pri ljudstvu priljubljen. To leto je bilo v lovišču izredno mnogo medvedov. Priklatilo se jih je menda vsled zgodnjega snega iz sosednih lovišč precej. Bilo je za ped snega. Pintar nam je ukazal obiti vse hribe, da doženemo, koliko je medvedov v lovišču. Ker je bilo to zelo obsežno, smo pozvali uslužbenci vse znane gonjače ter lovce z Jezera, iz Laz in z Otoka ter obšli lovišče v posameznih oddelkih. V Lomu so se držali trije, na Lačniku štirje, na Debeli gori tudi štirje medvedje. Pri tem sva opazila z Janezom Petričem z Jezera na tako zvanem Malem lazčku tri kosmatince, ki so rili pod debelo košato bukvijo, iščoč žira. Umaknila sva se ter podala na Knalo, kjer smo imeli dogovorjen sestanek. Polagoma so prihajali tudi ostali lovci in gonjači, ki so izsledili na Kozlovki tri, na Lomovščeku dva in na Pasjih potih enega medveda. Vseh je bilo torej 17. Ljudje so odšli domov, jaz pa sem šel k logarju Pintarju ter mu javil uspeh našega obsledovanja. Pintar je poslal takoj sela v graščino in obvestil o tem kneza. Dva dni pozneje smo dobili s Planine naročilo, naj gremo v Žerovnico ter čakamo tam pri Remžgarjevi hiši prihoda – cesarja. Ko smo šli tja, se je vreme izprevrгло, začelo je pihati od juga in nato deževati. To ni obetalo dobrega izida. Nabralo se je polno radovednega ljudstva, ki je v vedno hujšem dežju z nami pričakovalo cesarja in drugih visokih gostov. Dolgo smo čakali. Končno so se pripeljali v desetih kočijah, katere smo spremili od tam do vasi Gorenje Jezero. Pod vasjo je bil napravljen na Malinišču, kjer se izliva potok Stržen v jezero, iz tramov most – vsled hudega naliva naglo narasla voda ga je pa odtrgala in odnesla. Prepeljali smo se s čolni do Laz, od tod pa krenili peš čez Hudičeve štenge na Veliki vrh. Obstopili smo takoj Kozlovko.

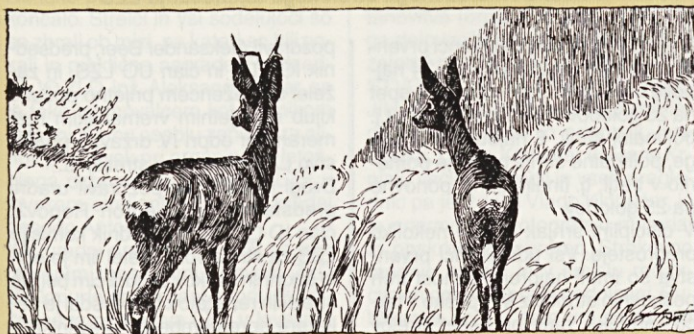
Lovcev je bilo 18 – nastavljala sva jih logar Pintar in jaz. Razvrstili sem gonjače; bilo jih je čez sto, odredil vse potrebno in – pognali smo. Dež je padal, da se je kar kadilo, gonjači so izgubili pravo smer ter tavalı kakor brez glave po gozdu. V gonji ni bilo divjačine razen srnjaka, bežečega mimo cesarja, ki pa ni streljal nanj. Ker je neprestano lilo kakor iz škafa, je ukazal Pintar takoj po tej prvi gonji, napraviti več ognjev v bližnjih Otoških dolinah. Ob ognju, napravljenem pod hojo pri potu, je počival cesar in knezi. Hoja stoji še danes in se imenuje mesto »Pri cesarjevi hoji«. Okoli drugih ognjev so se zbrali in grelı ostali gostje ter se krepčali z jedjo in s pijačo. Silna množica gonjačev je stala ob strani, oddaljena od ognjev. Bili so mokri kot miši in se tresli od mraza. Cesar jih je opazil ter opozoril kneza, nakar je ta ukazal Pintarju, da naj pristopijo k različnim ognjem. Ko so odkosili lovci, smo odslovili gonjače, jih poslali domov, gospoda pa je odjahala, spremljana od nas uslužbencev, k logarjevi hiši ter tam prenočila. Do drugega dne smo čakali, ker se pa vreme le ni hotelo obrniti na bolje, so odjezdili visoki gostje proti Št. Petru. Postreženi smo bili v hiši prav izvrstno in dobili vsak po dva tolarja za nagrado. Da se je končal ta lov s takim neuspehom, je bilo krivo le skrajno neugodno deževno vreme. Kolikor smo mogli še dognati po sledovih, so krenili medvedje vsi v Smrečnico v sosedno lovišče. Pregnali so jih gonjači, ki so bili vsled silnih nalıvov vsi zmešani ter so tavalı neprevidno in brez cilja v gonji sem ter tja.

V poznejših letih so prirejali večkrat love na to zverjad. Kakor sem že omenil, se je udeleževal lovov redno knez, njegovi sorodniki in pa povabljeni gostje. Drugim »umrjočim« ni bilo dovoljeno streljati medveda, kvečjemu v sili in nevarnosti. Seveda ni bilo vselej zaželenega uspeha, ki je posebno tedaj izostal, če smo količkaj nepravıdno gonili in neprevidno zastavili ter nas je zavohal medved prezgodaj.

Enega prvih, ki jih je ubil tedanji gospodar graščine, knez Hugon Windisch–Graetz, smo izsledili na sv. Martina dan v snegu na Lačniku. Bil je izredno velik. Javil sem o medvedu v graščino – dan nato se je pripeljal knez s princema R. in E. Nastavil sem lovce, nakar smo pognali proti njim. Medved je prišel pred kneza na 15 korakov. Knez je streljal, zadel pa debel bukov šibič. Zver je krenila proti princu E., ki jo je tudi zgrešil. Streljal je končno še princ R., pa tudi brez uspeha. Medved je ušel v Danski gozd proti Javorju. Lov je bil za ta dan končan. Šel sem za sledom do Kaččega laza. Tu je bil razbrskal medved mravljišče, o krvi pa ni bilo nikjer sledu. Knez je prenočil v logarjevi hiši. Javil sem tam, da je medved zdrav ter da se bo vrnil po mojem mnenju zopet na Lačnik. Dobili smo nalog, prihodnji dan Lačnik zopet obstopiti. Bil je res notri. Princa R. in E. sta odšla, ostal je samo knez, ki je prihajal drugo jutro z logarjem Pintarjem k nam. Knez me je vprašal, če se je medved vrnil, kar sem potrdil. Obstopili smo zopet – dva gonjača sta šla v gonjo, da obsledita medveda ter doženeta, kje približno se drži. Knez je bil nepotrpežljiv ter vprašal, kdaj se vrnetı. Dejal sem: v četrı ure – in prišla sta res kmalu nato s poročilom, da je medved pod Lačnikom v Jezerskih delih. Šli smo tiho in oprezno doli. Gonjačem, ki so napravili velik ovinek naokoli, sem ukazal ne prej pogmati, dokler ne postavim kneza na stališče. Ko sem zahopal, so se oglasili gonjači ter se začeli pomikati od Božje martre navzgor proti vrhu. Stal sem kakih 60 korakov od kneza, na drugi strani pa Pintar in še en lovec z namenom, da medveda odvrnemo, ako bi napadel

v slučaju ponesrečenega strela kneza. Kar ga zagledam, kako taca proti nam. Poleg mene je stal čuvaj Danskega gozda. »Glej ga!« mu pravim. Medved naju je slišal, zagledal kneza, se postavil pokonci in se obrnil proti njemu. Gonjači so se drli pod robom – medved se je za trenutek ustavil, se uprl s šapo ob tam ležečo klado ter se začel nazaj ozirati po gonjačih. Ta trenutek je porabil knez, vzdignil eno cevko k licu in sprožil. Po strelu je vse utihnilo. Tekel sem h knezu, ki mi je pokazal mesto, kjer je stal medved. Ko pridem h kladi, sem zapazil takoj močno krvaveč sled. Prišel je še knez za menoj in šli smo za sledom, prvi jaz, za menoj knez in za njim še en logar. Kakih 80 korakov od tam ga zagledam ležečega v goščavi. Knez je pokleknil, oddal še en strel – medved pa se ni ganil več. Pritekli so gonjači, ki so izvlekli medveda iz goščave. Nato so nasekali močnih hojevih vej, naložili medveda nanje ter ga vlekli po strmini doli na pot, imenovano nova cesta. Eden gonjačev je šel v bližnjo vas po voz in voli, mi smo pa napravili ogenj ter čakali, da se vrne. Medveda smo položili lepo na vejevje, knez je sedel nanj ter si prižgal smotko. Nato je ukazal sešteti gonjače ter odbrati posebno sposobne, ki bi se uporabili za prihodnjič. Javil sem jih Pintarju, ta pa knezu. Nekateri so bili z Laz in pa Anže z Otoka. Knez sam je napravil nekaj izkaz za razdelitev nagrade med gonjače in razdelil 155 goldinarjev. Jaz sem jih dobil 18, ostali po 4 goldinarje, nekateri tudi manj. Medveda smo potem naložili na došli voz in ga prepeljali do jezera, odtod pa s čolnom do Dolenjega Jezera in potem zopet z vozom v graščino.

Mnogokrat smo se trudili zaman, dasi smo računali na gotov uspeh, a medved, opreznější od nas, nas je prevaril. Seveda smo premišljevali in ugibali po takem brezuspešnem lovu, kje smo pogrešili. Pri teh pomenkih je hotel biti seveda vsak bolj skušen, pameten ter imeti prav, kakor je pri lovih že od nekdaj. Prislovica pa, da se človek pri lovu nikdar ne izuči, ima nekaj jedra v sebi in prišla mi je pri takih prilikah vedno na misel. Pri vsem tem je pa k vsakemu lovu treba tudi nekaj – sreče.

Neko jesen je izdal zgodnji sneg več kosmatincev, ki so prehajali po lovišču. Po običajnem obvestilu v graščini je odredil knez lov ter povabil grofa Wilczka in Claryja. Prišla sta tudi princa E. in R. Po logarju Pintarju sva bila obveščena s tovarišem dan prej o knezovem povelju, da izslediva medvede, ki so bili v Smrečnici.

Čez noč je zapadel nov sneg, segajoč do kolen. Drevje se je pod njegovo težo lomilo, mestoma so visele veje globoko do tal. Pot je bila zelo utrudljiva in naporna. Dogovorila sva se s tovarišem, da obideva Smrečnico – on je krenil čez visoki klanec na Polško pot, jaz pa čez Ilovico ob drugi strani. Sledila sva štiri medvede, po sledovih sodeč, so morali biti vsi veliki. Široko razoranji sledovi so držali vsi v Lomovšček. Na Praproti sva se srečala s tovarišem ter se vrnila v Otoške doline, kjer je bil napovedan skupen sestanek. Gonjačev je bilo 32 – Lažani, Jezerci in Otočani. Napravili smo ogenj ter čakali kneza in njegovo družbo, ki so skoro nato prijezdili.

Knez je vprašal najprej Lažane, če so kaj opazili. Povedali so, da je mal medved v Velikem vrhu, midva pa sva javila o štirih v Lomovščeku. Ker je bil Veliki vrh blizu, je odredil knez lov najprej na malega medveda. Pognali smo. Medved se je pa obrnil v gonji ter ušel mimo gonjačev proti Lomovščeku. Obstopili smo potem Lomovšček, pa – prepozno. Dobili so nas na nos tudi oni štirje prej, preden smo postavili lovce in pognali. V Lomovščeku je bil sneg ves razkopan – medvedje so iskali žir. Ker je vodil sled proti Ilovici, smo obšli to in jo obstopili, a zopet prepozno. Ves uspeh je bil ena srna, katero je ubil grof Wilczek. Medvedje so bili pobegli v Smrečnico. Bilo je že kasno za daljnji lov ta dan. Prihodnje jutro so obsledili Otočani enega v Otoškem vrhu. Gnali so ga proti Kozlovki, kjer ga je podrl grof Wilczek. Zaradi lažjega prenosa – vlekli smo ga namreč na vejah – smo pobrali drob iz njega. Moral je biti pa bolan, ker je imel neverjetno množino glist v sebi. Grof je bil z uspehom zelo zadovoljen, pri obdaritvi gonjačev ni štedil s cvenkom.

Škode nam niso delali medvedje mnogo. Če je napadel mrhar

pasočo se živino, je bila brezbriznost gospodarjeva ali pa pastirjeva glavni vzrok nesreče.

Gozdarski pomočnik Č. na Debelem kamnu je imel navado, izpuščati kravo na pašo brez nadzorstva. Zjutraj jo je pognal v gozd; ko se je napasla, se je sama vrnila. Pri Četvernem klanecu jo je nekega dne srečal medved, jo pobil s šapo na tla, ji odgrizel vime in iztrgal čreva. Knez je poravnal škodo; Č. je dobil 100 goldinarjev. Tega medveda nismo dobili.

Neko nedeljo pred božičem sem šel po maši gledat stave za kuno. V moje veliko presenečenje zapazim medvedov sled v snegu; po sledu sodeč, je bila to majhna »krota«. Šel je naravnost v Griček pri Otoku. Obšel sem ves Griček ter dognal, da ni šel ven. Takoj sem to javil logarju Pintarju, ki mi pa ni hotel prav verjeti, trdeč, da je sedaj že prepozno za medveda. Poslal je obvestilo v graščino. Prihodnje jutro se je pripeljal knez naravnost čez jezero. Prvo vprašanje je bilo seveda, če je medved še v Gričku. Šli smo nemudoma tja, da obstopimo brez obotavljanja Griček pa prav pred nami ga je zapustil in jo mahnil proti Tresencu tik nad jezerom. V vsej naglici smo obkolili v velikem krogu mesto, kjer sem domneval, da se je ustavil. Gonjači so bili pripravljeni, da poženo. Tekel sem še z enim gonjačem na nasprotno stran, da zavrnem medveda, če treba, da nam ne uide, kar se srečava z njim. Tekel je za plotom, jaz pa po ogradi ter kričal. Prišel je baš pred kneza in obležal v ognju. Ves lov ni trajal več kot uro. Medved je tehtal komaj star stot.

Uvodoma omenjena čakališča so delali in uporabljali v knezovih loviščih le redkokdaj. Lovišča so bila zelo oddaljena od vasi in mrhovino je bilo deloma vsled oddaljenosti, deloma vsled slabih potov težko dovesti do čakališč. Tudi je bilo čakanje pri mrhovini dvomljivo, če je bil medved količkaj nemiren in nestalen. Knez sam ni posebno ljubil tega načina lova, ker ga je dolgočasilo dolgotrajno čakanje in pa ker je bil strel ponoči več ali manj negotov.

Čez Praprotno drago je prehajal star, velik medved. Ker smo sled večkrat opazovali, smo sklenili napraviti čakališče. Privlekli smo mrhovine, stlačili jo v velik zaboj z redko nabitimi in z lesenimi klini pritrjenimi deskami. Bilo je to v času petelinjega lova. Medved je prihajal vsako noč, trgal deske z zaboja ter načeljal mrhovino. Čez dan smo pritrdili deske zopet nazaj. V neposredni bližini, na stari bukvi, smo priredili čakališče ter obvestili kneza, ki je moral itak priti na petelinji lov. Takoj prvi večer, ko je prišel knez, smo se podali k čakališču. Knez je zlezal gori, Pintar, jaz in še dva logarska pomočnika smo se pa umaknili kakih 300 korakov v hrib proti Parkskemu gozdu. Tam smo zakurili in čakali pri dokaj svetli noči – bil je prvi krajec –, kaj bo. Ravno ob eni po polnoči smo začuli dva strela in hiteli takoj s svetilko k čakališču. »Ubil sem ga, ne vem pa, kje je,« je opomnil knez. Medveda ni bilo nikjer. Kolikor smo mogli dognati, je šel prvi strel prenizko, v drugič je pa streljal knez z debelim zrnjem, s »firkelčarji«, kakor jim pravimo, ter ga menda pogodil. Vsled teme ga nismo mogli zasledovati ter smo se vrnili k hiši.

Prihodnje jutro je šel knez s Pintarjem na petelina v Brnovšček. Ubil ga je ter se vrnil nato v Javornik. Pintar je poslal mene in še enega uslužbenca gledat, kaj je z medvedom. Kakih sto korakov oddaljena drug od drugega sva prešla vse daleč naokrog ter prebrskala vse grmovje. Moj tovariš je že obupal. Na moje prigovarjanje sva šla vendar še pod neki rob, kjer sva ga našla vznak ležečega. To je bil eden največjih kosmatincev, kar jih je bilo ubitih za mojih časov v lovišču. Tehtal je nekaj malega manj kakor štiri stote. Posvetovala sva se s tovarišem, kaj naj storiva, da ga spraviva k hiši. Dobil sva oglarje, ki so peljali oglje. Razložiti so morali raz voz vse, naložili smo medveda in ga pripeljali k hiši. Knez se je pa bil medtem že odpeljal na Dunaj. Medveda smo poslali takoj v Št. Peter in odtam v graščino.

(Se nadaljuje)

IV. državno prvenstvo Lovske zveze Slovenije v lovskem streljanju v Murski Soboti

V petek, 21. julija, je bil na olimpijskem strelišču ZLD Prekmurje, ki je organizirala letošnje državno prvenstvo LZS v lovskem streljanju, od 12. ure naprej uradni trening v streljanju na umetne golobe in na MK tarčo »srnjak«. Bilo je vroče.

Sobota, 22. junija, se ni bistveno razlikovala od prejšnjega dne. Obljubljene osvežitve na dan prvenstva ni hotelo biti in jutranje nebo nad Rakičanom pri Murski Soboti, na katerem ni bilo najmanjšega oblaka, je kar bleščalo v sončnih žarkih. Obetal se je lep, vendar za zbirajoče se strelce zaradi naraščajoče vročine nič kaj prijeten dan. Blagodejno senco, ki bi dajala vsaj kanček zavetja,

so iskali vsi: ne le organizatorji s tehničnim osebjem in tekmovalci, tudi jekleni konjički, če je le bilo mogoče, so bili pod kakim drevesom ali večjim grmom.

Organizacija prvenstva je bila takale:

Vodja prvenstva je bil Franc Maček, član IO ZLD Prekmurje in predsednik komisije za strelstvo.

Pri disciplini »golobi« je bil glavni sodnik Branko Radišič, sodnika pa Štefan Benko in Franc Maček.

Pri disciplini »srnjak« je bil glavni sodnik Mirko Horvat, sodnik pa Jože Kregar.

Žirijo so sestavljala znana imena: Franc Maček, Anton Repovž, Janez Šekoranja, Rudi Peric in Dušan Urankar.

Za statistiko – in še marsikaj drugega – je skrbel Božidar Radišič, vodja pisarne ZLD Prekmurje.

Pri streljanju na golobe je bila prejšnjega dne izžrebana shema št. 8.

Foto: T. Šular

Stojita strelski ekipi (od leve) ZLD Posavje (J. Šekoranja, M. Barbič, R. Mlinarič) in ZLD Gorenjske (J. Troha, M. Benedičič, T. Markič in D. Peric), pred njimi pa čepijo T. Šular (referent za strelstvo pri ZLD Posavje), predsednik komisije LZS za strelstvo T. Repovž in R. Peric (referent za strelstvo pri ZLD Gorenjske).

Foto: B. Radešič

Anton Repovž pozdravlja strelce pred pričetkom prvenstva. (Od leve proti desni stojijo: Mirko Horvat, glavni sodnik strelišča za streljanje z MK puško na tarčo srnjaka, inž. Aleksander Beer, predsednik IO ZLD Prekmurje in član UO LZS, Anton Repovž in Branko Radišič, glavni sodnik strelišča za umetne golobe.)

Foto: T. Šular

Prizor s IV. državnega strelskega tekmovanja LZS

V prvi seriji so vsi udeleženci prvenstva streljali na 25 golobov, 24 najboljše uvrščenih iz prve serije je spet na 25 golobov tekmovalo v drugi, t.j. polfinalni seriji, 6 najboljših iz druge, polfinalne serije pa se je pomerilo v tretji, tj. finalni seriji, ponovno na 25 golobov.

V disciplini srnjak je bilo nekoliko preprosteje. Vsi udeleženci prvenstva so imeli najprej možnost treh poskusnih strelcev z MK puško v tarčo »srnjak«, nato pa deset strelcev za uvrstitev. Šest najboljših uvrščenih v tej disciplini se je pomerilo z desetimi strelci v finalni seriji.

Točno ob devetih je zbrane v imenu izvršnega odbora ZLD Prekmurje

pozdravil Aleksander Beer, predsednik IO ZLD in član UO LZS, in zaželel udeležencem prijetno počutje kljub neprijetnim vremenskim razmeram ter odprl IV. državno prvenstvo LZS v lovskem streljanju.

Drugi je navzoče pozdravil uradni predstavnik LZS, Anton Repovž, član IO LZS in predsednik komisije LZS za strelstvo. Zaželel jim je obilo športnih užitkov pa tudi čim boljših strelskih rezultatov. Napovedal je nekatere spremembe pri pravilniku o lovskem strelstvu, pa tudi pri spremembi tarče »srnjak«. Sicer pa je bila predstavljena tarča na tem prvenstvu že spremenjena. Tekmovalce je zaprosil, naj povedo pripombe

Na VI. državnem prvenstvu LZS v lovskem streljanju so bili po posameznih disciplinah doseženi naslednji rezultati:

EKIPNO:

Golobi:

1. Posavje	65
1. Gorenjska	65
3. Ljubljana	64
4. Zasavje	63
5. Prekmurje	61

Srnjak:

1. Notranjska	233
2. Bela Krajina	219
3. Maribor	215
4. Posavje	213
4. Gorenjska	213

Kombinacija:

1. Posavje	473
1. Gorenjska	473
3. Ljubljana	457
4. Notranjska	457
5. Zasavje	456

POSAMEZNO:

Golobi:

1. Stane Pišek	Ljubljana	70
2. Ivan Tkalec	Zasavje	69
3. Franc Čavničar	Prekmurje	68
4. Tone Zupan	Skupnost GL	67
5. Jože Grubelnik	Maribor	66

Srnjak:

1. Damjan Kandare	Notranjska	176
2. Janez Kramar	Ljubljana	169
3. Brane Kurnik	Maribor	168
4. Drago Peric	Gorenjska	167
5. Stanko Rojko	Prlekija	156

Kombinacija:

1. Drago Peric	Gorenjska	176
2. Janez Škrlič	Notranjska	169
3. Tone Zupan	Skupnost GL	168
4. Niko Mejaš	Zasavje	168
5. Janez Šekoranja	Posavje	166

Pojasnilo: Številke pri golobih pomenijo število zadetih golobov, številke pri srnjaku število doseženih krogov in številke pri kombinaciji število doseženih točk, kar izračunamo tako, da število zadetih golobov v prvi seriji pomnožimo s faktorjem 4 in dodamo število doseženih krogov pri srnjaku.

nanjo, saj so za to najbolj pristojni. Na koncu svojega nagovora je opozoril še na varno ravnanje z orožjem. Tretji strelce pozdravil strelski veterani Branko Radišič, glavni sodnik v disciplini »golobi«. Tudi on je zaprosil za varno ravnanje z orožjem, nato prosil še vodjo prvenstva, Franc Mačka, da zbranim prikaže let golobov po izžrebanju shemi. Nato se je pričelo zares na obeh streliščih, pri čemer so upoštevali štartne številke, ki so jih tekmovalci izžrebali pred uradnim pričetkom prvenstva. Na prvenstvu je sodelovalo 16 tričlanskih ekip ZLD oziroma LZ, in sicer: Bela krajina, SK – Celje, Gorenjska, Gorica, Kočevje, OK – Koper, Ljubljana, Maribor, Notranjska, Novo mesto, Posavje, Prekmurje, Prlekija, Ptuj, Skupnost GL in Zasavje, kar je bilo skupaj 48 tekmovalcev. V konkurenci posameznikov pa je na prvenstvu tekmovalo še 30 tekmovalcev, tako da se je te, po rangi najvišje strelske prireditve LZS udeležilo vsega skupaj kar 78 tekmovalcev (glej preglednico).

Nekako po 17. uri se je prvenstvo končalo. Strelci in vsi sodelujoči so se zbrali ob mizi, na kateri so bili pokali in praktične nagrade. Predsednik IO ZLD, inž. Aleksander Beer, se je tako tekmovalcem kot sodnikom in tehničnemu osebju zahvalil za njihov prispevek pri organizaciji letošnjega državnega prvenstva LZS v lovskem streljanju, nato pa predal besedo Antonu Repovžu.

Kot uradni predstavnik LZS se je z izbranimi besedami zahvalil ZLD Prekmurje kot organizatorju IV. državnega prvenstva LZS v lovskem streljanju za brezhibno izvedbo prvenstva, ki je kljub neznosni vročini potekalo mirno, disciplinirano, brez bistvenih pripomb na sojenje. Žirija je sicer prejela eno pritožbo, vendar jo je po temeljiti obravnavi ovrgla kot neutemeljeno, kajti sojenje je bilo opravljeno korektno za slehernega tekmovalca. Čestitil je zmagovalni ekipam in posameznim strelcem, jim razdelil pokale, Franc Maček, vodja tekmovalstva, pa praktične nagrade. Olimpijsko strelišče ZLD Prekmurje je s sodnijskimi ekipami in tehničnim osebjem vedno na voljo lovcem, ki se ukvarjajo s strelskim športom z željo, da bi strelstvo tudi v naši državi šlo v korak z drugimi evropskimi državami. Da pa bi to dosegli, so poleg drugih dejavnikov nujne dopolnitve oziroma popravki dosedanjega pravilnika.

Feri Poredoš

Lovstvo skozi čas v naših krajih

50 let LD SREDIŠČE ob Dravi

Pod tem naslovom je LD Središče ob Dravi izdala izjemno bogato, vsebinsko zajetno in kronološko pregledno publikacijo in jo predstavila na skrbno pripravljeni slovesnosti v počastitev 50-letnice povojnega delovanja LD Središče ob Dravi, in sicer 30. julija pri domačem lovskem domu. Na slovesnost so povabili sosednje LD, goste iz ZLD Ptuj, ormoškega župana Vilija Trofenika, predsednika sveta KS Središče Ivana Viherja, predsednika ptujske ZLD Milana Trafela in druge visoke predstavnike občine, KS in območne lov-

ske zveze. Seveda so prišli tudi lovci s prapori, zaigrali so ptujski rogisti, zapeli pevci iz Leskovca v Haložah in zaigrala je domača godba na pihala iz Središča ob Dravi. Ker LD več let zgledno sodeluje z osnovno šolo, tudi slovesnost ob zlatem jubileju delovanja LD ni minila brez nstopa šolarjev, ki imajo lovce zelo radi, saj so njihovi gostje na naravoslovnih dnevih. Pri lovskem domu Središče je bila zadnja julijska nedelja zares praznična, slovesna in pomemben praznik srediških lovcev, ki so v zadnjih letih delovanja veliko postorili na področju varstva in gojitve divjadi. O teh in drugih naravovarstvenih prizadevanjih je govoril starešina LD Vlado Klobučar, ki je v nadaljevanju programa (povezovala in vodila ga je simpatična Zdenka Dogša) podelil še posebna, jubilejna priznanja. Sicer pa sta na slovesnosti govorila še ormoški župan Vili Trofenik in predsednik ZLD Ptuj Milan Trafela, dobrodošlico pa je lovcem in njihovim gostom zaželel tudi predsednik sveta KS Ivan Viher.

V okviru praznovanja 50-letnice ustanovitve (organiziranega povojnega delovanja LD) so predstavili tudi zajetno publikacijo z naslovom LOVSTVO SKOZI ČAS V NAŠIH KRAJIH. Pod uredniškim vodstvom Vlada Klobučarja so jo pripravili Jure Dogša, Drago Klobučar in Franc Krnjak, večino besedil in vseh preglednic pa je izdelal Vlado Klobučar, ki je pripravil tudi fotografski material in poskrbel za opremo. Strokovno mnenje o delu je v smislu redakcijskih opravil opravil podpisani. Publikacija sodi v sam vrh podobnih del, ki so nastale v zadnjih letih in ki pomembno prispevajo k bodoči, sintetično pisani zgodovini slovenskega lovstva. Vlado Klobučar se je dela lotil sistematično in pregledno, upošteval je vse razpoložljive, zlasti pisne zgodovinske vire, ki jih ni bilo malo. Opravil je veliko delo. Njegov trud se bo obrestoval in bo v pomoč tudi vsem tistim, ki bodo morda pisali krajevno zgodovino, v kateri brez pregleda kronike LD Središče ob Dravi slika preteklosti teh krajev ob slovensko-hrvaški meji ne bo čista. Avtor je upošteval nekaj strokovnih nasvetov, tako da je nastalo obsežno in dobro pripravljeno delo, iz katerega je mogoče razbrati zgodovinsko preteklost lovske organizacije na teritorialno zaokroženem območju. Avtor ni posegal v splošno leporečje in splošno znana zgodovinska dej-

stva, velik poudarek je namenil namembnejšim dogodkom, lahko bi zapisali prelomnicam, ki so zaznamovale odločilne trenutke kolektiva zelene bratovščine Središče. Vrednost dela je tudi izročilo o dejavnosti lovske organizacije. Že v uvodu je lepo zapisal, »da je človek na nekaterih področjih zagospodaril nad naravo, vendar pogosto tako, da ni zagotovil življenjskih razmer in pogojev za obstoj živih bitij. V svoji ne-

pobijanje itn. Vse to že dolgo ni res. Lov kot del dejavnosti in poseganja človeka v naravo se je s časom in razvojem človeške družbe vedno spreminjal«. Tudi to je razvidno iz obsežnega zapisa ob 50-letnici LD Središče, ki je bilo deležno precejšnje medijske pozornosti tudi v lokalnih in regionalnih sredstvih obveščanja, na radiu in TV. To pa je v današnjem času zelo pomembno.

Marjan Toš

O zgodovini LD Središče, ki se lahko pohvali s številnimi gojitvenimi uspehi, je govoril njen starešina Vlado Klobučar, tudi avtor zgodovinske kronike te LD.

izmerni samovšečnosti in pohlepnosti si vse bolj reže vejo, na kateri sedi. Onesnažuje zrak, vodo, krči gozdove, uporablja kemična sredstva ipd. – to in še kaj so veliki dejavniki tveganja v okolju«. Neokrnjene narave ni in je tudi ne more več biti. S poseganjem v naravo močno spreminjamo okolje. Odras tega so tudi številna divja odlagališča, je med drugim zapisal Vlado Klobučar. Lepo je dodal, »da so se člani LD Središče, ki gospodari z divjadjo in loviščem na območju katastrskih občin Središče, Grabe, Obrež, Šalovci in Godeninec, odločili za zbiranje zgodovinskega gradiva in izdajo spomin-ske kronike ob 50-letnici na članskem sestanku 16. januarja lani, pobudnik pa je bil Drago Klobučar, danes edini še živeči ustanovni član iz leta 1945«. Avtor je imel prav, ko je zapisal, »da so ljudje, ki mislijo, da je lov še vedno privilegij premožnih slojev in da je divjih živali manj prav zaradi našega vpliva. Pravijo, da lov pomeni brezobzirno in kruto

Ljutomerski lovci so praznovali

Iz Lovske družine Ljutomer, ki po številu članstva spada med najštevilnejše v Sloveniji, redko pride kakšna vest v naše lovsko glasilo. Letos pa se je o našem delovanju v javnosti slišalo nekaj več kot ponavadi, saj zelena bratovščina praznuje petdesetletnico ustanovitve svoje LD. Lovska družina Ljutomer je bila ustanovljena v novembru 1945 kot prva v takratnem okraju Ljutomer.

Odbor za praznovanje je pripravil obširen program, ki so ga v glavnem uresničili avgusta letos. Za osrednjo slovesnost so pripravili razstavo o delovanju LD skozi 50 let, povezano z razstavo slik priznanih umetnikov (Mikuletič, Potočnik, Gnezda) na tematiko iz živalskega sveta. Razstava je bila zelo dobro obiskana, kot gost pa je ob odprtju in na sami proslavi sodeloval tudi predsednik Lovske zveze Slovenije Franc Avberšek, ki je ob praznovanju podelil odlikovanja LZS, in sicer: red za lovske zaslugе II. stopnje LD Ljutomer in Francu Vrazu, red III. stopnje pa starešini LD Edvardu Ljubcu in lovcem: Alojzu Kavčiču, Jožetu Kralju, Branku Slaviču in Janku Potočniku. Osem članov LD je prejelo znak za lovske zaslugе, medtem ko je LD svojemu častnemu članu Mirku Rajhu podelila zlato plaketo. Na slavnosti je lovcem spregovoril župan občine Ljutomer Ludvik Bratuša.

Na slovesnosti so se zbrali številni lovci iz Pomurja in Podravja, za kulturni spored pa so poskrbeli lovski rogisti in pevci.

Ob tej priložnosti je LD izdala tudi publikacijo o razvoju lovstva v Ljutomeru in Prlekiji.

V soboto, 19. avgusta, je LD povabila na tekmovanje v streljanju na glinstaste golobe na novo urejeno stre-

Slovesnosti ob 50-letnici LD Središče ob Dravi se je udeležilo tudi veliko gostov in lovcev od blizu in daleč.

Nestorju prleških lovcev Mirku Rajhu je starešina LD Ljutomer izročil zlato plaketo za lovske zasluge.

lišče ekipe in posamezne lovce, tekmovalce iz Slovenije. Sodelovalo je enajst ekip in več posameznikov. Prvo mesto je zasedla ekipa LD Križevci iz Prekmurja, drugo mesto TILS d.o.o. Ljubljana, tretje pa ekipa LD Ljutomer. Posamežno so se tekmovalci zvrstili takole: 1. mesto Ivan Tkalec, TILS d.o.o. Ljubljana, 2. mesto Franc Čurin iz Koga pri Ormožu in 3. mesto Karel Pojbič iz LD Križevci iz Prekmurja. Zmagovalci so prejeli pokale in bogate nagrade, ki so jih prispevali posamezni sponzorji.

Tekmovanje je potekalo pod vodstvom prizadavnega Ernesta Fišingerja, in sicer po večletnem mrtvulu na tem področju. Uspešna izvedba je bila dobra vzpodbuda za organizacijo nadaljnjih tekmovanj.

Zaradi slabega vremena je sicer odpadla pripravljena velika lovska zabava, toda pomena slavnosti in praznovanja jubileja to ni bistveno zmanjšalo. Lovci iz prleške metropole so lahko ponosni na prehojeno pot.

Franjo Štebih

50 let pravičnega odnosa do okolja

Tudi perniški lovci so praznovali »Abrahama«

Predzadnja letošnja avgustovska sobota je bila pri lovskem domu v Pernici v znamenju zlatega jubileja kolektiva zelene bratovščine iz Pernice, ki so ga zaznamovali z velikim zborovanjem lovcev od blizu in daleč. Prišli so predvsem člani LD iz perniškega LGB, pa iz sosednjih bazenov, gostje iz Pohorja in Koroške: vsi pa so zgodaj zjutraj sodelovali tudi na tradicionalnem lovu na race. Diana je bila nekaterim kar naklonjena, bolj kot tega pa je bila zbrana družba vesela snidenja in druženja ter seveda vesela povabila prijaznih gostiteljev, ki so bili ob petdesetletnici veseli gostov, med katerimi niso manjkali tudi predsednik mariborske Lvske zveze dr. Stane Krajnc, pa predsednik občinskega sveta občine Pesnica Ivan Šabeder, domači župnik Marjan Nemec iz Pernice, predsednik združenja sveta KZ Pesnica Peter Kranvogel, predstavniki društev in organizacij iz Pernice in tudi veliko domačinov, kmetov se je zbralo na slavnostnem prizorišču.

Prijetno sobotno dopoldne je bilo, poletne barve so se na obronkih slovenskogoriških gozdičev že rahlo stapljale s prvimi jesenskimi otenki, posijalo je sonce, tako da je bilo praznovanje jubileja v zares prijetnem, pravem prazničnem vzdušju. Lovce s praporji je pozdravil starešina LD Pernica Boris Rožman, ki je še posebej čestital svojim prijateljem, med njimi tudi še živečemu ustanovnemu članu Francu Hajničju st. pa tudi drugim nestorjem perniške lvske družine, ki je v svoji zgodovini opravila pomembno poslanstvo na področju varovanja narave in okolja. Ob tej priložnosti je Boris Rožman izčrpo orisal prehojeno pot kolektiva LD Pernica, ki ga je vselej vodilo načelo lvske etike, pravičnosti in kulture ter pravičnega odnosa do okolja. Pa ne samo to, tudi sodelovanje z drugimi partnerji v prostoru, predvsem s kmeti, je bilo in ostaja tudi v prihodnje zgledno. Skupaj živijo ter delajo in skupaj se zavedajo velike odgovornosti do narave. Veliko njegovih misli je popisanih v zgodovinski društveni kroniki, ki je dobro pripravljena in dovolj pregledna, zanimiva, bogata s statističnimi podatki in fotografijami.

Tako kot za podobne tovrstne publikacije lahko zapišemo, da imajo veliko večjo vrednost, kot se kaže na prvi pogled. Pomenijo del gradiva, ki bo služilo zgodovinarjem za pisanje sintetično zasnovane zgodovine slovenskega lovstva, ki bi morala nastati čimprej. Morda je prav to priložnost za pobudo urednikom Zlatorogove knjižice, da razmislijo o tem in v program morda uvrstijo tudi pregledno, objektivno napisano knjigo o zgodovini slovenskega lovstva. No, to smo omenili tudi zato, ker je bilo iz nagovora Borisa Rožmana mogoče razumeti, da si tudi v Pernici prizadevajo za pošten odnos do vloge lvske organizacije v preteklosti. Starešina LD Pernica se je v govoru zahvalil vsem za sodelovanje in izrazil upanje, da bo kolektiv še naprej trden in bo sodeloval tako s sosednjimi družinami kot področno lvsko zvezo pa tudi z društvi in organizacijami v kraju in občini Pesnica, predvsem pa, da bo nadaljeval tradicijo ustanoviteljev, ki so že pred desetletji dopovedovali javnosti, da lovu vendarle pripada posebno mesto in da lov še zdaleč ni samo lov v ožjem pomenu tega izraza. »Iz vsebine kronike boste spoznali, da lo-

vec in lov ni samo v zunanjem videzu človeka, ki nosi zeleno obleko, ima puško na rami in se izživlja v streljanju živali, temveč da je to velika odgovornost in obveznost umnega gospodarja z dobrinami narave, ohranjanja teh dobrin in skrb, da se ne uničijo, ampak da jih ohranimo kot dediščino za naše zanamce. Vsekakor bo našim zanamcem lažje, če bomo mi izdali nekaj zapisanega in mislim, da v tej obliki to bo. Res je, da v okviru opravljanja nalog te obrodijo bogate sadove in jih lovci obiramo samo kot višek pridelka. Osnovo, ki je po številu usklajena z vsemi uporabniki prostora naravnih dobrin, pa varujemo in gojimo ter tako pripomoremo k zavarovanju kulturne dediščine – matere narave – za človeka. Prepričan sem, da bomo z napisanim pridobili mnoge za uresničevanje naše naloge, da bo ostala narava zdrava ter okolje življenjsko primerno za naše prihodnje rodove. Vse, kar izumre v naši naravi, bodisi da je to živalska ali rastlinska vrsta, zaradi nepravilnega odnosa človeka do nje, skrajšuje in uničuje človeka samega,« je ob koncu zajetne društvene kronike LD Pernica zapisal njen starešina Boris Rožman. Jubilantom je čestital tudi predsednik mariborske lvske zveze dr. Stane Krajnc, ki je poudaril pomen trdnosti in enotnosti lvske organizacije, ki je vse bolj na očeh javnosti in kritike, pa se vendarle lahko pohvali s številnimi dosežki. Dokaz trdnosti je prav LD Pernica, ki sodi med zelo dejavne članice mariborske lvske zveze. Predsednik pesniškega občinskega sveta Ivan Šabeder pa je na zborovanju ob 50-letnici LD Pernica povedal, da so lovci vzpostavljali dobre medsebojne odnose s kmeti in s kmetijskimi organizacijami. Takšno sodelovanje bo treba še okrepiti, zlasti še zaradi nekaterih velikih posegov v prostor, ki se še obetajo na tem območju. Misli je zlasti na gradnjo avtomobilske ceste; občutljiv poseg bo prizadel tako kmete kot lovce, in seveda divjad! Zato bi bilo prav, če bi oboji z roko v roki sodelovali v razpravah o dokumentaciji za izgradnjo te ceste proti vzhodni slovenski meji, je dejal Ivan Šabeder in lovcem iz Pernice za zlato jubilej čestital tudi v imenu pesniškega župana Bojana Mažgona. Čestitke so se kar vrstile; lovcem so

čestitali gasilci in predstavniki KZ Pesnica, podelili pa so tudi veliko odlikovanj LZS, plaket LZ Maribor, družinskih plaket in priznanj LD Pernica. Lepo praznovanje pri lovskem domu v Pernici so popestrili še s pestrim kulturnim programom, v katerem so nastopili Pohorski lovski rogisti iz Hoč, Slovenskogoriški lovski oktet iz Lenarta in pihalna godba Neuvirtovi Stajerci. Zadišal je srnjakov golaž, jubileju pa so nazdravili s pristno domačo kapljico iz svečinskih gor.

Marjan Toš

Skupno praznovanje jubileja

Kulturo si večina ljudi predstavlja kot gledališko predstavo, pevski nastop ali nastop folklorne, baletne, plesne skupine... Toda kultura pomeni znatno več; je duhovna vrednota človeka, potreba in ponos vsakega naroda. In kakor pravi Peter Svetik, je pri vsem najpomembnejša kultura srca: odnos do sočloveka, osebna komunikacija, pomoč v stiski, odnos do okolja, strpnost in še mnogo drugih lepih človeških lastnosti nosi v sebi, ki pa jih vse preprosto pogrešamo. Prvega julija letos sta ob skupnem kulturnem programu, ki so ga pripravili pred lovskim domom na Polšniku, praznovala vsak svoj jubilej Lvska družina Polšnik in ansambel Zasavskih registov.

Lvska družina Polšnik je praznovala že 50-letni jubilej, **Zasavski rogisti pa 20-letnega**. Več kot 1.000 njihovih prijateljev se je zbralo in počastilo jubileja.

Lvska družina Polšnik je bila ustanovljena 25. 10. 1945. Po podatkih iz družinske kronike so se po žegnanju na Ostrežu zbrali pri Seručarju v Šumniku ustanovni člani S. Trelec, A. Poglajen, T. Seručar, J. Resnik, J. Pavlič, F. Prošt, F. Podlogar, F. Seručar in J. Hiršelj. Janeza Hiršlja so izbrali tudi za prvega predsednika LD Polšnik.

Kolektiv te LD šteje 51 članov, ki gospodarijo z divjadjo v 3200 ha velikem lovišču, kjer živi predvsem srnjad, divji prašiči, pa tudi gamsi in jelenjad. Lovci se trudijo ohraniti zdravo naravno okolje in neprisrčate habitate vseh vrst naše avtohtone divjadi. Ker pa je okolje iz dneva v dan manj primerno za divjad, obdelujejo tudi nekaj krmnih njiv in pozimi založijo nekaj krmišč. Z lastniki in uporabniki zemljišč v lovišču si prizadevajo za dobre odnose. Leta 1968 so na Koprivniku (750 m) zgradili lvsko kočjo, ki kasneje še dogradili, preuredili in spremenili v pravi lovski dom, ponos vsem članom. Polniški lovci so bili prvi, ki so obnovili staro kapelico in jo posvetili sv. Hubertu. Od tedaj naprej že nekaj let prirejajo Hubertov lov in vedno ob zvokih lovskih rogov Zasavskih registov. Tu so se stakale njihove tesne vezi in prijateljstvo. Lvska družina Polšnik je pobratena z LD Ivančna Gorica, prijateljsko pa sodeluje tudi s sosednjimi zasavskimi LD in drugimi iz Slovenije. Zato so se njihovi predstavniki množično udeležili julijske proslave.

Drugi jubilar pa je bil kolektiv Lvskega registov iz Sasavja, ki deluje pod neutrudnim vodstvom Daneta Namestnika že od leta 1974. Kot je na slavnostnem odru povedal Dane,

Naslovnica kronike LD Pernica, ki so jo izdali ob svoji 50-letnici.

Člani LD Polšnik ob svoji 50-letnici

bi morali svojo 20-letnico praznovati sicer že lani, pa so jo prestavili na letos. V svojem 21-letnem kulturnem delovanju so imeli Zasavski rogisti že več kot 920 nastopov po Sloveniji, delu sosednje Hrvaške, Italije in Avstrije. Pred nekaj leti so posneli tudi prvo in eno najkakovostnejših zvočnih kaset z glasbo lovskih rogov. Tudi na edini videokaseti o lovstvu na Slovenskem je dobršen del njihove glasbe. Uspešni so predvsem pri skrbi za sprotno pomlajevanje svoje skupine in tako tudi za razširjanje lovske kulture med mlajše. Velikanski prispevek pa so (predvsem so po zaslugi pedagoških sposobnosti njihovega vodje) dosegli pri ustanavljanju, pomoči in dviganju umetniške ravni novih skupin rogistov v domovini in zamejstvu. Zato ni bilo nič presenetljivega, da sta izjemen kulturni program na skupni proslavi popestrila tudi druga dva ansambla rogistov: Notranjski rogisti iz Cerknice in Rogisti

Čestitke obema jubilarntoma je v imenu LZS izrekel njen predsednik mag. F. Avberšek.

Zasavski rogisti na proslavi pred lovskim domom polšniških lovcov na Koprivniku

Brezovica iz Novega Zagreba (Hrvaška), ki so se zasavskim kolegom za nesebično pomoč javno zahvalili in pokazali, kaj znajo tudi sami. Zasavski rogisti nastopajo z lovskimi rogovi in fanfarami. Pet članov skupine sestavlja družinski rogistični kvintet, ki nosi pri nastopih največje breme, kar šest poklicnih glasbenikov pa lahko dvigne kakovostno raven kadar koli pri zahtevnejših in odmevnejših nastopih, predvsem pa

pri snemanjih. Ti glasbeniki sestavljajo tudi Akademski kvartet trobil. Zvoki rogov Zasavskih rogistov neprestano pozivajo veliko družino slovenskih lovcov k večjemu obujanju kulturne zavesti med lovci. Zato je prav ta skupina lovskih rogistov postala nepogrešljiv del lovskega kulturnega življenja v Sloveniji, za kar jih je Lovska zveza Slovenije odlikovala tudi z redom za lovske zasluge I. stopnje.

Skupne proslave se je poleg vidnejših predstavnikov ZLD Zasavje, zamejskih slovenskih lovskih organizacij in predstavnikov krajevne samouprave udeležil tudi predsednik LZS Franc Avberšek, ki je obema jubilarntoma čestital za jubilej in jima zaželel še obilo plodnega dela v prihodnosti. Kulturna prireditev v počastitev obeh jubilejev je bila preprosta, spontana, a kljub vsemu ob izvrstnem povezovanju prof. Jožeta Seljaka profesionalno opravljena. Ob pevih domačega moškega pevskega zbora s Polšnika, ki zelo radi sodelujejo z lovskimi pesmimi na podobnih prireditvah, so bili deležni navdušenega aplavza tudi gostje – rogisti že omenjenih ansamblov. V lovskem pogovoru, ob lovskih jedeh, poskočnih zvokih ansambla Nagelj in dobri kapljici se je proslavljanje obeh jubilejev zavleklo pozno v poletno noč, ki je dišala po svežem senu, ki se je sušilo po hribovskih zasavskih košenicah.

B. Leskovic

šimi napakami oziroma nepravilnostmi, smo se člani LD Brestanica odločili, da v ta namen pripravimo praznovanje 50-letnice družine s programom, ki bo pritegnil čim širši krog občanov.

Projekt **Dnevi lovstva v Brestanici** smo zasnovali na prireditvah, namenjenih tudi in predvsem nelovcem ter osnovnošolski mladini. Prireditve se je pričela v petek, 26. maja, s proslavo, posvečeno 50-letnici LD in odprtem lovske razstave. Pred približno petsto prisotnimi lovci, našimi dolgoletnimi lovskimi gosti iz več evropskih držav in drugimi občani je preteklo petdesetletno pot LD Brestanica orisal starešina družine Franc Zorko, o širšem pomenu takšnih prireditev pa je govoril predsednik LZS Franc Avberšek. Prireditve so pozdravili tudi župan občine Krško Danilo Siter, predstavnik Brestanice Mirko Avsenak ter predsednik pobratene LD Stol iz Žirovnice. S kakovostnim kulturnim programom sta prireditve popestrili najstarejša in najmlajša lovska kulturna skupina na Slovenskem – LPZ Globoko in Lovski rogisti iz Dobove. Ob tej priložnosti je LD Brestanica prejela visoko lovsko odlikovanje red za lovske zasluge II. stopnje ter najvišje priznanje kraja – Zlati znak Brestanice, priznanja LZS in KZS pa so prejeli tudi posamezni člani družine. Ob zaključku proslave, ki je izvenela v poudarku naše odgovornosti do varstva narave in se nadaljevala z družabnim srečanjem, je najstarejši in častni član družine Anton Javorič odprl lovsko razstavo.

Lovsko razstavo, posvečeno praznovanju petdesetletnice družine, 1100-letnici prve omembe kraja Brestanica (Rajhenburga) in letošnjemu Evropskemu letu varstva narave, smo pripravili na okrog 400 m² površine gradu Rajhenburg. Razstava je bila prostorsko razdeljena na dva dela. V prvem smo predstavili družino z osnovnimi podatki o lovišču in divjadi, trofejami divjadi, uplenjene v našem lovišču, ter tudi vrhunskimi lovskimi trofejami divjadi, uplenjene v Sloveniji. V tem delu so bile predstavljene trofeje vseh rogarjev in roglarjev, kožuhi vseh kožuharjev ter dermoplastični preparati (glave) vseh naših parkljarjev. Drugi del razstave je bil namenjen predstavitvi dermoplastičnih preparatov divjadi Slovenije, postavljenih v »naravno okolje«. Ta del razstave

Dnevi lovstva v Brestanici

Ker se zavedamo, da je širša skupnost premalo seznanjena z delom lovcev in lovskih organizacij oziroma je na podlagi raznih »ekskluzivnih« in »škandaloznih« člankov v dnevnem časopisju seznanjena le z na-

»Star gozd« z divjadjo obsežnih kočevskih gozdov – z razstave LD Brestanica na gradu Rajhenburg v Brestanici

je bil tematsko razdeljen na tri sklope. Prvi in hkrati največji je predstavljala pomladno okolje od naših najvišjih vrhov, gozdnih površin do travnikov in polj z remizami. V tem okolju smo predstavili divjad, ki jo srečujemo v takšnem okolju. V drugem smo ponazorili vodne in obvodne površine z močvirjem ter številnimi dermopreparati divjadi, ki sodijo v takšno okolje. Tretji sklop je predstavljala star jesenski gozd z divjadjo obsežnih kočevskih gozdov.

Skupaj je bilo na razstavi razstavljenih 152 trofejev ter 180 dermopreparatov divjadi, katerih velik del so nam jih posodili lovci z vseh koncev Slovenije in katerim se ob tej priložnosti za nesebično pomoč še enkrat zahvaljujemo.

Iz knjige vtisov obiskovalcev razstave je razbrati, da si je razstavo ogledalo 10000 obiskovalcev in da so bili nad prikazanim navdušeni. Med vtisi nelovcev prevladuje mnenje, da lahko lovci s takšnimi prireditvami na najlepši način ovržemo negativno podobo lovca in lovske organizacije, kakršno ustvarjajo uredništva nekaterih medijev, hkrati pa, da so tudi poučne tako na področju spoznavanja divjadi kot tudi na področju varovanja narave. Lovci so razstavo ocenili kot eno od doslej največjih in najbolj strokovno pripravljenih lovske razstave v Sloveniji. S takšno oceno razstave smo brestaniški lovci vsekakor izredno zadovoljni, saj je tako poplačan ves trud, ki ga je vseh osemindeset članov družine vložilo v postavitve razstave.

V soboto, 27. maja, smo v čudovitem okolju gradu Rajhenburg in v svoji bakel predstavili enega najstarejših lovske običaje maso sv. Huberta.

Hubertus
club d.o.o.

Polje c. XL/18
61260 Ljubljana – Slovenija
tel.: (0609)-618-610
tel./fax: (061)-483-529

**Od oktobra do
januarja vam nudimo**

lov na JELENE na Madžarskem

NEKAJ PRIMEROV ODSTRELNIH PRISTOJBIN:

rogovje jelena:

do 3 kg	810 DEM
3 do 4 kg	1.150 DEM
4 do 5 kg	1.570 DEM
5,5 do 6 kg	2.420 DEM
6,5 do 7 kg	3.610 DEM
7,5 do 8 kg	4.760 DEM

***Možnost odstrela tudi
močnejših jelenov,
damjakov in divjih
prašičev.***

Hubertova masa na dvorišču gradu Rajhenburg je bila zelo dobro obiskana.

Obred je ob spremljavi že velikokrat potrjene visoke umetniške vrednosti Zasavskih rogistov odlično opravil brestaniški župnik Jože Špes. Da je masa sv. Huberta zanimiv verski in kulturni dogodek, potrjuje izjemen obisk lovcev in drugih občanov, ki so prireditve spremljali dostojanstveno, pa naj so jo jemali kot verski obred, kot lovski običaj ali le kot kulturni dogodek. Dolg aplavz po končani prireditvi je bil vsekakor izraz zahvale izvajalcem prireditve, hkrati pa tudi potrditev pravilnosti vključitve tega obreda v Dneve lovstva v Brestanici.

V skladu z zasnovo projekta smo ob tej priložnosti izdali brošuro Pol stoletja LD Brestanica, v kateri so navedeni vsi najpomembnejši podatki o družini, njeni zgodovini in lovišču.

ANCE LJ

**IZDELAVA OROŽJA
IN PROMET Z LOVSKIM
TER ŠPORTNIM OROŽJEM
IN OPREMO**

NOVO MESTO, D.O.O.

68000 NOVO MESTO, LEBANOVA 3
TEL/FAX (068) 323-879

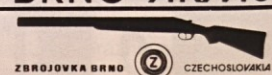

NOVO:

- ČEŠKE BOKARICE V VSEH KALIBRIH, RISANICE FIRME ČEŠKA ZBROJEVKA V KALIBRIH 7 x 64, .30-06, .300 WINCH. MAG., .223 Rem., .22 HORNET
- MALOKALIBRSKE PUŠKE BRNO 2
- VISOKO KAKOVOSTNI STRELNI DALJNOGLEDI FIRME MEOPTA – (JEKLENA KONSTRUKCIJA)
CENA:
4 x 32 300 DEM
6 x 42 425 DEM
7 x 50 462 DEM
- NOVA GENERACIJA STRELNIH DALJNOGLEDOV NEMŠKE TOVARNE DOCTER (LAHKA ZLITINA, IZVRSTNA KAKOVOST SLIKE, ŠIROKO VIDNO POLJE).
OB NAKUPU PUŠKE IN OPTIKE PRI NAS VAM BREZPLAČNO VGRADIMO ORIGINALNO ČEŠKO MONTAŽO IN TAKOJ OPRAVIMO PRISTRELITEV.
- ZH MOD 348, KAL. 7 x 65 R/7 x 65 R –

PREPRIČAJTE SE O NAŠIH UGODNIH CENAH IN PLAČILNIH POGOJIH!

BRNO ARMS

GENERALNI ZASTOPNIK

68330 METLIKA

TPC, Kidričevo naselje
tel. (068) 58-232

Delovni čas:

od 8. do 12. in od 13. do 16. ure
sobota od 9. do 12. ure

Ker je ena od temeljnih usmeritev celotnega projekta spodbuditi predvsem pri odrasčajoči mladini odgovornost do varstva narave, smo ob tej priložnosti izdali knjižico **Majhni koraki za varstvo narave**. Pričakujemo, da bo tudi ta knjižica predstavljena v eni od številnih revij Lovca. V analizi, ki smo jo naredili ob koncu prireditve, smo ugotovili, da morajo biti takšne prireditve pripravljene na dovolj visokem strokovnem in organizacijskem nivoju in medijsko zelo zanimive. V projekt so se vključile časopisne hiše in radijske postaje Posavja – Radio Posavje, Studio Brežice in Radio Sevnica, ki so sponzorirale prireditev. Hkrati pa so z reklamiranjem in gostovanjem predstavnikov družine kot gostov teh postaj prispevale k seznanjanju ob-

čanov z delom lovske organizacije in prispevale k množičnejšemu obisku prireditev. Lovsko razstavo je posnela tudi Televizija Slovenije in jo prikazala gledalcem v dveh terminih. V projekt so se kot sponzorji vključili tudi podjetniki in podjetja, ki so s finančnimi prispevki pomagali poravnati stroške prireditve. Želimo, da bi se za podobne oblike praznovanja svojih jubilejev odločilo še več lovske družine po Sloveniji. Prepričani smo, da bomo tako brez nepotrebne prepričevanja občanov in predvsem tistih, ki kritizirajo naše delovanje, dokazali, da naša skrb za divjad in okolje niso le prazne fraze, da so naše osnovne organizacije – lovske družine – sposobne in pripravljene prevzeti svoj del odgovornosti za divjad in okolje tudi v času, ki je pred nami.

Franc Zorko

PUŠKARSTVO DUŠAN KRANJC

Popravilo vseh vrst lovskega in športnega orožja.

Izdelava in montaža strelnih daljnogledov.
Priporoča se PUŠKARSTVO DUŠAN KRANJC
ZRKOVSKA 174,
62000 MARIBOR, TEL: (062) 510-397

Majhni koraki za varstvo narave

Ob svoji 50-letnici je LD Brestanica (1945–95) izdala poleg brošure Pol stoletja LD Brestanica tudi manjšo brošurico Majhni koraki za varstvo narave, s katero so prispevali svoj delček k evropskemu letu varstva narave. Majhna knjižica, ki obsega vsega skupaj 16 strani, pa ima veliko izobraževalno in vzgojno poslanstvo. Njen urednik je predsednik LD Brestanica Franc Zorko, lekturo pa je opravila prof. Alenka Šet. Tisk je omogočila občina Krško, natisnili pa

so jo na reciklažnem papirju v nakladi 3000 izvodov.

V uvodu z naslovom Vam, Franc Zorko pove, da je želja izdajatelja te brošure, posavske LD Brestanica, da bi vsebina le malo pripomogla k drugačnim pogledom na probleme varstva narave, pa tudi k večji odgovornosti do naše skupne dediščine. Njen namen je skoraj zanesljivo dosežen, saj njena vsebina na pristopen način opozarja na ogroženost rastlinstva, živalstva, zraka, voda, na umiranje gozdov, pa na odpadke v gospodinjstvih in na problematiko odpadnega papirja. Za vsak sklop v debelim tisku priporoča: NAREDI-TE SAMO TO:

• Spoznajte redke in ogrožene rastlinske vrste v svojem okolju; opozarjajte starejše, da niso pomladanska požiganja travnišč in grmovij samo nevarna, da predv-

MAJHNI KORAKI ZA VARSTVO NARAVE

LD Brestanica, maj 1995

sem ogrožajo obstoj posameznih rastlinskih in živalskih vrst.

• Ne delite živih bitij na koristna in škodljiva. Vsa so sestavni del narave (členi prehranjevalnih sple-
tov), drugo drugemu in tudi človeku potrebna za preživetje!

• Ne zažigajte smeti, s katerimi se srečujete doma. Z zažiganjem smeti močno onesnažujete zrak.

• V gospodinjstvu ne uporabljajte detergentov, ki vsebujejo fosfate, če pa jih vsebujejo, jih uporabljajte v manjših količinah.

• Za božično drevesce ne kupujte smreke, raje se odločite za umetno drevo.

• Kupujte izdelke v embalaži iz papirja ali lepenke, ki jo lahko uporabijo za predelavo. Tekočine kupujte v steklenicah in ne v plastenkah ali pločevinkah. Ne kupujte izdelkov v biološko tež-

ko razgradljivi plastični embalaži.

• Ne mečite časopisov v smetnjak. Zbirajte jih ter jih oddajte v ponovno predelavo.

Naposled bralca seznaniti tudi, kate-re živali so divjad in mu pove, da je lovec tisti, ki je zadolžen za njihovo ohranitev. Nato sledi kratka predstavitev posameznih vrst divjadi in raz-laga nekaterih lovskih izrazov, ki sodijo poleg. V njej najdemo celo »naravoslovni« rebus in nagradno križanko.

Za tak skromen, a poučen in upora-ben izdelek je treba vodstvu LD Brestanica izreči vso pohvalo in jim čestitati, saj ni dvoma, da bo v veli-ko korist šolske mladine, pa tudi lov-skih pripravnikov in že starejših čla-nov, ki se že zavedajo, da je narava le pogojno obnovljiva. Tega pa se moramo zavedati iz dneva v dan bolj!

Boris Leskovic

LOVSKI OPRTNIK

V gamsjem prsku

Človek lovec ni nikoli dovolj pame-ten, nikoli se dovolj ne nauči. Lovec, ki zahaja v gozd, najde vedno kaj novega, kaj posebno zanimivega. Bukvica narave je neskončno dolg popisani list. Posebno zanimiva so opazovanja divjadi v času prska in takrat, ko divjad ne ve, da jo kdo opa-zuje. Najbolj brezskrbno se gotovo divjad giblje med prskom, zato jo v tem času najlažje opazujemo oziro-ma pravično odstrelimo določene živali. Seveda ne smemo zanemar-jati prizadevanj lovecev, ki čakajo div-jad, da jo gonjaci in gonici priženejo pred cev. Za pogone si lovci sami izbirajo čas, za klicanje in zalaz pa narekuje narava. Kdor bo zamudil gamsji prsk, bo gotovo ostal brez le-pega doživetja ali brez močnih rog-ljev. V času, ko je v deželi lepa je-sen in sneg ne zapade prezgodaj, si ni težko ogledati svatovanja. Toda ko so hribi beli, včasih že prve dni novembra (sicer redkeje v zadnjih letih), pa sta opazovanje in lov težja in nevarnejša. Slabo vreme ne po-daljša poteka prska, temveč ga spre-meni. Mnogo gamsjih kozlov ostane kar pri tropu in iz neugnanih borcev za obstanek naredi narava pohlevne snubače.

Že mnogo let hodim v naše hribovje med naše gamse, najraje pa v času prska. Z leti naletiš na razne posebnosti. V času prska so gospodoval-ni močni oziroma najmočnejši kozli. Šibkejši se poskušajo približati ne-vestam, vendar jih močnejši prskači kmalu preženejo; do naslednje pri-ložnosti.

Velikokrat sem opazil, da so se po končanem prsku mlajši kozli pridru-žili tropu in poskušali s svatovskimi obredi pri kozah. Prav mlajši kozli so velikokrat tarča tistih lovecev, ki so za nekaj dni zamudili pravi prsk. Tak primer se je zgodil meni in prijatelju Rudiju pri lovu na močnega kozla v času prska. Ko sem bil sredi novem-bra v hribih, sem imel občutek, da kozli še ne gonijo, pozneje pa so me-

gle in deževje malo zavrla pohod na gamsa.

Proti koncu novembra se je vreme le nekoliko umirilo, zato smo se Ru-di, Andrej in jaz odpravili na skalo, ki omogoča pogled po gamsjem delu lovišča, ob jasnem vremenu pa pogled seže še naprej, v Kamniške planine, pa vse tja do Triglava. Naš najbližji večji hrib je Kum, ki stoji v Zasavski kotlini kot mogočnej Triglav v Julijskih Alpah.

Tistega dne je v hribih že sijalo je-sensko sonce in rahlo je pihal veter. Naše stopinje so v šumečem je-senskem listju opozarjale na prisot-nost lovecev v lovišču. Obteženi z nahrbtniki smo se približali omenjeni skali, ki ji pravimo Sekirica. Narava jo je oblikovala v obliki sekire, zato so jo planinci in lovci tako poimeno-vali. Spomladi na skali rastejo gor-ske rože, tudi planika – očnica. Udobno smo se namestili na skali, razvezali nahrbtnike in počasi praz-nili dobrote iz naših domačih kuhinj. Tudi požirek Boršnikovega brinjevca se je prilegel našim prepotenim te-lesom. Z zadnje strani izpod Veli-kega Kozja je pod nami prihajal trop gamsov. Po natančnem pregledu smo ugotovili, da med njimi ni na-šega iskanega lepota oziroma vsaj podobnega ne. Sklepali smo, da kozlom srca bijejo precej nemirno in da ždijo kje pod skalo in opazujejo trop koz, ki se je počasi pomikal pod skalo na drugi del pobočja. Desno od tropa smo opazili še manjši trop, ki so ga sestavljali mlajši kozli, ko-ze in mladiči. Levo od nas je skozi gr-movje priplezal močan, dobro za-snovan in očitno prska potreben gams. Previdno je vohal po sledi na stečini. Med rogli je nosil veliko mošnjo. Gotovo je že prej pregnal vse mlajše nasprotnike, da je lahko stopal tako brezskrbno. Sedeli smo na skali in tiho opazovali, če je še kje kaj živega. Nižje v jarku smo opazili močno kozo s kozličem. Sprva smo že pomislili, da je kozel, saj sta njena postava in zavistost njenih koncev roglov dajala vtis, da je ko-zel. Ker smo začeli že preveč ste-govati vratove in je bil naš pogovor

vse prej kot šepetanje, so začele koze iz tropa pogledovati proti vrhu skale. Odločili smo se, da bo Rudi streljal kozla. Po strelu, ki je bil na-menjen gamsu-prskaču, je trop od-skočil in se začel počasi umikati po pobočju. Kozel je bil verjetno gluh za strel, saj je s povešeno glavo še naprej raziskoval stečino. Rudi je ponovno napolnil puško in krogla je

pristala dober meter pod gamsom, ki je dvignil glavo in počasi (verjetno je opazil trop) začel zasledovati ne-veste. Še je bil čas za tretji strel, ven-dar je Rudi povesil puško in priznal svojo nemoč. Kozel se je pridružil tropu in skupaj so zapustili naš oder opazovanja. Pogovor je nanesele na neprimerno razdaljo, na težo krogle, čudno pristreljeno puško, tremo, lov-

GOLF HOTEL GRAD MOKRICE

68261 Jesenice na Dolenjskem, Rajec 3

tel.: (00386) 608-57-000, (00386) 608-57001; fax: (00386) 608-57-007

VABI NA

4. TRADICIONALNO LOVSKO KULTURNO SREČANJE IN PLES SV. HUBERTUSA

NA GRADU MOKRICE, V SOBOTO, 21. OKTOBRA 1995

PROGRAM:

- ob 14. uri razstavno-prodajni mozaik lovske opreme
- ob 16. uri koncert lovskega okteta Mežica in Zasavskih registov
- ob 17. uri maša sv. Hubertusa pred grajsko kapelo
- ob 18. uri razstava slik lovskega slikarja Hansa von Gagera in drugih slikarjev živalske ter lovske tematike
- Razstavljen bo tudi del zbirke lovskih trofej Joa Kalina.
- Ob 20. uri lovski ples v grajski restavraciji.

Pripravili vam bomo bogat lovski srečolov, golaž in vina Posavsko-Bizeljskega okoliša.

V soboto, 21. oktobra 1995, s pričetkom ob 9. uri:

GOLF TURNIR SV. HUBERTUSA (prijava do 15. oktobra 1995).

Opozorilo: Zaradi omejenega prostora v restavraciji vas prosimo za rezervacijo po tel.: (0608) 57-000, 57-001, fax. 57-007.

Foto: M. Rošček, Diana

sko mrzlico ipd. Malo smo se okrepčali še z brinjevcem in se odločili, da bomo končali z lovom. Toda levo pod skalo se je nenadoma prikazal močan primerek gamskega rodu. Dvogledi so bili takoj pri očeh. Vide-ti je bilo visoke, močne roglje, močan vrat in precej dolgo sivo dlako, kar je v našem lovišču redek pojav. Obarvanost dlake sem takoj primerjal z Rudijevo barvo las in brade. Menili smo, da je pred nami starejša koza,

primerna za odstrel; tako trofejno kot starostno.

Rudija sem vprašal, če je zadovoljen s tako gamsjo lepoto in če meni, da bo sedaj lažje zadel, kajti koza se je še približevala. Rudi je nemo zadovoljno in zaskrbljeno prikimal, pokleknil med skale in iskal divjad skozi strelni daljnogled. Opomnil sem ga, naj poskuša meriti malo višje. Strel je še odmeval med hribovjem, ko je Rudi ustrelil že drugič. Koza je

po pobočju z ovenelim listjem nemo drsela v nižino. Obležala je v listju pod skalo. Spust po snegu je utrudljiv, toda spust po suhem listju še hujši. Težko si je predstavljati, kako smo kolovratili, preden smo prišli do koze. Namestili smo jo na previsno skalo z zadnjim grižljajem v gobčku. Rudiju sva izrekla iskren lovski blagor, kajti uplenil je starejšo kozo z roglij za medaljo. Koza že dolgo ni vodila mladiča in tudi tropa se je izogibala.

Mnogo kapelj znoja nam je spolze-lo po čelih, preden smo prišli v dolino. Velikokrat smo kar izginili v globokem listju, ki ga je narava že leta in leta odlagala v tistem delu lovišča. Toda nam, ki smo vse to doživeli in premagali, ni bilo žal, saj smo doživi-li nepozaben dan v naših zasav-skih hribov.

Jani Krivec

Botanična ura in pohod na Kališče

Planinsko društvo Kranj je v soboto, 3. junija 1995, priredilo tradicionalno srečanje planincev naravovarstvenikov in gorskih stražarjev na Kališ-ču (1540 m) pod Storžičem. Pohoda

so se udeležili tudi člani planinskih in lovskih organizacij.

Pohod na Kališče, združen z »bota-nično uro«, je postal nekako že kar tradicionalen, organizirajo pa ga pred začetkom sezone cvetenja alpskega cvetja. Vsako leto ugotavljajo, da je rast ogroženega, varovanega alp-skega cvetja vse šibkejša, vse opaz-nejša je erozija planinskega sveta, kar še posebno potrjujejo vedno nova melišča. To je ob letu varstva nara-ve dokaj zaskrbljujoč podatek!

Strokovni botanični posvet je bil v planinskem domu na Kališču. Vodi-la ga je prof. Marija Štremfelj (vrhun-ska slovenska alpinistka in zmago-valka Everesta). Udeležence, ki jih je bilo več kot 20, je seznanila s strokovno literaturo in koristnimi ključi – pripomočki za določanje vrst rastlin-ja, ki obenem povedo tudi, kdaj je čas rasti, cvetenja in kako je glede varstva.

Zakaj gorsko cvetje izginja, ni težko ugotoviti. Osnova je v spremembi ozračja, močnejšem žarčenju, pa tudi v pospešeni ozonski prepustnosti. Znale so tudi ugotovitve, da se div-jad s travnatih gorskih površin vse bolj zateka v varstvo gozda. Prof. Štremfelj je pa tudi prof. Franc Be-nedik, dolgoletni mentor planinske vzgoje in načelnik mladih planincev, sta spregovorila tudi o domači vzgoji in izobraževanju, kajti le družinska vzgoja je najboljšo sredstvo za učin-kovito varstvo rastlinstva in živalstva. Predlog, da bi oblikovali učne bota-nične poti, je koristen, vzgojen in po-učen, vendar pa bi take akcije morali strokovno usklajevati v celotnem slovenskem prostoru, je predlog dopolnil dipl. inž. Jože Sašel, direktor ZGD Kozorog-Kamnik. Dodal je, da tovrstne akcije ne bi smele povzro-čati dodatnega nemira in plašenja divjadi, ki ima iz dneva v dan, tudi zaradi množičnega planinstva, manj življenjskega prostora.

Zadnji čas je že, da bi med dejav-nostmi, upravitelji in organizatorji uskladjali interese, zadolžitve (tudi naravovarstvene), še posebno med planinci, turisti, lovci, gozdarji... Prav institucije, ki združujejo te ljudi, bi morale sodelovati in vplivati na oblikovanje tovrstne zakonodaje, je poudaril dipl. inž. Franc Golija, podpredsednik Lovske zveze Slovenije. Prizadevni naravovarstveniki iz vrst planinstva, šolstva in lovstva so po-svet na Kališču ocenili kot aktualen in koristen. Ponovno je bilo poudar-jeno, da bo vendarle treba kaj več storiti za naravovarstveno dejavnost,

Foto: F. Ekar

Na botaničnem pohodu na Kališče pod Storžičem je Marija Štremfelj opozorila na spomladansko rastlinstvo.

➡ B-O-C-K ➡

Podjetje za prodajo in izdelavo lovskega orožja
Kranj, Dražgoška 2, tel., fax: 064/223 320

DELOVNI ČAS:
VSAK DAN OD 8.00 DO 12.00
OD 15.00 DO 19.00
SOBOTA OD 8.00 DO 12.00

NUDIMO VAM:

- strelivo: krogelno, šiberno, tráp ter glinaste golobe
- strelne daljnogled in dvogled
- diablele za zračne puške in tarče
- zračne puške SLAVIA 631 DE LUX
- lovske obleke, škornje, nogavice, rokavice
- pokale, medalje, priznanja
- ribiška oblačila
- ribiško opremo in drugo za ribolov
- hrano in opremo za male živali

STORITVE:

- ocenjujemo orožje
- svetujemo pri nabavi orožja in streliva
- izdelujemo lovske karabinke po naročilu
- montiramo nove cevi
- montiramo strelne daljnogled in različnimi montažami
- servisiramo vse vrste lovskega in športnega orožja
- izdelujemo gravuro po vaši izbiri
- rezbarimo v les
- izdelujemo nova kopita za vse vrste pušk
- opravljamo vsa druga puškarska dela

Foto: F. Ekar

Znani gorenjski lovci in kinologi, ki si po svojih močeh prizadevajo za ohranitev narave; od leve: Jože Mali, Franc Golija, Štefan Zupan, Vlado Eržen in Matija Erzar.

kajti »gorski stražarji« ali »lovski čuvaji« nimajo nikakršnih pooblastil, da bi delovali učinkovito in preventivno. K taki strukturi naravovarstvenikov pa bi se morali pridružiti tudi gozdarji oz. gozdarske javne službe, kajti vse več pristojnosti je v njihovih rokah; gobarjenje, vožnja po gozdnih cestah, nabiranje zelišč, nestrokovno gibanje po gozdovih itn.

Posvet so sklenili s pohodom pod malim Grintavcem, Kozjekom ter prek Zaplate do lovske kočice ZGD Kozorog, kjer je udeležence čakal planinski čaj. Pohod so nekoliko skrajšali zaradi nenadnega poslabšanja vremena. Na pobočjih Zaplate, kjer so včasih v tem času rasle

številne rumene pogačice, jih je bilo letos le še za vzorec! Pohodniki so se srečali s skoraj 20 različnimi cvetočimi gorskimi rožami in zelišči, tako da je bil tudi s praktične, botanične strani dosežen namen pohoda.

V akciji so sodelovali člani PD Kranj, predstavniki osnovnih in srednjih šol, člani Lovske zveze Slovenije, LD Selca, Storžič, Senčur, Jezersko in Udenboršta ter člani Zavoda Kozorog-Kamnik. Za prijetno počutje je poskrbelo več pokroviteljev: Pivovarna Union, Živila-Kranj, mesarstva: Čadež, Arvaj in Sodnik ter Mercator.

Franc Ekar

Interclass d.o.o.

Ob Dolenjski železnici 78
61000 Ljubljana
tel.: (061) 12-74-687
te.: fax: (061) 12-74-689

Delovni čas:
od 8. do 18. ure
Sobota: dopoldne

NAJCENEJŠE TERENSKO VOZILO 1.338.000 SIT

od 997.000 SIT dalje

od 952.000 SIT dalje

***PRODAJA NOVIH IN RABLJENIH VOZIL**
***SODNE CENITVE**
***UGODNI POSOJILNI IN LEASING POGOJI**

ZA ČLANE LZS do 2% POPUSTA NA CENO AVTOMOBILA!

UrSa MAJOR, d.o.o. trgovina & proizvodnja

prodajalna »KORMORAN«, SLO-62270 ORMOŽ, Vrazova 4

tel.: 062/702-088, 702-044 – trgovina, fax: 062/701-860, mobitel: 0609-618-678

LOVSKI SAFARI! IZJEMNA PRILOŽNOST ZA NEPOZABNO DOŽIVETJE!

ORGANIZIRAMO LOV IN SAFARI v najprivlačnejših loviščih AFRIKE (Zimbabve), EVROPE, RUŠIJE, MONGOLIJE IN AMERIKE. CENE SO UGODNE, termini omejeni, zato nas POKLIČITE in se PREPRIČAJTE o izjemni ponudbi!

V prodajalni **KORMORAN** vam po izredno UGODNIH CENAH nudimo še:

- VSE ZA LOV, RIBOLOV IN ŠPORT
- POPOLN ASORTIMAN OPREME ZA SREDNJE IN MALE VINSKE KLETI (črpalke, filtre, plastično posodo, cevi, INOX cisterne ipd).

POSEBNA PONUDBA:

- UVOŽENI LOVSKI IN RIBIŠKI ŠKORNJI (NOKIA – FINSKA) iz čistega kavčuka (novost na našem tržišču!)
- LOVSKI ŠIBRENI NABOJI ZA SAMO 29,00 SIT/kos. (3,5 mm, 4 mm in 4,5 mm; krogelni naboj kal. 7×65 R (samo 80 SIT))
- CENJENE KRANJSKE KARABINKE po zelo ugodnih cenah.

Vse blago **NAROČITE** tudi PO TELEFONU in vam želimo **POŠLJEMO PO POVZETJU!**

PRIČAKUJEMO VAŠ OBISK IN SE PRIPOROČAMO!

Divji prašič pod nogami

Zgodilo se je pred leti, ko smo imeli tudi na levem bregu reke Save še dovolj divjih prašičev. Na enem izmed takratnih pogonov v zapetku zime smo že prejšnji dan zasledili trop divjih prašičev, in sicer v rajonu med Tirno in Lešami, vasicami visoko v hribih nad reko Savo. Prašiči so se »utaborili« v gostem smrekovem sestoju nad Lešami, kjer so skrili počivali. Ko smo jih naslednji dan tik pred začetkom lova obsledili in se prepričali, da ležijo v smrečini, kar zaradi snega ni bilo težko, smo se razporedili na stojišča. Jaz sem dobil stojišče na manjši vzpetini, pod katero je bil plitev, vendar že zaraščen gozdni jarek. Desno od mene, na samem robu gozda, pa so domačini že prejšnji teden žagali podrti drevesa. Zato lovovodja na tistem delu gozda ni postavil nobenega lovca, češ: »Tukaj divji prašiči zaradi žaganja in govorjenja zagotovo ne bodo ušli.« Kakšna zmota! Pogon se je začel. Psi so kmalu izsledili prašiče in jih pognali proti stojiščem, na katerih smo jih že nestrpno pričakovali. Turšč, ki so ga povzročali bežeči ščetinarji, se je hitro približeval. Kmalu sem zagledal manjši trop, ki je tekel proti meni. S pripravljeno puško sem samo čakal, da se mi še nekoliko bolj približajo. Tod ko so pritekli skoraj 40 korakov do mojega stojišča, so nenadoma skočili v desno v goščavo, tako da nisem mogel več streljati. Očitno sem imel slab veter, tako da so me dobili v nos. Kmalu zatem, še ves presenečen nad razvojem dogodkov, sem zaslišal domačine, ki so vpili: »...Prašiči, pogledjte, prašiči!« Kaj se je zgodilo? Ščetinarji so, ko so me dobili v nos, odskočili v desno in potem naravnost mimo presenečenih domačinov ušli iz obroča. Že sem mislil, da je lov končan, ko sem ponovno zaslišal lomastenje po jarku pod mojim stojiščem. Kmalu sem zagledal večjega merjasca, kako je šel po jarku proti meni. Obstal sem na mestu, s puško pripravljeno na strel. To je bila ponovna napaka. Moral bi napraviti vsaj nekaj korakov do roba jarka, pa bi bilo drugače. Jarek pod mano je bil namreč globlji, kot sem predvideval. Ko je merjasec pritekel v mojo bližino, sem lahko videl še nekaj centimetrov njegovega hrbta. Ušel mi je skoraj dobesedno pod nogami. Tako sem spet ostal praznih rok. Zanimivo, da si je tudi ta merjasec izbral pot mimo drvarjev, kar so potrdili s ponovnimi vzkliki: »Poglejte, spet prašiči!«

Omenjeni resnični dogodek sasma potrjuje znano resnico, da je divji prašič izredno inteligentna žival, kar večkrat pozabljamo. Zato si včasih reši kožo, ko tega nihče ne pričakuje.

Luperkus

Brez njih je ne morem prodati...

Bliža se čas, ko me bodo predstavniki iz DARSa obiskali ali pa poklicali, da se z njimi dogovorim o prodaji zemlje. V primeru, da se z njimi ne dogovorim, mi bodo zemljo v 60

dneh nacionalizirali za splošno družbeno korist – za izgradnjo avtocest. Po moje povedano – zemljo bodo uničili. V Sloveniji je danes takih primerov več tisoč!

Stara modrost pravi: »Njiva je moja, pa vendar moja ni, tisti, ki za mano pride, jo tudi izgubi, ta tretjega bodo nesli iz njive te, – prijatelj odgovori, čigava njiva je?«

Pa so še drugi vzroki, ki govorijo, da njiva ni samo moja. Na njej imajo poleg mene služnostne in podnajemniške pravice še drugi prebivalci. Njiva je povezana s sosedi, potokom, soncem, z zrakom in vetrom. Le kaj od tega jaz lahko prodam? Tisočletnih pravic podnajemnika zajca, fazana, jerebice, ježa, goloba, poljske miši in deževnika nimam pravice prekiniti. Pa tudi služnostnih pravic lisice, kune, podlasice in jazbeca za prehod čez mojo njivo ne morem odpovedati. Nikjer to ni pravno zapisano, pa vendar, sožitje človeka z drugimi prebivalci moje njive traja stoletja! Me družba DARS res lahko prisili, da enostransko odločam? Ne gre samo za to. Kako naj odpovem škrlančku poletni glasbeni koncert in pastirici baletni ples za mojim ralom? Kako naj odpovem žabam njihovo svatbo? **Kako naj vsemu temu življu povem, da sem jih za dva krajcarja obsodil na smrt?** Saj vendar **same zemlje, brez njih, ne morem prodati.**

Prodati moram njivo, prepojeno tudi z znojem mojih prednikov, prodati moram njeno roso, njeno jutranjo zarjo in večerni mrak, prodati moram prostor, ki ga sonce obseva, dež namaka in veter objema. Mar res lahko vse to prodam kot kup pustega saharskega peska? Je vse to res mogoče tako hitro oceniti kot beračev čevljev?

Pa mi bodo rekli, da bo vse dobro plačano, da bom lahko namesto te njive kupil še enkrat večjo, pa mi bodo rekli, da je to edinstvena prilžnost prodaje. Prav. Nihče pa mi ne more povedati naslova proizvajalca, ki je sposoben njivo proizvesti ali ime doktorja znanosti, ki je izumil formulo, kako se izdela kilogram njivske zemlje. Takih ni, bil je samo Eden. Poznam pa mnogo naslovov, ki znajo to hitro in strokovno uničiti!

Njive torej ne morem prodati. Lahko jo samo pohodite in asfaltirate. Za slovenski narod, ne le zame, je neprecenljiva vrednota, za uničenje nikoli naprodaj.

Veliki naslovi ob letu varstva Narave in spremljajoči projekti – vse to je le gola kramarija. Nobeno leporečje ne zamenja stare miselnosti o naravi kot vrednoti. Ta vrednota je izražena v modrem stavku Indijancev: Zemlja nam je vsem mati. Slovenci se žal tega ne zavedamo več, popravni izpiti tu ne bo!

Marjan Rodman
Vipava

Saj še zajca ni videl!

Vsi občni zbori so zelo pomembni, če pa je sklican zato, da bi koga predlagali za lovsko odlikovanje, moramo pomembnost zbora najmanj podvojiti.

Zgodilo se je, da so na takem zboru z dvojnim pomenom lovski velemožje razpravljali in predlagali za najviš-

KLUB DIANA

NAROČITE VELIKI STENSKI KOLEDAR DIANA '96

Leto je naokrog in ponovno se obračamo na vas kot na prijatelja narave in stalnega naročnika stenskega koledarja Diana. V **koledarju Diana '96** bo na predlistu in 12 straneh 13 velikih barvnih posnetkov naše divjadi, poleg tega pa bodo na vsakem listu še trije manjši izbrani posnetki iz narave.

To ne bo zgolj preprost koledar. Sestavljen bo tako, da bodo na vsakem listu trije meseci, poudarek pa bo na osrednjem. Bistvo koledarja je usmerjeno na slikovni in z njim povezan vsebinski del, ki na izjemen način predstavlja delček žive narave in naših prizadevanj za njeno ohranitev.

Cena koledarja je 800 SIT (protivrednost 10 DEM; fco tiskarna), in to ob izidu, ki je predviden sredi oktobra. Prometni davek je všteti v ceno. Naročeni dotisk na koledarjevo pasico bomo tako kot doslej zaračunali posebej, odvisno od naklade in vrste dotiska. Za naročilo nad 1000 izvodov bo dotisk brezplačen.

Koledarji bodo vloženi v papirnate vrečke. Po dogovoru z naročnikom prevzamemo tudi razpošiljanje.

Zadostuje, da izpolnite obrazec naročilnice in jo podpisano ter žigosano pošljete na naš naslov. Za naročila, prejeta do 15. oktobra, jamčimo dobavo do 20. novembra.

Za morebitna dodatna pojasnila se obrnite na naslov **KLUB DIANA, Župančičeva 9, Ljubljana**. Posluujemo vsak delavnik od 8. do 14. ure, telefon: (061) 214-924; fax: (061) 217-994.

V prepričanju, da ostajate naš zvesti naročnik, vas lepo pozdravljamo!
KLUB DIANA

NAROČILNICA

(natančen naslov naročnika)

Naročamo izvodov stenskega koledarja DIANA '96.

Dolžni znesek se obvezujemo poravnati v roku 30 dni.

Datum:

Podpis odgovorne osebe naročnika:

Žig

je lovsko odlikovanje vsestranskega, povsod prisotnega, vsevednega, prizadevnega in tudi vsem znanega političnega, strokovnega in akcijskega delavca Gromovnika. Sledil je aplavz. Zaradi reda je po aplavzu predsedujoči pozval navzoče, če ima še kdo kakšno pripombo. Vedno molčeči Pelin je dvignil roko in dobil besedo. Namesto pričakovane hvalnice gospodu Gromovniku je Pelin izustil le njemu lastno modrost: »Kaj bi Gromovniku lovske medalje popali, saj še zajca videl ni!«

Vsi so poznali Gromovnikove lovske trofeje, pa tudi njegovo uspešnost na brakadah, zato je Pelinovem besedam sledil splošen krah. Za odlikovanje so glasovali vsi, razen Pelina, ki je bil proti in loskega pripravnika Prekle, ki se je glasovanja vzdrl. Tako so opravili najpomembnejšo točko dnevnega reda in življenje LD je počasi ubiralo spet normalno pot...

Prekla je bil pred lovskim izpitom. Vse strokovno znanje iz knjig in predavanj mu ni povzročalo težav, ker je bil študent, pa tudi mentor ga je znal o naravi lepo poučevati. Kljub pridobljenemu lovskemu znanju pa mu je še vedno ostalo nerešeno vprašanje: »Zakaj Gromovnik zajca še ni videl.« Vzel je pot pod noge in se vsedel šele na klopci pred Pelinovo bajto. Pelin, nevajen obiskov, je Preklo začuden pogledal. Prekla ga je le skromno vprašal: »Greva?« Pelin je le redko odprl usta, tokrat pa je le zini: »Le pojdiva!« Taka srečanja in lovske poti so se ponavljale brez besed. Ko sta nekega dne posedala nad vrtačo, je Prekla šepnil Pelinu: »Zajca vidim.« Pelin s pogledom premeri Preklo in orožje, prislono na nahrbtnike, in pritrdi: »Da, res je, zajca vidiva!« Preden ju je pot ločila, pa je le izbruhnilo iz Prekle, da je strica Pelina vprašal: »Kako ste lahko meni jasno pritrtili, da vidim zajca, za Gromovnika pa trdite, da zajca sploh ne vidi?« Bilo je, kot da se bliža huda ura, ki lahko skali prijateljstvo. Pelin se ni dal ne hudi uri in ne Prekli. Srepa je pogledal lovskega pripravnika in nizal besede, kot bi jih s kavli zabijal: »Gromovnik nikoli ne bo videl zajca; on vidi le pečenko!«

Življenje ubira svojo pot. Še danes bi družinski arhiv lahko potegnil na svetlo vse hvalnice za umrlim Gromovnikom, le o Pelinu in Prekli nima napisanega ničesar. Za njima je ostala le rahla sled Preklejevih stopal in Pelinovih gozdarjev; in če si res lovec, jih boš zlahka opazil povsod na Slovenskem...

Marjan Kudrov

Ko pride medved v človeško naselje...

V javnih informativnih sredstvih večkrat beremo, kako je medved napaden, nevaren človeku in kako se krajani bojijo navzočnosti medvedov. Zato sem se odločil, da z nekaterimi resničnimi podatki ponazorim, kako se posamezni medvedi obnašajo do ljudi in domačih živali, kadar zaidejo v bližino ali kar v samo človeško naselje. To pa so na srečo redki primeri. Zanimivo je, kako različno ljudje gledamo na medveda, kadar pride v neposredno bližino in nam naredi škodo. Še posebno to velja za tiste ljudi, ki imajo tudi sicer

malo stikov z medvedi ali jih sloh še niso videli v naravi.

Na Kočevskem je medved avtohtona zver, ki je bila po drugi svetovni vojni dolgo varovana. Zato ni čudno, da je nastal ljudski rek: »Zaščiten si kot kočevski medved«. Medvedja populacija je še dandanes na Slovenskem deležna posebne pozornosti, kar se kaže tudi v pazljivem načrtovanju odstrela medvedov. Ko se prehranske razmere medvedov poslabšajo, si iščejo hrano tudi v bližini človeških naselij. Pri nas je, za razliko od drugih evropskih dežel, medved ohranjen, na kar smo lahko ponosni, in med drugimi predstavlja tudi naše narodno bogastvo.

Pred leti je medvedka, ne dosti več kot sto metrov nad vasjo Grčarice pri Ribnici, v brlogu skotila dva neboljena mladiča. Ni je motil vaški vrveži niti ne hrupni prevozi po gozdni cesti, ki je od brloga oddaljena vsega nekaj deset metrov. Ko so vaščani ugotovili, da domuje med-

Foto: S. Lavrič, Diana

vedka z mladičema v neposredni bližini njihove vasi, sta jih obšla zaskrbljenost in strah, da zver le ne bi postala nevarna domačim živalim ali celo ljudem. Vaški otroci, ki radi zahajajo v bližnji gozd in se tam tudi igrajo, so si privoščili avanturo; dovolj nepremišljeno, saj so s petardami spravili medvedko iz brloga. Vaščanka Monika Žunič, ki je bila tedaj po naključju na kraju dogajanja, je fotografirala medvedko iz neposredne bližine (v dokaz ima fotografijo). Z medvedko pa se ni šaliti, zato so se otroci hitrih nog umaknili v vas. Medvedka pa je šla takoj nazaj v brlog, ne da bi komu kaj storila. Aprila so medvedji mladiči že hodili iz brloga in sledili materi. Medvedka z mladičema je postala stalna prebivalka okoliških gozdov, ki obdajajo vasi Grčarice in Grčarske Ravne. Prisotnost je izkazovala predvsem s prevrnjenimi in raztrganimi preperelimi panji in razkopanimi mravljišči. Stalno je obiskovala tudi smetišča. Vaščanom se je že kar čudno zdelo, če medvedje družine ni nihče videl dalj časa. Preprosto se je navadila na ljudi in se le počasi umikala, če se je srečevala z njimi. V nočnih urah pa je začela hoditi tudi v vasi Grčarice in Grčarske Ravne. Prevračala je posode okoli hiš, da bi našla kaj hrane zase in za mladiča. Tudi enemu zajčniku ni prizanesla. Krajane je ponovno obšel strah, da zver ne bi vdrila še v hleve in začela moriti živine. Čeprav je bila medvedja družina v nekem pome-

nu okras bližnjega gozda, pa v drugem smislu le ni bila tako nadležna. V to medvedjo družino je sodil tudi medved samec, veliko večji od medvedke, ki pa se ni kaj dosti razkazoval. Medvedji obiski so postali pogostejši. Končno je medved vdrl v svinjak Ivana Oberstarja v Grčarskih Ravnah in mu odnesel večjega prašiča. Po mesecu dni mu je odnesel še ovco, ki jo je lastnik kasneje našel napol požrto v bližnjem gozdu. In kmalu zatem mu je zmanjkala še ena ovca. Odstrel medvedke je bil kmalu odobren in opravljen. Odstrelili so tudi enega mladiča, za drugim pa so izginili vsi sledovi.

Pred šestimi leti je star medvedji samec v isti vasi odnesel nekaj ovc, Jožetu Vrečku pa več kot sto kilogramov težkega prašiča, drugega pa je le ranil. Zaradi prašičega cviljenja je bila vznemirjena vsa vas. Verjetno je isti medved ponoči vdrl tudi v svinjski hlev Marka Šolaja v Grčaricah in tudi njemu odnesel težkega prašiča.

Lani spomladi se je v bližini Grčaric in Grčarskih Raven ponovno pojavila medvedka z odraslimi mladičema. Pred mrakom je prišla do lesene ograje v Grčarskih Ravnah, za katero je bilo več ovc. Ko so te opazile medvedko, so jo najprej zvedavo opazovale, potem pa so šle celo proti njej. Ko je lastnik ovc Ivan Oberstar opazil medvedko, jo je pregnal, toda vrnila se je še nekajkrat in mu ponoči odnesla nekaj ovc.

Po mesecu dni od tega dogodka je prišla medvedka neko noč v vasi Grčarice in iz ograjenega prostora mojemu sosеду odnesla večjo ovco. Po nekaj deset metrih jo je zadavila, ji iztrgala drobovje in jo nato odvela do bližnjega gozda, kjer jo je nekaj tudi požrla. Naslednjo noč je prišla še po preostali del ovce in vse skupaj odnesla. Na pasji lajež se vaščani nismo odzvali, saj si ni nihče predstavljal, kaj se dogaja zunaj. Medvedka je zgrabila ovco le nekaj deset metrov od prostora, kjer imam zajce in kokoši. S silovito močjo zob in krempljev je raztrgala več kot deset centimetrov debele lesene vzdolžne letve v ograji.

Lani proti jeseni je mlajši medved vlomil v lopo Marka Begiča v Grčarskih Ravnah, kjer je imel 25 kokoši. Naslednjega jutra se je po bližnjem gozdu sprehajalo le še 17 kokoši. Poškodovano lopo sem fotografiral (glej sliko).

Vsa škoda, ki so jo naredili medvedi, je bila takoj ocenjena. Gojitveno lovišče Snežnik – Kočevska Reka je

oškodovancem škodo povrnilo v naravi ali plačalo z denarjem že v nekaj dneh.

Povzročene škode ne gre jemati vedno kot veliko tragedijo in zato so vražiti medvedji rod. Posebneži se ne izkazujejo samo pri ljudeh, ki v malem in velikem delajo drugim ljudem težave. Take izjeme je mogoče opaziti tudi pri živalih. V navedenih primerih medved nikoli ni življenjsko ogrožal človeka. Verjetnost, da nas bo medved napadel, pa je izredno majhna. Kadar pa je medved res neposredno ogrožen ali so ogroženi njegovi mladiči, nas lahko tudi napade. Kot lovec in fotolovec sem se z medvedi večkrat srečal in sem bil le enkrat v največji stiski in ogroženosti, ko sem se znašel med medvedko in njenimi mladiči; na srečo se je vse srečno končalo. O tem sem napisal zgodbo, ki jo bo urednik Lovca verjetno objavil.

V osem kilometrov oddaljeni Glažuti, naprej od Grčaric, sredi mogočnih gozdov, je še pred nedavnim deloval gostinski lokal, še pred tem pa so v stavbi stanovali gozdni delavci. Desetletja so se tam okoli pasle ovce, govedo in konji. Zanimivo, ne spominj pa se, da bi zveri, kot so medved, volk in ris, ki so to stalno prisotne, kdaj tod umorile eno samo domačo žival!

Človeški strah pred zvermi, ki jih ne pozna dovolj, ima največkrat prevelike oči. Če pa kateri od medvedov le preveč ogroža človeka (mišljeno predvsem v materialnem pogledu), ga je treba odstreliti.

Nad opisanimi medvedjimi obiski krajani seveda niso bili nikoli najbolj ravnodušni – niso pa zopet delali nobene večje panike (v tem okoliščino smo se s prisotnostjo medvedov že zdavnaj sprijaznili). V naših krajih ni nobeno čudo srečati medveda, zato se pri nas tudi nihče preveč ne vznemirja. Lahko tudi nabiraš gobe leta in leta, pa ne vidiš medveda! Zato se čudimo, ko zaženejo ljudje v drugih krajih Slovenije tak vik in krik, ko opazijo medveda v njihovih gozdovih. Tudi novinarji se do onemoglosti razpišejo, če je medved vzel kakšnemu kmetu ovco.

Kot vse živo na Zemlji ima tudi medved pravico živeti. Marsikje so mu ustrezni življenjski prostor tako skrbili, da so ga posredno že povsem iztrebili. Pustimo ga živeti, kjer še lahko živi, pa čeprav nam naredi kakšno manjšo škodo.

Stane Lavrič
Grčarice

Lovsko smučarsko tekmovanje za pokal Kristalnega gamsa

Prvega julija letos se je že 18. zapored pričela planinsko-smučarska sezona na Ledinah nad Zgornjim Jezerskim. Pod severnimi ostelji Grin-tavcev (Rinka, Skuta in Dolgi Hrbet) se je zbralo več kot 150 ljubiteljev gora in smučanja. Slovenski lovci so se v organizaciji LZS, ZLD Gorenjske in LD Jezerske na ledeniku pomerili v veleslalomu za pokal Kristalnega gamsa.

V razredu »gamsovk« je dosegla 1. mesto oz. največ točk lovka Milka Plasin iz LD Jesenice, v razredu »starih kozlov« pa Anton Zadnikar, lovec iz Triglavskega narodnega par-

ka. Pri »srednje starih kozlih« je zmagal **Marjan Tepina** iz LD Jezersko, pri »mladih« pa **Alojz Primožič** iz Zavoda Kozorog-Kamnik.

Ekipna razvrstitev: gamsovke – 1. LD Jesenice, 2. TNP, 3. LD Sorica; gamsi: 1. LD Sorica, 2. LD Jezersko, 3. Zavod Kozorog-Kamnik.

Tekmovanja se je udeležilo 18 predstavnikov LD, predstavniki TNP (Triglavski narodni park) in Zavoda Kozorog-Kamnik. »Gamsom« je pokale kristalnih gamsov podelil dipl. inž. Jurij Skuber (starešina LD Jezersko), ki se je zahvalil za sodelovanje vsem udeležencem iz skoraj vseh območij Slovenije (sodelovali so: LD Sorica, Jezersko, Jesenice, Selca, Javornik, Smuk, Jelovica, Stara Fužina, Postojna, Semič, Senčur, Tržič, Toško Čelo, Trnovo, Kobarič, Ribnica, Jošt Kranj, Osilnica ter TNP in Zavod Kozorog-Kamnik) in predlagal, naj bi na tem »biseru« in domovanju gamsov, križišču treh dežel (Gorenjske, Koroške in Štajerske) nadaljevali s tradicijo veleslaloma tudi v prihodnje, obenem pa je to tudi idealna priložnost za razširitev na območje Alpe-Jadran.

Ekipni pokali – kristalni gamsi so zanimivi unikatni izdelki Steklarne Kozje. Gamsovkam je priznanje podelil predsednik ZLD Gorenjske in podpredsednik LZ Slovenije dipl. inž. Franc Golija, ki je ob čestitkah še posebej poudaril zblíževanje pa tudi vključevanje v promocijo Slovenije. Prav v mejnem območju se namreč še kako odraža sporazum o enotnem načinu gojitve in ohranjanja divjadi, ki ne pozna meja, še manj politike, temveč le boj z goro in trdo gorsko naravo.

Na koncu slavnostne podelitve pokalov, kristalnih gamsov in diplom, posebej izdelanih za to priložnost, so se prisotni poklonili tudi spominu umrlih v helikopterski nesreči pri nas, ki se je zgodila ob reševanju 29. 6. 1975 nekaj po 19. uri prav na Ledinah. Življenje so izgubili: dr. Gorazd Zavrnik, pilot Franc Štajer ter ponesrečenec Ivan Gruden. Vence in sveče so k obeležju ponesrečenec na Ledinah položili gorski reševalci, ki jih je vodil Stane Rotar.

Predsednik PD Kranj Franc Ekar je ob tej priložnosti poudaril pomen GRS, še posebno helikopterskega reševanja, ki je danes prisoten že v skoraj 90 % reševanja v gorah. Tako reševanje pa je pomembno poudariti tudi v naši turistični ponudbi, saj je zelo pomembno, da ima vsak obis-

Znani obrazi gorenjskih lovcev-smučarjev (od leve): Joža Meglič-Tičov, Jože Mali in Miloš Zupančič.

kovalec gora občutek varnosti in nepredvidenih situacij. Nič manj pomembna je tudi ugotovitev, da je prav v vrstah lovcev kar veliko »ta pravih«, klasičnih stanovskih gorskih reševalcev.

Franc Ekar

POKROVITELJI II. SLOVENSKEGA LOVSKEGA VELESALOMA ZA POKAL KRISTALNEGA GAMSA – 1. 7. '95

- Gorenjski tisk – Kranj
- LZS
- PPC Gorenjski sejem – Kranj
- Pivovarna Union, Ljubljana
- GL. Snežnik – Kočevska Reka
- PD Kranj
- VINO – Vipava
- Slovenijavino
- GL. Medved – Kočevje
- Adus Savana – Kranj
- ŠD Jezersko
- Mlekarna Kranj
- MIP – Nova Gorica
- Foto Bobnar
- Mercator – Ljubljana
- Gostilna Sejem – Kranj
- Emona – Ljubljana
- ŠD Jezersko

V odboru za pripravo lovskega veleslaloma so sodelovali:

Branko Galjot, Jurij Skuber, Jurij Markič, Bojan Fink, Joško Muri, Vlado Eržen, Franc Ekar in Franc Golija.

Foto: F. Ekar

Franc Golija izroča pokal, kristalnega gamsa, Milki Plasini, ki je dosegla 1. mesto v razredu »gamsovk«. Milka je članica LD Jesenice.

Oživljanje preteklosti za prihodnost

Z balkona hiše lovca **Franca Jakopina** v Starih Fužinah, predmestju Ljubljane, na desnem bregu Ljubljane, lahko vidite le še majhen del nepozidanega Štepanjskega polja in vse tja do Golovca, kjer je bilo nekoč, pred desetletji še lovišče Lovske družine Rakovnik, bogato z divjadjo. Na njivah in travnikih so zrastle stolpnice, hiše, asfaltne ceste, tovarne, okolje se je spremenilo in se še kar neustavljivo spreminja. Iz nostalgичnega obujanja lovskega spomina, o minevanju časov in vred-

Foto: S. Lenardič

Lovec LD Rakovnik F. Jakopin pri likovnem ustvarjanju

not na splošno sva prešla s Francem, mojstrom domače umetne obrti, na njegovo sedanjo dejavnost, ki je usmerjena na dvoje področij: s pogledom nazaj na domačo kulturno dediščino (izdelovanje kopij in barvnih študij po izvirnikih), kot ljubiteljski lovski slikar in pokrajinar pa slika tudi lovska doživetja (v glavnem z barjanskega sveta). S slednjim se ukvarja že desetletje. Z zadovoljstvom pripomni, da njegov devetletni sin Blaž tudi že kaže veselje in nagnjenost, da bi ga nasledil.

France je začutil veselje in nagnjenost za to zvrst ustvarjalnosti že v

otroških letih; rad je risal, sodeloval na šolskih razstavah in se tako razvil v uglednega mojstra domače umetne obrti na Slovenskem. Prvo samostojno slikarsko razstavo svojih lovskega slik na platnu je pripravil ob odprtju barjanske lovske kočje LD Rakovnik, Jezerne Rože, oktobra leta 1991. Njegova delavnica je muzej v malem; na stenah visijo številne kopije strokovno obnovljenih, poslikanih panjskih končnic. Nekaj posebnega so številni **lovski motivi na panjskih končnicah**, med njimi tudi zabavne zgodbe z iskricami lovskega humorja iz tistih časov. Svojevrstna slovenska posebnost! Zelo zanimivi so motivi poslikav na starem pohištvu v naši preteklosti, ki jih je mojster France Jakopin iztrgal pozabi in pokazal sodobnemu človeku, ki živi v svetu elektronike in računalnikov. Želi pokazati, kakšen smisel je imel naš človek v preteklih stoletjih za umetnost in lepoto. Vsi izdelki iz naše bogate dediščine kažejo povezanost slovenskega človeka z naravo, njegov humor, preprostost in smisel za estetiko.

Njegove lovske slike v olju ne prikazujejo lova kot slo po ubijanju, temveč doživetja lovca s srčno kulturo, ki uživa v opazovanju divjadi in narave, kar je, upam, da se ne motim, v sedanjem času prevladujoče tudi pri drugih slovenskih slikarjih, ki upodabljajo lovskega človeka in življenje divjadi. Verjetno ne pretiravam, če za pišem, da je to nadaljevanje tradicije tiste slovenske lovske kulture, ki ima v deželah zahodne in srednje Evrope vidno, ugledno mesto. Dobri poznavalci vidijo in najdejo v tem tudi razliko, razmejitev med Evropo in Balkanom.

»Imeti moraš veliko potrpežljivosti, vztrajnosti in prirojen smisel, če se hočeš poglobiti in naravnati na spoz-

navanje in poustvarjanje naše kulturne dediščine,« poudarja Jakopin in dodaja: »Kot lovec slikar moraš biti iznajdljiv, potrpežljiv in dober opazovalec narave, življenjskega prostora, kjer se divjad zadržuje. In prav pri nas, na Barju, ima divjad vedno manj naravnega prostora. Na splošno je moje delo trdo, naporno. Hkrati je to tudi upor proti vdoru neokusnega, vsem vrstam kiča in poplavi plastike. Oživljam lepote preteklosti,« razlaga Franc svojo dejavnost, »tudi za našo slovensko prihodnost.«

Stane Lenardič

V LD Dobrova praznuje 80-letnico rojstva **Stanislav Češnovar**, Jurčkov ata, kot ga pozna večina njegovih prijateljev. Rodil se je 12. maja leta 1915 v Podsmreki.

Odraščal je v kmečki družini, kjer je lov imel že družinsko tradicijo. Kot mlad fant je bil vedno v stiku z naravo, z dvanajstimi leti pa ga je oče prvič odpeljal na lov. Na brakade in pogone sta se odpravila zgodaj zjutraj, domov pa sta se vračala pozno zvečer. Kljub napornemu pešačenju je bil naš jubilarant že takrat zastrupljen z lovom.

Je ustanovni član naše družine, v kateri je poleg funkcij (kinološki referent LD od 1960 do 1975) največ vredna njegova lovska vrlina. S svojo voljo in predvsem ljubeznijo do narave so ga lovci vabili na različne konce Slovenije. Tako se Slavc še danes z veseljem spominja lovov na Rakitni, Črnem Vrh, v Metliki, Savinjski dolini in drugod. Njegovi največji prijatelji na lovu pa so bili psi, ki jih je vedno vzrejal. Sam ni nikoli odšel na lov, pa če je bilo še tako daleč od njegovega lovišča; vedno so bili z njim tudi njegovi štirinožni prijatelji. Na skupnih lovih je bil vedno v vlogi brakarja (gonjača). S svojo močno postavbo se ni ustrašil strmega terena, pred njim so ležili v hrib tudi njegovi psi. V njegovem bogatem lovskem življenju je mnogo lovskih uspehov. Uplenil je veliko divjih prašičev, največje veselje pa je imel z jamarjem. Lisice in jazbec je s svojimi krepkimi rokami oziroma z lopato izkopal iz lukenj, če mu niso mogli pomagati njegovi psi. Ravno po rokah in izvrstnih psih se ga spominjajo lovci širom Slovenije. Njegovo doživeto pripovedovanje z brakirskih pohodov pa nam skrajša marsikateri zimski večer. S svojimi konji je priskočil na pomoč, ko smo gradili našo kočo pod Grmado. Za svoje uspešno delo na področju lovske kinologije je dobil zlati znak KZS in znak za lovske zasluge od LZS.

Našemu slavljencu iskreno čestitamo in se mu zahvaljujemo, da nam s svojim znanjem in navdušenjem za lov daje vzgled. Dragi Jurček, še na mnoga leta!

LD Dobrova – J. S.

Tone Tominšek, dolgoletni član lovske družine Motnik-Špitalič, je svoj častitljiv jubilej, 70-letnico, praznoval 26. maja 1995 na svoji domačiji Na Vrhek v Zgornjem

Motniku. Tudi njega je prizadela druga svetovna vojna, saj je bil kot mlad fant prisilno mobiliziran v nemško vojsko, od koder je kasneje pobegnil in se vključil v NOB.

Tone si je na lepi gorski kmetiji ustvaril prijeten dom, kjer vlada toplina;

ne samo za svoje domače, tudi lovci smo vedno dobrodošli. Posebno prijetni so skupni lovi v njegovem revirju, ki jih je vedno pripravljaval, dokler mu je dopuščalo zdravje. Tone je velik ljubitelj narave. Rad ima divjad in je kot vodja revirja vedno skrbel, da je bilo v tistem delu lovišča vse v redu. Veliko veselja je imel do lova na divje prašiče, ki so mu delali veliko škodo. Zato je poznal vse stečine in gošče, kjer se zadržujejo čez dan. Za tak lov ima tudi vedno dobro izšolanega istrijanca, za kar je prejel tudi priznanje KZS.

Kljub delu, ki ga ima na domačiji, je vedno našel čas tudi za delo v lovski družini. Zaradi njegove preudarnosti so mu bile zaupane odgovorne funkcije; poleg revirnega vodja je bil vse do njegove bolezniti tudi član IO (v obdobjih 1961 do 1966, 1976 do 1982), gospodar družine (1978 do 1982), član disciplinske komisije (1969 do 1974, 1982 do 1984) ter član NO (1958 do 1960). Od leta 1970 pa vse do pred nekaj leti pa je bil naš praporščak. Bolezen ga je priklenila na invalidski voziček.

Tone je bil tudi dober vzgojitelj mladih lovcev, ki jih je znal na miren in nevsirov način seznanjati z lovskimi veščinami, poznavanjem lovišča in divjadi. Zato je v lovski družini priljubljen in uživa velik ugled. Za svoja prizadevanja in nesebično delo v lovski družini je dobil znak za lovske zasluge Lovske zveze Slovenije. Ob visokem jubileju mu lovski prijatelji čestitamo in mu želimo, da bi čim prej ozdravel.

LD Motnik – Špitalič – J. M.

Pavel Bole je 17. 6. 1995 praznoval svoj 70. rojstni dan. Rodil se je leta 1925 v Kocah, vasi pri Postojni, kjer je preživel svoja mlada leta. Leta 1950 se je preselil na

Prestranek, kjer si je ustvaril družino. Leta 1947 se je zaposlil kot vodja baze Prestranek pri podjetju Živino-promet, od leta 1962 pa je bil zaposlen pri Grudi, kjer je po 17 letih dela kot komercialist odšel med upoko-jence.

Pavel je postal član lovske bratovščine leta 1958, leta 1963 pa je uspešno opravil lovski izpit. V svojem dolgoletnem lovskem udeleževanju je kot ljubitelj narave največ svojih aktivnosti namenil gojitvi divjadi in s svojim zgledom vzgajal mlade lovce. Tvrno je deloval pri organizaciji LD. Tako je bil član komisije za odlikovanja, v letih 1985 do 1990 je opravljal delo predsednika nadzornega odbora. Leta 1977 je prevzel krmilo LD in je bil njen starešina do leta 1981; ponovno je opravljal funkcijo predsednika LD tudi od leta 1983 do 1985.

Zadnja leta mu zdravje ne dopušča, da bi bil še aktiven lovec, še vedno pa rad zahaja v naravo in se srečuje z drugimi lovci.

Za večletno uspešno delo v LD je

od LZS prejel znak za lovske zasluge in red III. stopnje.

Vsi člani LD Prestranek mu ob življenjskem jubileju iskreno čestitamo in mu želimo obilo zdravja in dober pogled.

LD Prestranek – R. S.

Franc Miklavčič, član LD Križna Gora, je 23. 7. 1995 praznoval svojo sedemdesetletnico. Rodil se je leta 1925. Ni bil še star 19 let, ko se je že pridružil borcem

Prešernove brigade. V znani bitki v Žirovskem Vrh, so ga ujeli in poslali v nemško ujetništvo, od koder se je vrnil 20. 7. 1945.

Že od mladih let je imel veliko veselje do narave in divjadi. Leta 1954 se je pridružil lovskim vrstam v LD Križna gora, kot ljubitelj narave pa se je kmalu potem začel ukvarjati tudi s čebelarstvom.

Kot zelo delaven član v LD je kmalu prevzel in vestno opravljal razne funkcije. V letih 1956 do 1960 je bil blagajnik LD, v letih 1960 do 1963 pa starešina LD. Kot dober poznavalec je bil v letih 1978 do 1982 gospodar LD. Imel je tudi veliko veselje do lovskih psov; bil je dober vodnik

in kinolog LD (od 1974 do 1982). V letih 1982 do 1986 je bil član NO. Sedaj, od leta 1994, pa je član disciplinskega razsodišča.

V letu 1982 je prejel priznanje LD Križna Gora. Neutrudljivo je sodeloval tudi pri gradnji naše lovske koče na Križni Gori.

Franc je zelo dober poznavalec narave in lovska, zato je bil mentor mnogim mladim lovcom in kot tak uživa ugled lovcev LD in tudi širše okolice.

Lovci LD Križna Gora mu ob njegovem jubileju čestitamo, želimo mu veliko zdravja, lepih lovskih užitkov in dober pogled.

LD Križna Gora – L. P.

Vinko Vrhovnik iz Kisovca pri Zagorju ob Savi, zaslužni in častni član Lovske družine Izlake, je 26. junija letos slavil svoj 70-letni življenjski jubilej.

Kadar je beseda o našem Vinku, je treba zapisati, da je njegovo ime vtakano v razvoj preteklosti in sedanjosti naše lovske organizacije, saj je s svojim neutrudnim delom veliko prispeval k uspehu, ki se jih vsi veselimo.

Leta 1959 je vstopil v zeleno

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

90-letnico:

Edi Knafelj, LD Padež

85-letnico:

Peter Barič, LD Sinji Vrh
Anton Pegam, LD Kropa
Jože Poklukar, LD Udenboršt
Vladimir Uršič, LD Kobarič

80-letnico:

Franc Beškovec, LD Hum Celje
Edvard Cevc, LD Sela pri Kamniku
Miha Koritnik, LD Videm ob Savi
Janez Lesjak, LD Grosuplje
Franc Marega, LD Most na Soči
Valter Rankel, LD Brestanica
Viktor Zakovšek, LD Brezovica

75-letnico:

Janez Bogataj, LD Vič, Ljubljana
Mirko Fon, LD Kobarič
Dušan Grum, LD Mala Gora
Emil Hrvatin, LD Šmarje pri Kopru
Janko Koželj, LD Senovo
Ivan Knez, LD Muta
Milan Krajnc, LD Malečnik
Roman Muller, LD Trbovlje
Franc Peterlin, LD Turjak
Slavko Pirjavec, LD Čaven

Borivoj Pivk, LD Višnja gora
Štefan Špilak, LD Grad – Kuzma
Karel Štalc, LD Medvode
Tone Zalar, LD Nova vas

70-letnico:

Cveto Andromako, LD Polhov Gradec

Franci Avsec, LD Pšata
Vili Babič, LD Pobrežje
Peter Dragičević, LD Adlešiči
Drago Hmelina, LD Dolenjske Toplice

Franc Kovačič, LD Sodražica
Franc Korošec, LD Stol, Žirovnica
Stane Kotnik, LD Gornji Grad
Franc Krajnc, LD Vrhnika
Franc Kraševac, LD Loka pri Zidanem Mostu

Albin Levičnik, LD Laze
Franc Macur, LD Jošt, Kranj
Vitimir Mikuletič, LD Trnovski gozd
Mitja Mladenovič, LD Kovor-Dobroča

Franc Mlekuž, LD Soča
Rajko Novak, LD Laze
Stanko Oprešnik, LD Strojna
Iva Poličar, LD Jelovica, Lesce
Jože Šmid, LD Železniki
Rafael Štucin, LD Otavnik
Bogdan Šumič, LD Črna jama
Anton Schweiger, LD Loka-Črnomelj
Martin Zmazek, LD Bučkovci
Janko Weiss, LD Loka-Črnomelj

Vsem jubilarantom iskrene čestitke!

* Po podatkih, ki so nam jih posredovali tajniki LD na članskih seznamih.

bratovščino. Vedno je bil aktiven na vseh področjih lovskega udejstvovanja; opravljal je pomembne funkcije: več let je delal v komisiji za ocenjevanje škode od divjadi, bil je tajnik lovske družine v letih 1960 do 1969. Zatem je bil kar 8 let starešina, in sicer v obdobju od leta 1972 do 1980, nato predsednik nadzornega odbora (1980 do 1982), član disciplinskega razsodišča (1983 do 1987). Od leta 1994 ponovno deluje kot član izvršnega odbora, je tudi član komisije za odlikovanja in priznanja ter odbora za sanacijo lovske kože na Vrhu. Vinka je za njegovo bogato udejstvovanje na področju lovstva LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge, v letu 1984 pa z redom III. stopnje. Ob 40-letnici naše LD, leta 1990, smo se mu oddolžili z zlato plaketo, ob letošnji 45-letnici pa smo mu na slavnostni skupščini podelili naziv častnega člana, kar čudovito sovпада z življenjskim jubilejem.

Vinko je z vsem srcem in vso dušo predan osnovnim nalogam in ciljem lovske organizacije. Odlikuje ga tankočuten odnos do divjadi, katere gojitev in varstvo zagovarja na vsakem koraku. Čudovit je kot lovec in kot človek; odlikuje ga skromnost. Razmišlja naprej, kaj bi bilo treba storiti, da bi bilo še bolje. Zagovarja spoštovanje starejših članov, poln je bogatih lovskih in življenjskih izkušenj. Ko je nadvse uspešno vodil našo lovsko družino, je bil zgovornik poštenosti in zakonitosti in vedno nam je bil dober lovski tovariš ter prijatelj. Zato ga imamo radi in ga spoštujemo. S častnim članstvom in s temi vrsticami se ti skušamo, dragi Vinko, zahvaliti za vse, kar si dal in nam še vedno daješ. Ob življenjskem jubileju ti želim, da bi ti zdravje dopuščalo, da bi se še veliko let srečevali v šumskih gozdovih našega prelepega lovišča.

LD Izlake – R. P.

Lojze Ponikvar, ki je 5. 7. 1995 praznoval 90. rojstni dan, je živa zgodovina lovstva v dobrepoljski dolini. Že njegov oče je bil graščinski lovec.

Po osvoboditvi, spomladi 1946, je bil Lojze med ustanovitelji LD Dobrepolje, ki se je tedaj raztezala tudi v Struge. Bil je prvi starešina novonastale družine LD Stari Grad (1946–48), ki se je po dobrem letu razdelila na LD Stari Grad in LD Struge. Od tedaj naprej je bil vse do začetka osemdesetih let član IO (1946–72), več kot dve desetletji pa tudi gospodar LD Stari Grad (1953–57) in referent za kinologijo (1958–72). Daleč naokoli je slovel kot eden najboljših vzrediteljev kratkodlakih istrijanov, o njegovi psi ci Grizi pa še danda-

nes med dobrepoljskimi lovci kroži-jo legende, tako dobra je bila. Za svoje uspešno in prizadevno delovanje v lovski in kinološki organizaciji je prejel številna odlikovanja, med njimi: znak za lovske zasluge, red za lovske zasluge III. stopnje, srebreno in zlato kinološko odlikovanje. A na odlikovanja se počasi pozabi, ostane pa vedno živ spomin na velike in poštene lovce, kakršen je Lojze Ponikvar. Ko je pred dobrim desetletjem za vedno odložil puško, s katero je uplenil kar veliko prašičev in so mu lovski tovariši izrekli priznanje za minulo delo, jim je dejal: »Bodite taki, kakršni smo bili mi. Lovsko pravični in tovariški.« Pred dnevi mu je delegacija LD na domu v Predstrugah za njegov visoki jubilej izročila skromno darilo. Spominjali so se nekdanih jag, a prvo Ponikvarjevo vprašanje je bilo: »Ali nadaljujete naše izročilo?«

LD Dobrepolje – A. D.

MLADI PIŠEJO

Ej, te lisice ...

Moj tata je lovec in me pogosto vzame s sabo na lov. Seveda pa mu velikokrat odženem plen, ker zelo rad govorim. Običajno tudi ne morem biti pri miru in tako s šumi opozorim divjad na nevarnost.

Letos poleti pa smo imeli zanimiv lov kar okrog hiše. Doma imamo namreč purane, race, gosi in zajce, to pa je zadišalo lisicam, ki so se letos kar dobro razmnožile. Ponoči so se plazile okrog hiše in poskušale ukrasti kakšno žival. Purani, ki so bili varno ograjeni z mrežo, so se prestrašili in zakričali, kadar je lisica kopala okrog mreže.

Neko noč so se purani glasno zadržali. Tata je stekel k oknu in videl lisico. V tistem trenutku pa je pripeljal avto. Verjetno se je lisica zmedla zaradi luči in stekla naravnost pod kolesa. Negibno je obležala. Mislili smo, da bo sedaj pred lisicami mir, toda pošteno smo se zmotili.

Kmalu potem je bil tata en teden službeno odsoten. Ko je šel, sem rekel, da bom ta čas jaz gospodar. Bolje bi bilo, da bi molčal. Že prvo noč mojega gospodarjenja je lisica odnesla debelega purana. Zvečer smo ga namreč pozabili zapreti. Z mambo sva šla pogledat proti izviru Sapotnika in videla perje ter pomečano travo. Puran je bil zelo težak in ga ni upala nesti, temveč ga je vlekla. Mama se mi je smejala, ker sem se izkazal za slabega gospodarja. Ker so bile počitnice, se je brat javil, da bo on ponoči odganjal lisico. Napihnili si je blazino in odšel ležat na balkon.

Zjutraj je rekel, da je vso noč prebela, vendar lisice ni bilo. Mama pa mu je povedala, da se je bala, da ga zebe in je ponoči vstala. Ko je prišla na balkon, ga je vprašala, če je lisi-

ca že prišla, v odgovor pa je dobila samo glasno smrčanje. Potresla ga je za ramo, toda tudi to ga ni prebudilo. Lisice ponoči res ni bilo, saj je imela z ukradenim puranom pravo gostijo. Rad bi jo videl, kako se je oblikovala namesto nas.

Foto: S. Lenarčič

Šolska mladina prebira vsebino opozorilnega lepaka LD, da morajo biti vsi psi v obdobju poganjanja mladičev in njihove vzreje obvezno privezani in pod neprestanim nadzorstvom lastnikov.

Naslednji večer sva se z bratom dogovorila, da bova noč prebila v dnevi sobi. Ali bo morda lisica pritekla skozi dnevno sobo, se je jezila mama in naju podila spat. Midva nje-nih pripomb nisva upoštevala in sva noč trdno prespala v dnevi sobi. Zjutraj sva se počutila nekoliko zlomljena, saj kavč ni tako udoben kot postelja.

Ko se je tata vrnil domov, sem mu veselo predal gospodarjenje.

Slišal sem, da je lisica to poletje pri več hišah v Višnjah ukradla kakšno kokoš. Pri eni hiši je prišla ponjo kar v hlev.

Zgleda, da je lisic še veliko in jih bomo lovili tudi pozimi. Takrat bodo še bolj predrzne, ker bodo težje prišle do hrane kot sedaj.

Niko Bajec, 5. r. OŠ Col

Valerija je rešila štorkljo

V Slovenskih goricah dobri ljudje skrbijo za naravo in živali tudi takrat, ko so v stiski. Nasploh za ta del Slovenije velja načelo o medsebojni povezanosti človeka z naravo. Zato tudi ni hujšega vetra, ko občasno divjad stori škodo v vinogradih in na poljih. Bolj kot to je pomembna skrb mla-

dih, ki jim ljubezen do narave vzbujajo tudi njihovi učitelji iz lenarške osnovne šole. Tako nam je tamkajšnja učiteljica biologije Brigita Horvat sporočila, da je mlada Valerija Zemljič sredi avgusta letos rešila smrti štorkljo, ki je padla iz gnezda, si zlomila perut in ostala povsem neobgljena. Valerija jo je vzela domov, jo hranila, lovila zanjo ribe in žabe, o vsem skupaj pa seveda obvestila učiteljico.

Valerija Zemljič iz slovenskogoriške vasice Šetarova blizu Lenarta ima štorklje nasploh zelo rada. Že dve leti namreč sodeluje v posebni raziskovalni nalogi Štorklja, ki jo vodi mariborski Zavod za varstvo narave in kulturne dediščine. Zato se je še toliko bolj potrudila. No, prišli so ornitologi iz Maribora, štorkljo obročkali in jo odpeljali v zavetišče v Moravske Toplice. Valeriji je bilo hudo pri srcu, vendar se je potolažila z mislijo, da bo njena štorklja morda prišla nazaj in pri njih celo gnezdila. Lep primer, ki govori o skrbi mladih za naravo, do katere poskušajo biti nekoliko obzirnejši tudi v osrednjih Slovenskih goricah.

Marjan Toš

Moj Miki

Miki je srnjaček. Prinesel nam ga je gospod. Imel ga je v plastični vrečki. Povedal je, da se mu je zatekel pod noge. Srnjaček je bil majhen, vendar zelo nemiren. Bil je lačen. Prinesla sem otroško stekleničko, mama pa je vanjo nalila toplo mleko. Ni znal še piti, zato je bil umazan okoli gobčka. Oči mu je hitro naredil ograjo. Spustili smo ga notri. Ko je stal, so se mu tresle noge. Jedel je zelo veliko. Mama mu je dajala mleko. V enem dnevu je popil liter mleka. Jedel je tudi travo in

Valerija s svojo negovanko

jabolka. Kmalu je zrastel. Ni se več pustil pestovati v naročju. Kmalu je imel premalo prostora, zato mu je oči naredil novo, večjo ograjo okoli sadovnjaka. Ker je imel veliko prostora, se je velikokrat podil po sadovnjaku. Postajal je še večji in bolj lačen. Jedel je tudi poganjke na dre-

vesih. Še zmeraj je pil mleko. K ograji je prišlo veliko obiskovalcev. Vsi so bili navdušeni nad njim, najbolj pa mlajši otroci.

Mikiju smo starši mi. Zelo se je navezal na nas. Vsi ga imamo radi kot domačo žival. Kadar gremo od doma, glasno joka (pivka). Ko mu od-

pada dlaka, se nam pusti ščetkati s krtačo.

Zdaj ima že majhne rožičke, ki so zelo vroči. Jé tudi koruzo. Koruzo izluščimo in jo vržemo na travo. Zadnje dni je veliko deževalo. Miki ima v ogradi veliko blata, ker hodi vedno po isti poti in se zemlja ne posuši. Nismo preveč navdušeni, da ne moremo priti k njemu, ne da bi bili blatni.

Ko bo Miki zrastel, ga bomo spustili v gozd ali ga podarili v živalski vrt.

Anja Frišek, 4. r.
OŠ Maksa Pečarja

Na lovski razstavi

V ponedeljek 29. 6. 1995, smo se z avtobusom odpeljali v Brestanico. Na brestaniškem gradu smo si ogledali lovsko razstavo. Pripravili so jo lovci ob svoji 50-letnici lovske družine. Videli smo veliko različnih živali: jelene, risa, divjega prašiča, medveda, račke, volka, srnjaka, kozoroga in druge. O vsaki nam je vodič nekaj povedal.

Za spomin smo dobili tudi majhno knjižico **Majhni koraki za varstvo narave**. V njej je tudi križanka. Razstava je bila zanimiva in poučna, saj smo se naučili veliko novega. Učenci OŠ Boštanj se zahvaljujemo lovcem LD Brestanica, ker so nam omogočili brezplačen ogled razstave.

Anja Zupanc, 2. a,
OŠ Boštanj

Obvestilo

Poleg stalne zbirke Slovenskega lovskega muzeja v Bistri pri Vrhniki si lahko od 5. oktobra letos ogledate tudi razstavljene najboljše otroške risbe in slike, ki so prispele na natečaj LZS v letu 1995.

Uprava TMS

V SPOMIN

Na Jesenicah je 21. 4. 1995 umrl **Karel Pureber**, 69-letni član Lovske družine Stol-Žirovnica. Karel se je rodil 24. novembra 1925 v delavski družini v Velikem

Podljubnu pri Novem mestu. Kot partizana v NOB so ga ujeli in odpeljali v koncentracijska taborišča Gonars, Reniči in Dachau. Po vrnitvi domov je kot uslužbenec UNZ služboval v Novem mestu, Žužemberku, Laškem, Žirovnici in na Jesenicah. Za uspešno delo je prejel red dela s srebrnim vencem, odlikovan pa je bil tudi z medaljama za vojaške zasluge in zaslug za narod.

Član Lovske družine Stol je bil od let 1958; bil je eden najprizadevnejših članov. V letih od 1977 do 1986 je bil tajnik LD in član UO, zadolžen za organizacijo družbene samozasčite in vzdrževanje spominskih obeležij na Stolu.

Spominjali se ga bomo kot poštenega lovca, dobrega prijatelja in enega izmed najprizadevnejših članov pri gradnji lovskega doma v Završnici.

LD Stol Žirovnica – B. K.

Na pokopališču v Grosupljem smo se lovski tovariši in prijatelji poslednjič poslovili od nam vsem dragega ustanovnega člana LD Grosuplje, **Cirila Štrublja**. Rodil se je 5. 7. 1928, umrl pa je po dolgotrajni bolezni 11. 5. 1995.

Cestarjev Ciril, kot smo ga klicali, je bil skoraj 50 let član naše lovske družine. Bil je naš ustanovni član in kar 21 let član UO (1951–1972) in 18 let gospodar (od 1951 do 1969) družine. Tudi tedaj, ko ga je bolezen že močno ovirala, je še vedno sodeloval in pomagal pri vseh nalogah in akcijah, ki jih je družina organizirala.

Ciril je od mladih let ljubil naravo. Ker je bil njegov oče znan lovec, je tudi sam že v zgodnjih letih spoznal lov in gospodarjenje z divjadjo. Pri lovu ga niso ustavili ne dež, ne sneg, ne mraz, ne veter. Tudi pri delu v lovišču ni poznal besede »ne« ali »ne morem«. Za neutrudno in predano delo v lovstvu je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge ter redom II. stopnje LZS. Za delo v kinologiji pa ga je KZS odlikovala s srebrnim in zlatim znakom za družinske zasluge. V Resju, kjer počiva v preranem grobu, mu bodo sape iz Kamne Gorice šelestele melodije, ki jim je v naravi tako rad prisluhnil.

LD Grosuplje – A. M.

21. aprila 1995 je za vedno zaspal naš dolgoletni član **Alojz Maverič** iz Slovrenca v Goriških Brdih. Rodil se je 21. junija 1910 v briški vasi Slovrenc. Izhajal je iz majh-

ne kmečke družine. Še kot otrok je doživel grozote prve svetovne vojne. Po prvi svetovni vojni je doživel italijansko okupacijo in fašizem. Že leta 1942 je sodeloval z OF in po razpadu Italije je kot aktivist veliko pomagal in opravljal pomembne funkcije. Takoj po priključitvi Primor-

ske k Sloveniji je bil med prvimi pobudniki za ustanovitev lovske družine. Tako je bil leta 1948 ustanovitelj takratne lovske družine Soča in bil član upravnega odbora.

Leta 1950 je bil soustanovitelj lovske družine Brda, leta 1954 pa soustanovitelj lovske družine Dobrovo in postal njen tajnik. Funkcijo je opravljal vse do leta 1978. Od leta 1960 do 1980 je bil stalni delegat na skupščini območne Zveze lovske družin Gorica.

Od leta 1960 do 1968 je bil tudi predsednik komisije za lovsko kinologijo v LD, od leta 1978 do 1982 je bil starešina LD, leta 1983 pa je bil imenovan za častnega člana LD Dobrovo.

Za požrtvovalno in zvesto delo v lovski organizaciji je prejel tudi Priznanje ZLD Gorica in znak za lovske zasluge Lovske zveze Slovenije.

Od pokojnega Lojzeta smo se poslovili številni lovci, člani LD Dobrovo in sosednjih LD. Dragi Lojze, ohranili te bomo v lepem spominu!

LD Dobrovo – F. V.

Člani LD Pogorevc in številni lovci iz sosednjih LD, prijatelji in znanci smo se 20. 4. 1995 v Črni na Koroškem poslovili od našega dolgoletnega člana **Alojza Molarja**. Zahrbna in neozdravljiva bolezen ga je nenadoma in mnogo prezgodaj vzela iz naših vrst. Rodil se je 12. julija 1934 pod planino Ljubno ob Savinji. Življenjska pot ga je privedla v Žerjav, kjer se je zaposlil, se ustallil in poročil. Zaradi takratnih težkih delovnih razmer je zbolel za

težko poklicno boleznijo. Zato so ga invalidsko upokojili in potem se je predvsem posvetil lovu ter čebelam. Nadležna bolezen mu ni preprečila aktivnega delovanja v lovski družini. Član zelene bratovščine je bil od leta 1953. V svoji bogati lovski dejavnosti je opravljal različne funkcije: bil je gospodar (1965, 1966 in 1974, 1975), kinolog (1959, 1960), lovski čuvaj (1960 do 1965), član NO (1976 do 1978), revirni vodja (1982 do 1985), prosvetar (1994 do 1995). Poleg tega se je izredno izkazal kot član gradbenega odbora za gradnjo lovske kočice Krivec, za kar je prejel priznanje LD Pogorevc. Leta 1984 je prejel še lovski znak III. stopnje. Alojz je znal ceniti mir in lepoto naših gozdov. Bil je tudi zelo vester pri izpolnjevanju nalog, ki so mu bile zaupane v lovišču. Še nekaj dni pred smrtjo je aktivno deloval kot prosvetar LD. Lojze, pogrešali te bomo. Naj ti bo lahka zemlja in spokojnost večnosti darilo in zahvala.

LD Pogorevc – J. Z., M. N.

Nepričakovano in hitro je 22. 2. 1995 prenehal biti plemenito srce **Mirka Kovarčiča**, dolgoletnega člana in ustanovitelja naše lovske družine.

Na izolskem pokopališču se nas je zbrala velika množica ljudi, lovcev Slovenske Istre in Krasi, soborci NOB, nekdanji sodelavci, znanci in prijatelji, da smo se zadnjič poslovili in počastili spomin nam nadvse dragega lovca in borca.

Mirko se je rodil 5. 1. 1922 in zibelka mu je stekla v Dolnjih Vremah v

Vremski dolini. Tam je preživila otroška leta, kjer je končal osnovno šolo in se izučil za krojača. Pri dvajsetih letih so ga odpeljali v italijansko vojsko v t. i. specialni bataljon, kamor so odvažali nezaupljive slovenske primorske fante. Po razpadu Italije, leta 1943, se je vrnil domov in se takoj vključil v partizanske vrste. Dodeljen je bil v minerski vod Istrskega odreda. Ta vod, ki mu je pozneje tudi poveljeval, je povzročal Nemcem velike ovire pri transportu vojske in opreme z vzhodne na zahodno fronto.

Po vojni je končal ekonomsko šolo in se zaposlil v gospodarstvu. V pokoj je odšel kot vodilni delavec podjetja Adriacommerce – Koper.

Že leta 1947, ko so bili na Primorskem prvi pogoji za organiziran lov v novih družbenih razmerah, se je vključil v skupino navdušencev iz zahodnih Brkinov in Vremske doline. Ustanovili so LD Timav – Vreme. Od takrat do smrti se je Mirko razdaljal za interese lovstva. V LD je bil od leta 1950 do leta 1961 gospodar, od leta 1961 do 1968 tajnik, od leta 1968 do leta 1976 je vodil lovni turizem in v letih 1988 in 1989 je bil predsednik LD. V letih 1956 do leta 1970 je bil član UO in raznih komisij pri Zvezi lovskih dručin Koper.

Med lovci je bil znan kot dober lovski tovariš, ki je v vsakem trenutku znal poiskati ustrezne rešitve, za vsakega je imel prijazno besedo,

znal je pomagati prijatelju. Bil nam je za vzgled, kako s puško in brez nje gospodariti v naravi in z njo živeti. Mirko je bil lovec, ki ga bomo pogrešali in se ga spominjali na lovskih srečanjih in zadnjih pogonih. Za svoje aktivno in neutrudno delo v lovstvu, pri gospodarjenju, v kinologiji, mentorstvu itn. je prejel znak za lovske zasluge in red III. stopnje. Dragi Mirko! Še enkrat, hvala ti za vse, kar si dobrega storil za lovstvo in za Lovsko družino Timav – Vreme. Hvala ti za tvoje prijateljstvo in družabnost. Ohranili te bodo v najlepšem in trajnem spominu.

LD Timav – Vreme

Spomladi, 26. 3. 1995, nas je za vedno zapustil naš dolgoletni član LD Križna Gora **Anton Porenta**.

Rodil se je 5. 5. 1937 v Spodnjem Bitnju pri Kranju v kmečki družini, kjer je bil že kot otrok povezan z naravo. Zato jo je vzljubil in to ga je spremljalo vse življenje. Tudi v letih študija in pozneje kot strojni inženir na odgovornih delovnih mestih je vedno gojil pristen stik z naravo.

Leta 1960 je vstopil v LD Križna Gora in bil vseskozi delaven ter poštvovalen član. Zaupane so mu bile odgovorne funkcije v LD. Leta 1960 do 1967 je bil tajnik LD, od 1973 do 1977 je bil član NO, v letih 1978 do 1993 pa referent za propagando in izobraževanje. Še posebno se je izkazal kot kronist in dopisnik v našo revijo LOVEC, kar je opravljal do svoje prerane smrti.

Kot lovec in ljubitelj narave je mnogo doprinesel, da naravo čim bolj neokrnjeno prepustimo našim zanamcem in je temu primerno tudi skrbel za živalski svet. Ob polnjenju solnic, ob zadnji od številnih akcij, mu je sredi lovišča odpovedalo njegovo plemenito srce. To je bilo tudi njegovo zadnje delo v lovišču, v katerega je vedno rad zahajal.

Med lovci je bil zelo priljubljen tudi zaradi svojega izvirnega, zdravega humora, ki ga je spremljal vse življenje. To mu je pomagalo prebroditi marsikatero življenjsko težavo. Zato ga bomo vsi lovci, domači, sorodniki in znanci pogrešali, vsem pa bo ostal v lepem spominu.

LD Križna Gora – L. P.

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

Srečko Kraljevič, LD Koper, * 21. 9. 1922, † 12. 8. 1995.

Vojko Stankovič, LD Koper, * 4. 3. 1923, † 16. 8. 1995.

Guido Vatovec, LD Koper, * 28. 11. 1932, † 21. 8. 1995.

Geza Cipot, LD Mlajinci, * 7. 8. 1910, † 9. 7. 1995.

Jože Krajnc, LD Drezelnica, * 4. 1. 1948, † 14. 8. 1995.

Maks Gradišek, LD Kresnice, * 29. 9. 1933, † 8. 8. 1995.

Ignac Zver, LD Udenboršt, * 14. 9. 1951, † 5. 4. 1995

Valmi Peroša, LD Koper, * 2. 8. 1921, † 3. 7. 1995.

Mario Santin, LD Koper, * 19. 12. 1922, † 3. 7. 1995.

Vinko Mlakar, LD Iga vas, * 16. 1. 1945, † 13. 7. 1995.

Franc Kemperle, LD Železniki, * 25. 11. 1903, † 1. 3. 1995.

Umrli časten spomin!

LOVSKA KINOLOGIJA

Ponovitev seminarja za vodnike psov »krvosledcev« na Mašunu

Ker je bilo zanimanje vodnikov preizkušenih psov za delo po krvnem sledu za seminar zelo veliko, sta komisija za lovsko kinologijo LZS in vzrejna komisija za krvosledce KZS ponovili seminar na Mašunu (glej Lovec 6/95, str. 240), in sicer v dneh od 2. do 4. 6. Udeležilo se ga je še 21 udeležencev oz. že večjih zasledovalcev, ki so na seminarju povedali marsikaj novega tudi iz svojih izkušenj, saj je bil seminar predvsem posvetovalnega značaja. Za program seminarja so tudi tokrat poskrbeli izkušeni vodniki krvosledcev in

kinološki sodniki za ocenjevanje dela psov: mag. Marko Mali, Leo Fabiani in Boris Žele.

V svojem posvetovalno-izobraževalnem jedru so zasledovalci posredovali približno enake ugotovitve in spoznanja, ki smo jih navedli že v prvem zapisu, zato tega ni treba ponavljati. Udeleženci so seminar pohvalili in potrdili, da je bil potreben. Vsega nihče nikoli ne ve in ne zna, so menili. Po pregledu spiska ljudi, ki se ukvarjajo s krvosledniško stroko, smo na Mašunu pogrešali le še nekaj posameznikov, ki tudi dovolj poznajo stroko in ki bi lahko prispe-

vali še kaj k izobraževalnemu poslanstvu. Toliko bolj pa smo bili veseli obiska Zdravka Kosmača iz Hotovelj, človeka, ki se je na Gorenjskem prvi pričel ukvarjati z zasledovanjem obstreljene divjadi. Na koncu so se udeleženci zahvalili predstavnikom organizatorjev in predavateljev za kakovostno posredovana predavanja in organizacijo seminarja ter izrazili željo, da bi se vsi, ki se ukvarjajo s to nemalokrat nevhvaležno lovsko dejavnostjo, srečali še na pikniku v septembru.

Naposled moramo ponovno pohvaliti gostinske storitve osebja gostišča

na Mašunu, ki ga vodita Erika in Mitja Bolčina, hči in sin poklicnega lovskega čuvaja GL Jelen-Snežnik Ivana Bolčine.

B. Leskovic

Uspešno tudi po naravnem krvnem sledu

Začeli smo pisati leto 1994, ko so zapihali malo drugačni, bolj sveži vetrovi na področju lovske kinologije (še posebno znotraj komisije za lovsko kinologijo pri Lovski zvezi Slovenije), v Kinološki zvezi Slovenije, v našem LKD – Kočevje in znotraj naše LD Mala gora. Prišla so priporočila »z vrha«, kakor temu radi rečemo, naj vodniki psov, ki so že preizkušeni po umetnem krvnem sledu in so starejši od 3 let, opravijo še zrelostni izpit v delu po naravnem krvnem sledu.

Ker sem eden vodnikov v naši lovski družini, ki sem imel psa z zahtevnimi pogoji, sem sklenil, da bom ob prvi priložnosti to poskusil z mojim spremljevalcem brandel brakom Jožkem.

Trinajstega 12. 1994 zvečer, me je po telefonu poklical lovski prijatelj Martin. »Milan, živijo, si jutri doma?« je bil začetek pogovora.

Takoj sem pomislil, da bo treba kaj iskati, saj sem že navajen takšnih uvodnih komentarjev. Prijatelju sem odgovoril, da moram naslednji dan sicer v službo in ga hkrati vprašal, kaj ga tišči. »Ma, ko sem se vračal z lova domov, sem streljal na jelenje

Seminarja vodnikov krvosledcev so se udeležili: **Jože Bešter** iz Podnarta, **Stane Gabersček** iz Tolmina, **Janez Jereb** iz Škofje Loke, **Miro Klančar** iz Sezane, **Jani Krivec** iz Zidanega Mosta, **Anton Križ** iz Kočevske Reke, **Ivan Leban** iz Tolmina, **Slavko Legan** iz Dvora, **Ivan Najger** iz Cerknice, **Dušan Petelinc** iz Dobove, **Jože Petelinc** iz Dobove, **Marjan Rustija** iz Ajdovščine, **Milan Simetinger** iz Črne, **Ivan Setnikar** iz Polhovega Gradca, **Peter Šošterič** iz Kozjega, **Joško Špehar** iz Kočevja, **Jože Štimac** iz Kočevja, **Janez Udir** iz Kamne Gorice, **Miloslav Vuković** iz Kočevja, **Igor Kotar** iz Novega mesta, **Andrej Brus** iz Logatca in **Štefan Sešel** iz Šmarja Sapa.

Foto: B. Leskovic

Skupen posnetek vodnikov, usposobljenih psov za delo po krvnem sledu, ki so se udeležili seminarja (2. do 4. 6. 1995) na Mašunu.

tele v smrečju. Malo je nakazalo strel, a hitro se je zmračilo in nisem nič našel«, mi je kratko odgovoril na vprašanje. Takoj sem se odločil: »Poishati bo treba, vendar za nobeno ceno ne ponočil!« Potolažil sem ga, da bova šla iskat zjutraj, ko se bo zdanilo in bom tudi uredil glede dopusta. Vesel je bil in še pristavil, da bo iskanje javil gospodarju.

V tistem trenutku sem se domislil, da bi lahko k sledenju poklical kinol. sodnika. Mogoče je boljšega zdravnika kot zadnjič in morda ima čas... Zavrtel sem telefonsko številko Mirka Stražišarja, našega domačega sodniškega staroste za ocenjevanje dela psov po krvnem sledu. Oglasil se je vedno topel in prijeten glas njegove žene in tudi dobre vzrediteljice lovske psov, predvsem barvarjev. Po vpljudnostnem uvodu sem vprašal po Mirku. Oglasil se mi je in poprosil sem ga, če bi me spremljal pri delu po naravnem krvnem sledu in ocenil delo mojega Jokeja. Tako bi uresničil sklep našega IO LKD Kočevje in zamisel strokovne komisije za barvarje, naj bo čim več izkušenih psov preizkušenih tudi po naravnem krvnem sledu. Po privolitvi sva sklenila, da se bova dobila zjutraj ob 9. uri pri meni.

Prišel sem do psa, ga pohvalil, da je pridno odložen počakal, počasi razvil slednji jermen in povedal sodniku, da sem našel nekaj kapljic krvi in nekaj dlak ter da domnevam zadetek v mehko spodaj. Začel sem z zasledovanjem. V glavi sem pripravil načrt iskanja, saj sem domneval, da bi moglo biti tele še živo. Martina sem poslal poševno po vlaki naprej, ker sem pričakoval, da se je tele po strelu kmalu ustavilo in vleglo, saj ga ni nihče preganjal. Okrog nastrela mi je pes nakazal še nekaj kapljic krvi in odstreljenih dlak (strižine). Sodniku sem povedal, da je po moji domnevi tele še živo in da ga bo treba ustreliti. Joke je lepo poprijel sled. Po slabem kilometru sledenja, ki je potekalo po redkem smrekovem gozdu z le malo podrasti ter nekajkrat izdelanimi osmicami, je v dolini, kakih 25 korakov pred nami, res odskočilo tele. Takoj sem ustavil psa in opozoril sodnika, da sva prišla do ležišča in da je tele živo odskočilo. Najavil sem mu, da bom psa »sprčil«, da bo tele zaustavil. Sodnik se je strinjal in začelo se je pravo delo mojega goniča, izšolanega tudi za krvni sled. Pes je tele pognal in ga v nesimetričnih krogih gonil ter ustavljal okoli nas kaki dve

Foto: M. Vuković

Brandel brak Joke Negojinski ob izsledenem teletu. S tem zasledovanjem je pes, ob spremljavi kin. sodnika M. Stražišarja, opravil tudi preizkus dela po naravnem krvnem sledu.

Naslednji dan smo se ob domenjeni uri sešli: kin. sodnik Mirko Stražišar, lovec in strelac Martin, moj Joke in jaz. Odpeljali smo se na kraj dogodka. Ko smo parkirali svoje jeklene konjičke, nam je Martin pokazal, kje bi morali najti nastrel. Pokazal je v smeri, kjer je stalo tele in kraj na cesti, kjer je stalo, ko je streljal nanj prostoročno. Razdalja je znašala približno 70 m. Psa sem takoj odložil in počakal na sodniška navodila. Kočevski starosta kinol. sodnikov mi je dejal: »Milan, to za vaju ni prvo iskanje in zasledovanje po naravnem krvnem sledu. Zato delajta tako kot ponavadi; če bo pes tele izsledil po dovolj dolgem zasledovanju, bo izpit opravljen in bom napisal zapisnik.« Psa sem prestavil (odložil) približno 30 korakov od domnevnega nastrela. Z Martinom sva šla pregledovat nastrel, vendar nisem našel ničesar. Ko pa sva se vračala proti psu, sem zagledal kri na bukovem listu na tleh. Takoj sva z Martinom razčistila, da je povsem narobe ocenil kraj nastrela. Potolažil sem ga, da ima noč pač svojo moč...

uri in pol. Po dveh urah in pol in nekaj kilometrih, ki sem jih moral preteči, sem le prišel do priložnosti, da sem lahko teleta umiril s strelom in dogodek (zasledovanje) končal v veselje uplenitelja Martina, v potrditev pravičnega krvosledniškega dela mojega Jokeja, mojega ravnanja ter seveda tudi v korist družinske blagajne. Še posebno zadoščenje pa sem imel, da sem žival rešil muk. Sodnik je odlomil in s krvjo orosil dve smrekovi vejici. Eno je zataknil psu za ovratnico za uspešno delo, drugo pa je ob čestitki k lovskemu blagru izročil uplenitelju na štuli svojega klobuka. Martin je dal teletu zadnji grizljaj v gobček. Vsi smo bili zelo veseli, čeprav tudi utrujeni in mokri od skoraj triurnega zasledovanja. Tudi naš sodniški starosta in predsednik strokovne komisije LKD Kočevje sta bila zadovoljna, saj smo tudi na območju našega LKD in naše LD naposled dobili enega prvih preizkušenih psov po naravnem krvnem sledu. Po nekaj posnetkih za spomin smo se odpravili proti domu.

M. Vuković

Šiviljstvo

Za prijetnejše počutje v mrzlih dneh uporabljajte termo spodnje perilo.

Poleg tega so vam na voljo tudi različni lovski telovniki, čepice, športne hlače in peletine iz hubertusa.

Dodatne informacije in naročila dobite po telefonu:

Marija Sovinc
Brode 1,
64220 Škofja Loka
064/685-174
064/685-175

PREDVIDENA LEGLA LOVSKIH PSOV

Lovski terierji (SLRLt):

o:4/II, m:4/II, 30. 9.
Alaman Avmedolksi, Ošlje 4, 65290 Šempeter.
o:5/I, m:5/II, 3. 9.
Jaka Logar, Pod bregom 2, 62380 Slov. Gradec
o:5/I, m:5/I, 17. 8.
Milan Ferjančič, Budanje 44, 65271 Vipava.

Resasti foksterierji (SLRFos):

o:5/I, m:5/II, 10. 10.
Janko Logar, Pod bregom 2, 62380 Slov. Gradec.
Res. jazbečarji (SLRJr)
o:5/II, m:5/II, 31. 8.
Florjan Tišler, Krnica 2/8, 64247 Zg. Gorje.
o:5/II, m:1/II, 12. 9.
Dušan Lipej, Vinarska 10, 68259 Bizeljsko.

Istr. kdl. goniči (SLRGik):

o:4/I, m:4/II, 17. 7.
Rudolf Deponta, Vanganel 35, 66000 Koper.
o:1/I, m:1/II, 8. 7.
Vojko Verdinke, Trubarjeva 5, 62366 Muta.

Res. istr. goniči (SLRGir):

o:5/I, m:5/I 11. 8.
Vinko Gorše, Lončarska 81, 61331 Dolenja vas.

Hanovrski barvarji (SLRHB):

o:5/I, m:5/II, 20. 10.
Janez Jereb, Zminec 75, 64220 Škofja Loka.
o:5/I, m:5/I, 16. 8.
Jože Harastija, Vincarje 22, 64220 Škofja Loka.
o:5/I, m:5/I, 7. 10.

Jože Velikonja, Vilharjeva 11/B, 65270 Ajdovščina.
o:5/I, m:5/I, 22. 9.
Primož Ocvirk, C. Č. Štuparja 124, 61231 Črnuče.

Nem. kdl. ptičarji (SLRNkp):

o:4/PZP/JZP, m:5/PZP/JZP, 7. 9.
Rajko Janjič, Prosenjakovci 71, 69207 Prosenjakovci.
o:4/PZP/JZP, m:5/PZP/JZP, 24. 9.
Stanko Štuhec, 69253 Apače.

Irski setri (SLRIS):

o:5/JZP, m:5/PZP, 29. 8.
Rajko Jalen, 64263 Bohinjska Bela 13.

Koker španjeli (SLKŠ):

o:4/I, m:5/I, 27. 7.
Stanko Lihtenvalner, Ilovci 15, 62275 Miklavž.

KINOLOŠKA ZVEZA SLOVENIJE

MALI OGLASI

Prodaj karabinko Mannlicher Schoenauer, mod. 1930 (obnovljena), kal. 7 x 57, s strelnim daljnogledom Swarovski 6 x 42 in enostrelko blok sistem Ruger, kal. 22-250, s str. daljnogledom Leupold. Tel.: (065) 81-939, Ličen.

Kupim karabinko, kal. 8 x 57 JS, ali .308 winch. ali kombinirko – bokarico, kal. 16/7 x 65 R. Tel.: (061) 770-133. Ciril Papež, Kolenča vas 18, 61318 Struge.

Prodaj karabinko, kal. .223 Rem., in motorno kolo Jawa twin sport (350 ccm). Tel.: (065) 849-823, Tonkli.

Prodaj malo uporabljeno karabinko CZ, kal. 7x64. Informacije po telefonu (068) 53-278 Weis.

Ugodno prodaj karabinko CZ, kal. 7x64, s str. daljnogledom Tasco 4x32. Cena 1100 DEM. Tel.: (063) 471-999.

Prodaj karabinko CZ, kal. 7x64, s str. daljnogledom 4x36 (za sušna montaža) in **rusko šibrenico**, kal. 16-16. Tel.: (061) 324-338.

Prodaj karabinko, kal. 8x57 JS (izdelek Puškarne Kranj), s str. daljnogledom Zeiss-Jena 4x32 in **češko bokarico**, kal. 7x57 R/16, z menjalnimi cevmi 16/16. Tel.: (061) 331-243, Turk.

nogledom Swarovski. **Prodaj tudi boroveljsko tricevko**, kal. 16-16/30-06, s str. daljnogledom. Tel.: (068) 47-350 popoldne (Vojnovič).

Prodaj brezhibno boroveljsko bokarico, kal. 16/8x57 IRS. Tel.: (062) 794-660, zvečer – Planinc.

Prodaj menjalne cevi za češko bokarico, kal. 7x57 R/12, in **karabinko**, kal. 8x57 JS. Cena po dogovoru. Tel.: (061) 51-193, po 21. uri.

Prodaj nočni infra strelni daljnogled (nov), še nemontiran, kompakten, ukrajinske izdelave z montažnimi deli (sanke-lastovički rep) za 1100 DEM. Pripravljen sem ga tudi **zamenjati** (z doplačilom) za lovsko puško **kombinirko** ali **ka-**

SPET NAM KOZLE STRELJA

LOVSKA PRATIKA

Tudi grize in praska. Prinaša zgodbe, anekdote, zanimivosti, lovsko kuhinjo, horoskop, zanke in uganke, nagradno križanko, šal zvrhan koš.

Čaka vas 50 lepih nagrad. Cena 760 SIT. Za večja naročila popust. Naročite jo lahko na naslov:

Magnolija, Celovška 108, Ljubljana; ali po tel.: (061) 553-775 (ves dan).

Zaradi starosti **prodaj karabinko**, kal. 7x64 Mauser. Puška ima novo cev (boehler – rasant) in montiran strelni daljnogled Kahles (suhlska montaža). Cena po dogovoru. Tel.: (061) 651-059, Zdešar.

Prodaj karabinko, kal. .223 Rem., s str. daljnogledom 4x32 in dodatnim kopitom z rezbarijo. Tel.: (063) 783-125, Valentincič.

Prodaj češko bokarico Super Brno, kal. 12/7x65 R, s str. daljnogledom Swarovski 1,5-6x40 (suhlova montaža), tel.: (067) 41-147, Česnik.

Prodaj češko bokarico 2H, kal. 12/7x57 R, z variabilnim str. daljnogledom Niko 3-9x40. Tel.: (065) 48-733 zvečer; Košuta.

Prodaj češko bokarico, kal. 12/7x65 R, z menjalnimi cevmi 12/12 in montiranim str. daljnogledom swarovski 6x42 – suhlska montaža (cena 2300 DEM) in **karabinko** CZ, kal. .22-250 Rem., s str. daljnogledom 4x32 (cena 1000 DEM). Tel.: (064) 718-244, Kajdiž.

Prodaj tricevko, kal. 16-16/7x57 R, in **MK puško**, kal. 5,6 mag. Tel.: (061) 813-098, Podobnik.

Prodaj nov strelni daljnogled Swarovski-Habicht 4x32, nov str. daljnogled 4x20 z montažo za **MK puško** in nov **variabilni spektir** 15-45x, s stojalom. Janez Poklukar, Sp. Laze 1, 64247 Zg. Gorje. Tel.: (064) 725-230.

Kupim avtomatsko krmilnico Hercules, **prodaj pa karabinko** Mannlicher (starejšo, z novo cevjo, kal. 6,5x57, in variabilnim str. dalj-

rabinko, kal. 7x64 ali .30 – 06. Tel.: (0039 481) 537-591 ali (065) 28-674.

**Ugodno prodaj nem. prepe-
ličarja** (rjavca) – plemenjaka, star-
rega 5 let (PNZ 5/I, krvna sled II.
n.r.). Tel.: (0608) 87-089, Svetec.

**Prodaj 18 mesecev staro epa-
gneul bretonko** s prav dobro te-
lesno oceno in opravljenim PZP.
Tel.: (065) 61-888, Čermelj.

Prodaj gordon setra, starega
15 mesecev, z opravljenim PZP. Tel.:
(069) 62-471, Vesel.

Prodaj nemško prepeličarko
(serko), staro 12 tednov. Tel.: (063)
762-138, Stračanek.

**Prodaj škotske (gordon) se-
tre** vrhunskega porekla. Tel.: 00 385
524 34 657, Šircelj.

**Prodaj mlade balkanske go-
niče**, stare 10 tednov, tetovirane,
cepljene, potomce odličnih delovnih
staršev. Rezervacije po telefonu
(063) 725-038 ali na naslov: Vojko
Križnik, Vransko 48, 63305 Vransko.

**Prodaj leglo nemških prepe-
ličarjev** – rjavcev o:5/II, m:4/II; (25.
5.) in **karabinko** CZ, kal. 7x64 CZ,
s str. daljnogledom 6x42 (suhlska
montaža). Jože Arh, Hrastje 10,
68263 Cerklje ob Krki. Tel.: (0608)
69-261.

**Prodaj nem. ptičarja – ži-
mavca**, vrhunske vzreje, starega
5 mesecev. Tel.: (069) 87-195, Kosi.

**Izdelujem napravo za prirezo-
vanje lobanj** srnjadi in gamsov
(trofeji). Priložim tudi žago. – Tel.:
(065) 81-907, Andrej Perdih, Volarje
54 b, 65220 Tolmin.

OROŽJE, STRELIVO IN LOVSKA OPTIKA

A-9473 Lavamünd – Labot
AVSTRIJA
Telefon: 00-43-4356/2360

OROŽJE:

Stalno imamo na zalogi več kot 100 kosov lovskega in športnega orožja.

STRELIVO:

Na zalogi imamo vse krogelne naboj standardnih velikih in majhnih kalibrov ter šibrene trap naboje.

Akcija: zelo ugodne cene PMP krogelnih nabojev, npr. kal. .222 Rem TM po 6 ATS, kal. .223 Rem. TM po 7 ATS, kal. .243 Winch. po 8 ATS in kal. .30-06 po 8 ATS.

OPTIKA:

Izdelki Tasco, Nikko, Meopta, Seeadler, Kahles, Swarovski itn. so na zalogi v velikem izboru. **Za izdelke Tasco in Kahles veljajo v tem času posebne cene.**

ZAKON O OROŽJU:

Po veljavnem zakonu je dovoljen nakup orožja in streliva osebam, starejšim od 18 let.

Pozor! Od leta 1996 tuji kupci ne bodo mogli več kupovati orožja, ker bo zakon o orožju spremenjen.

**Izdelam vam v celoti ročno iz-
rezljane podstavke za lovske
trofeje** vseh vrst. Vsaka podložna
deščica je narejena po naročilu in je
unikat. Maks Arih, tel.: (0602) 43-
914.

**Prodaj nevezane letnike
Lovca** od leta 1954 do 1994 ter ne-
popoln letnik (številke) 1951 do 1952.
Informacije po telefonu (068) 55-116
Režek.

Prodaj letnike revije Lovec
(predvojne in povojne) do leta 1986;
od tega je 18 letnikov vezanih. Jože
Lavtižar, Zg. Rute 50, 64282 Gozd
Martuljek, tel.: (064) 880-815.

**Kupim knjigo ZK A. Simonič
Srtnjad.** Ponudbe z navedbo cene
sprejemamo po tel.: (061) 214-948,
popoldne.

LD in mentorji! Priskrbite svojim
pripravnikom »domačo nalogo«.
**Pošljem vam načrte in navo-
dila za izdelavo lesene viso-
ke preže** (tudi naslove za nabavo
materiala). Preža je kombinirana,
prostostoječa ali pa jo prislomite ob
drevo. Je zložljiva in jo lahko pre-
našamo (kot nahrbtnik). Cena načrta
je 1000 SIT + poština. A. Thaler,
Hubadova 20, 61113 Ljubljana. Tel.:
(061) 341-729.

**Popravim vam športno, zrač-
no in drugo orožje.** Jože Zadnikar,
Črna vas 205, 61000 Ljubljana,
Tel.: (061) 12-72-166.

**Prodaj novo neuporabljeno ka-
rabinko** Sabatti, kal. 7x64, in **trap
puško** Beretta mod. 682. Tel.: (061)
123-45-33, Končan.

Prodaj nem. kdl. ptičarja
(leglo 4. 4. 1994) s prav dobro

telesno oceno in opravljenim PZP (55
točk). Pes je pripravljen za JPZ (oče:
Basko von Steinbruch (4/I); mati:
Cita CAC-SLO (5/I). Oba starša sta
odlična za lov. Tel.: (062) 608-563 –
J. Pesek.

**Ugodno prodaj 1,5 leta starega
brak-jazbečarja** z odlično
telesno oceno in opravljenim PNZ.
Tel.: (061) 12-71-595.

Po vaši želji vam **izdelam opo-
zorilni telovnik, trak za lovske
klobuk ali opozorilno pasjo
ovratnico** iz kričee fluorescentne
tkanine. – Vse za varnost gonjača,
lovca in psa na skupnih lovih! Tel.:
(0601) 42-159.

Prodaj brak-jazbečarja od-
ličnih staršev (leglo 24. 6. 95). Tel.:
(061) 781-205.

**Prodaj boroveljsko bokari-
co**, izdelek J. Fanzoja, kal. 16/7x42.
Puška je dobro ohranjena. Tel.: (061)
311-932, Trček.

Gumbi iz jelenje roževine

za lovske obleke in lovske sraj-
ce. Izdeluje: Anton Intihar,
Kamnik pod Krimom 8a, 61352
Preserje. Tel.: (061) 631-293.

Prodaj karabinko, kal. .223
Rem., s str. daljnogledom 3–9x40,
Tasco (cena 1.350 DEM) in **ka-
rabinko**, kal. 7x64, s str. dalj-
nogledom 4x32 (cena 1.400 DEM).
Informacije po tel.: (061) 722-052.

Prodaj karabinko CZ, kal. 7x64,
s str. daljnogledom Zeiss 6x34 in
rusko bokarico, kal. 12/12. Tel.:
(061) 778-783, po 20. uri, Verbič.

AVTOTECH d.o.o. PRODAJA VOZIL

61291 ŠKOFELJICA, Ahlinova 1
Pooblaščen servis SUZUKI, kleparska in mehanična dela

SUZUKI JORDAN

FAX: 061/666-348
TEL.: 061/666-348, 666-359
STARO ZA NOVO

NAJBOLJŠA POSOJILA, UREJENA V 1 DNEVU.

NOVI MODELI BALENO

SWIFT 3/AIRBAG	17.390 DEM
BALENO HB	OD 21.990 DEM
BALENO SEDAN	OD 23.990 DEM
SAMURAI LX	24.390 DEM
VITARA 3	34.700 DEM

DELOVNI ČAS: od 8. do 12. in od 13. do 16.30,
ob sobotah: od 8. do 12. ure.

Za člane LD posebne nagrade!
(Dokaz potrjena članska izkaznica)

AVTOTRADE

d.o.o. Kranj

Prodaja novih in rabljenih avtomobilov

Kranj, Šuceva 17, tel. 064/242-300

ZA ČLANE LZS
2% POPUST NA
CENO AVTOMOBILA

SUPER TERENEC PO SUPER CENI

LA DA NIVA
ŽE ZA 16.000 DEM
ali na 4-letno posojilo
brez pologa.
Mesečni obrok 449 DEM.

VELIK AVTO ZA MALO DENARJA

LA DA SAMARA
ŽE ZA 11.960 DEM.
ali na 4-letno posojilo
brez pologa.
Mesečni obrok 329 DEM.

Jagdhaus Slovenija

organizira v sodelovanju s

TERUEL AVENTURA

LOV V ŠPANIJU

Tradicionalni španski lov »MONTERIA«; pogon na jelenjad in divje prašiče, v katerem sodeluje 200 do 300 psov gonilcev in gonjači na konjih v lovišču, velikem 3000 do 5000 ha na območju Andaluzije.

Aranžma obsega 4-dnevno potovanje (2 lovna dneva)

termini: odhod 26. in vrnitev 29. 10. 1995
odhod 23. in vrnitev 26. 11. 1995
odhod 4. 1. 1996 in vrnitev 7. 1. 1996

Cena enega aranžmaja je 4.500 DEM.

POZOR!

Za posamezne termine veljajo rezervacije – najmanj 7 dni pred lovom.

V ceno je vključeno:

- a) letalski prevoz Ljubljana–Barcelona–Madrid in nazaj
- b) notranji prevozi
- c) hotelska nastanitev – polni penzion
- d) odstrel: 1 jelen (neodvisno od moči rogovja – trofeje)
2 košuti ali teleta
neomejeno število divjih prašičev, razen dve- in večletnih merjascev
- e) spremljevalec na stojišču
- f) priprava trofej za transport
- g) zavarovanje in špansko lovno dovoljenje.

Na željo interesentov organiziramo poseben lovski razgovor s prikazom videofilma s tradicionalne španske »monterie«.

Z dodatnim plačilom, po pavšalnih cenah, pa nudimo še nadaljnje odstrelne možnosti:

– navadni jelen – neodvisno od moči rogovja	1.000 DEM
– merjasec (dve- ali večletni)	600 DEM
– košuta ali tele nav. jelena	100 DEM

Za vsako skupino zagotavljamo spremstvo predstavnikov.

Jagdhaus Slovenija

Od septembra 1995 naprej nudimo možnost organizacije posameznega (ali v skupinah) lova v španskih loviščih na naslednjo veliko divjad:

1. divja gorska koza (mountain goat) v loviščih na Malorci
cena: 3.500 DEM
Ponudba obsega – prevoze, namestitve in odstrel 1 koze z vodenjem in pripravo trofeje.
2. kozorog – španski
– zagotovljena medalja za rogove
cena: 8.200 DEM
Ponudba obsega – prevoze, namestitve in odstrel 1 kozoroga ter vodenje in pripravo trofeje za transport.

EKSKLUZIVNA PONUDBA:

Vse leto organiziramo za posameznike ali skupine lovcev love in ribolove v poljubnih evropskih deželah in na drugih celinah.

Jagdhaus Slovenija

Vaše cenjene prijave pričakujemo
na naslov: Vojteh ROGLIČ,
Pot Josipa Brinarja 9/A, 61430 Hrastnik,
tel/fax: (0601) 42-159.

JOHANN FANZOJ

PUŠKARNA IN LOVSKA OPREMA

LOVSKI TURIZEM

Johann FANZOJ
je navdušen lovec in član
Safari Cluba International

Po ugodnih cenah vam **organizira** tudi **love** v **Kanado** in **Aljasko**. V kooperaciji z Wernerjem Fleckom iz Avstrije spremlja interese na **afriški lovski safari**; v lovišča, ki so jih šele pred kratkim odprli v Botswani, Keniji, Mozambiku in Centralni afriški republiki. Ne pozabni vam bodo ostali lovi na BIG FIVE (slon, bivol, lev, leopard, nosorog).

Za vse izdelke in lovsko opremo, kupljeno pri nas, dajemo slovenskim lovcem 10% popust.

**ZA UŽITKE PRI OPAZOVANJU DIVJADI,
ZA NATANČEN IN USPEŠEN STREL,
IZBERITE IZ BOGATE PONUDBE IZDELKOV
LOVSKE OPTIKE**

SWAROVSKI
OPTIK

LOVSKI DVOGLEDI NOVE SERIJE

SLC 8 × 42 B
SLC 8 × 42 B
SLC 10 × 42 B

TELESKOPSKI DALJNOGLEDI – SPEKTIVI NOVE SERIJE

CT 75 ALI CT 85 z okularjem
30W, 32W ALI variabilni 20–
60W (poseben nastavek).

STRELNI DALJNOGLEDI HABICHT

6 × 42, 4 × 32,
3–12 × 50; 2,5–10 × 56;
2,5–10 × 42; 1,5–6 × 42;
1,25–4 × 24

Za vse izdelke in lovsko opremo, kupljeno pri nas, dajemo slovenskim lovcem 10% popust.

SWAROVSKI
OPTIK

VESELILO NAS BO, ČE NAS BOSTE OBISKALI.

A-9170 BOROVLJE - FERLACH

TEL.: 0043/4227/2283 • FAX: 0043/4227/2867